

The Future We Want

United Nations
Conference on Sustainable Development (Rio+20)
Rio de Janeiro, Brazil 20-22 June 2012
Outcome of the Conference

İstedığımız Gelecek

Birleşmiş Milletler
Sürdürülebilir Kalkınma Konferansı (Rio+20)
Rio de Janeiro, Brezilya 20-22 Haziran 2012
Konferans Çıktısı

Reference information:

The Future We Want, United Nations Conference on Sustainable Development (Rio+20) Rio de Janeiro, Brazil, 20-22 June 2012, Outcome of Conference

Kaynakça bilgisi:

İstedüğümüz Gelecek, Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Konferansı (Rio+20) Rio de Janeiro, Brezilya, 20-22 Haziran 2012, Konferans Çıktısı

ISBN 978-605-4667-14-7

The Future We Want*

United Nations
Conference on Sustainable Development (Rio+20)
Rio de Janeiro, Brazil 20-22 June 2012

Outcome of the Conference

İstediğimiz Gelecek*

Birleşmiş Milletler
Sürdürülebilir Kalkınma Konferansı (Rio+20)
Rio de Janeiro, Brezilya 20-22 Haziran 2012

Konferans Çıktısı

*Teknik sebeplerle 22 Haziran 2012 tarihinde yeniden yayınlanan belge esas alınmıştır.

*Based on the text which is reissued for technical reasons on 22 June 2012.

FOREWORD

United Nations Conference on Sustainable Development (Rio+20) was held on 20-22 June 2012 in Rio de Janeiro, Brazil, with the participation of more than 40.000 people to enable humanity to make a choice today for sustainable future.

Conference has provided opportunity for countries to discuss their successs and deficiencies towards sustainable development in the last 20 years from the World Summit held in the same city, in 1992 and to put forward the alternatives regarding the challenges that will threaten human welfare in the future. As a consequence, conference was completed by the countries strongly renewing the political commitments towards sustainable development.

Decisions and commitments given as a result of the discussions of the Rio+20, to reach a more liveable planet, has been compiled and agreed in the conference outcome document you're holding; named "Future We Want".

This document, being outcome of a negotiation period of more than a year, besides putting forth the political commitment on sustainable development, also includes the decisions concerning the establishment of a high level political panel on sustainable development as well as Sustainable Development Goals for post 2015, when the Millenium Development Goals will be completed.

The document provides guiding principles and implementation frameworks for engagement of tools that will serve for the sustainable development as green economy, enhancing the institutional structure of sustainable development at the international level and for the subjects as employment, energy, cities, food, water, seas and disasters.

Turkey has participated and contributed to the negotiation period of the "Future We Want" outcome document for more than a year and ultimately to the Rio+20 Conference, putting forward our conditions and sharing experience, with the awareness of the need for sustainable development approach for global welfare and with the responsibility of being a strong country.

"Future We Want" is an internationally agreed document constituting a "roadmap" for sustainable development. This document that we share with the Turkish translation, will guide and contribute to the works of all stakeholders in our country including public sector, civil society and private sector.

I would like to extend my sincere appreciation for the institutions and experts, who shared their knowledge and experience during the national preparations to Rio+20, coordinated by my Ministry, would claim the future by strengthening their contributions for the realization of this document named "Future We Want" and I wish you great success.

Cevdet Yılmaz

T.R.
Minister of Development

ÖNSÖZ

Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Konferansı (Rio+20), insanlığın sürdürülebilir bir gelecek için şu andan seçim yapmasına olanak vermek üzere 20-22 Haziran 2012 tarihinde Brezilya'nın Rio de Janeiro kentinde aralarında 40.000'den fazla kişinin katılımıyla gerçekleşti.

Konferans, 1992 yılında aynı şehirde gerçekleştirilmiş olan Yeryüzü Zirvesinin üzerinden geçen 20 yıllık süreçte sürdürülebilir kalkınma doğrultusunda ülkelerin başardıkları ve yetersiz kaldıkları hususları tartışmalarına ve gelecekte insan refahını tehdit edecek sorunlara dair seçenekleri ortaya koymalarına olanak sağlamıştır. Sonuç olarak ülkelerin sürdürülebilir kalkınmaya olan politik bağlılıklarını güçlü bir şekilde yenilemesi ile konferans tamamlanmıştır.

Rio+20'deki tartışmalar neticesinde ülkelerin daha yaşanabilir bir dünyaya ulaşmak için verdikleri karar ve taahhütler, elinizde tuttuğunuz "İstedğimiz Gelecek" adlı konferans sonuç belgesinde derlenerek kabul edilmiştir.

Bir yılı aşkın süren bir müzakere sürecinin sonucu olan bu belge, sürdürülebilir kalkınma konusundaki politik kararlılığı ortaya koymanın yanında, Binyıl Kalkınma Hedefleri'nin tamamlanacağı 2015 yılı sonrası için Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile sürdürülebilir kalkınma konusunda üst düzeyli bir politik panelinin oluşturulması konularında kararları da içermektedir.

Belge, aynı zamanda yeşil büyüme gibi sürdürülebilir kalkınmaya hizmet edecek araçların devreye alınması, uluslararası düzeyde sürdürülebilir kalkınmanın kurumsal yapısının güçlendirilmesi ile istihdam, enerji, kentler, gıda, su, denizler ve afetler konularında yol gösterici ilkeleri ve uygulama çerçevesini de belirlemektedir.

Türkiye olarak, "İstedğimiz Gelecek" sonuç belgesinin bir yıldan fazla süren uluslararası müzakere süreçlerine ve nihayetinde Rio+20 Konferansına, sürdürülebilir kalkınma yaklaşımının küresel refah için gerekliliğinin bilincinde ve güçlü bir ülke olmanın sorumluluğuyla, ülkemizin şartlarını ortaya koyarak ve tecrübesini paylaşarak katkı ve katılım sağladık.

"İstedğimiz Gelecek" uluslararası düzeyde kabul görmüş kalkınma için "yol haritası" niteliğinde bir belgedir. Türkçe çevirisi ile birlikte paylaştığımız bu belge ülkemizdeki kamu, bilim dünyası, sivil toplum ve özel sektörden bütün paydaşların çalışmalarına yol gösterecek ve katkı sağlayacaktır.

Bakanlığım tarafından koordinasyonu yapılan Rio+20 ulusal hazırlıklarında bilgi ve tecrübelerini bizlerle paylaşan kurum ve uzmanların "İstedğimiz Gelecek" adlı bu belgenin hayata geçirilmesinde de katkılarını güçlendirerek geleceği sahiplenecekleri için teşekkürlerimi sunar, kolaylıklar dilerim.

Cevdet Yılmaz

T.C.
Kalkınma Bakanı

CONTEXT

İÇİNDEKİLER

Foreword	ii	Önsöz
I. Our common vision	1	I. Ortak vizyonumuz
II. Renewing political commitment	4	II. Politik kararlılığın yenilenmesi
A. Reaffirming the Rio Principles and past action plans	4	A. Rio İlkeleri ve eski eylem planları
B. Advancing integration, implementation and coherence: assessing the progress to date and the remaining gaps in the implementation of the outcomes of the major summits on sustainable development and addressing new and emerging challenges	5	B. Bütünleşme, uygulama ve uyumun ilerletilmesi: bugüne kadar kaydedilen gelişmelerin ve sürdürülebilir kalkınmaya dair başlıca zirve sonuçlarının uygulamasında boşlukların değerlendirilmesi ile yeni ve yükselen sorunların tarif edilmesi
C. Engaging major groups and other stakeholders	11	C. Ana grupları ve diğer paydaşları dâhil etmek
III. Green economy in the context of sustainable development and poverty eradication	15	III. Sürdürülebilir kalkınma ve yoksulluğun ortadan kaldırılması bağlamında yeşil ekonomi
IV. Institutional framework for sustainable development	21	IV. Sürdürülebilir kalkınmanın kurumsal çerçevesi
A. Strengthening the three dimensions of sustainable development	21	A. Sürdürülebilir kalkınmanın üç boyutunun güçlendirilmesi
B. Strengthening intergovernmental arrangements for sustainable development	23	B. Sürdürülebilir kalkınmaya yönelik hükümetler arası düzenlemelerin güçlendirilmesi
General Assembly	23	Genel Kurul
Economic and Social Council	24	Ekonomik ve Sosyal Konsey
High-level political forum	24	Üst düzey siyasi forum
C. Environmental pillar in the context of sustainable development	26	C. Sürdürülebilir kalkınma bağlamında çevre ana başlığı
D. International financial institutions and United Nations operational activities	28	D. Uluslararası finansman kurumları ve Birleşmiş Milletler'in operasyonel faaliyetleri
E. Regional, national, subnational and local levels	30	E. Bölgesel, ulusal, alt-ulusal ve yerel düzeyler

V. Framework for action and follow-up	32	V. Uygulama çerçevesi ve sonraki adımlar
A. Thematic areas and cross-sectoral issues	32	A. Tematik alanlar ve sektörler arası konular
Poverty eradication	32	Yoksulluğun ortadan kaldırılması
Food security and nutrition and sustainable agriculture	33	Gıda güvenliği, beslenme ve sürdürülebilir tarım
Water and sanitation	36	Su ve sanitasyon
Energy	37	Enerji
Sustainable tourism	39	Sürdürülebilir turizm
Sustainable transport	40	Sürdürülebilir ulaşım
Sustainable cities and human settlements	40	Sürdürülebilir kentler ve insan yerleşimleri
Health and population	42	Sağlık ve nüfus
Promoting full and productive employment, decent work for all and social protection	45	Herkes için tam ve verimli istihdam, insana yaraşır işler ve sosyal korumanın geliştirilmesi
Oceans and seas	47	Okyanuslar ve denizler
Small island developing States	53	Gelişmekte olan küçük ada devletleri
Least developed countries	54	En az gelişmiş ülkeler
Landlocked developing countries	55	Karalarla çevrili gelişmekte olan ülkeler
Africa	55	Afrika
Regional efforts	56	Bölgesel çabalar
Disaster risk reduction	56	Afet riskini azaltma
Climate change	57	İklim değişikliği
Forests	59	Ormanlar
Biodiversity	60	Biyolojik çeşitlilik
Desertification, land degradation and drought	62	Çölleşme, arazi bozulması ve kuraklık
Mountains	64	Dağlar
Chemicals and waste	65	Kimyasallar ve atıklar
Sustainable consumption and production	68	Sürdürülebilir üretim ve tüketim
Mining	68	Madencilik
Education	69	Eğitim
Gender equality and the empowerment of women	71	Toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadının güçlendirilmesi
B. Sustainable development goals	73	B. Sürdürülebilir kalkınma hedefleri
VI. Means of implementation	76	VI. Uygulama yöntemleri
A. Finance	76	A. Finansman
B. Technology	81	B. Teknoloji
C. Capacity-building	83	C. Kapasite oluşturma
D. Trade	83	D. Ticaret
E. Registry of commitments	84	E. Taahhüt Kaydı

I. Our common vision

1. We, the Heads of State and Government and high-level representatives, having met at Rio de Janeiro, Brazil, from 20 to 22 June 2012, with the full participation of civil society, renew our commitment to sustainable development and to ensuring the promotion of an economically, socially and environmentally sustainable future for our planet and for present and future generations.

2. Eradicating poverty is the greatest global challenge facing the world today and an indispensable requirement for sustainable development. In this regard we are committed to freeing humanity from poverty and hunger as a matter of urgency.

3. We therefore acknowledge the need to further mainstream sustainable development at all levels, integrating economic, social and environmental aspects and recognizing their interlinkages, so as to achieve sustainable development in all its dimensions.

4. We recognize that poverty eradication, changing unsustainable and promoting sustainable patterns of consumption and production and protecting and managing the natural resource base of economic and social development are the overarching objectives of and essential requirements for sustainable development. We also reaffirm the need to achieve sustainable development by promoting sustained, inclusive and equitable economic growth, creating greater opportunities for all, reducing inequalities, raising basic standards of living, fostering equitable social development and inclusion, and promoting integrated and sustainable management of natural resources and ecosystems that supports, inter alia, economic, social and human development while facilitating ecosystem conservation, regeneration and restoration and resilience in the face of new and emerging challenges.

5. We reaffirm our commitment to make every effort to accelerate the achievement of the internationally agreed development goals, including the Millennium Development Goals by 2015.

I. Ortak vizyonumuz

1. Bizler, Devlet ve Hükümet Başkanları ve yüksek düzeyli temsilciler, sivil toplumun da tam katılımıyla 20-22 Haziran 2012 tarihlerinde Brezilya, Rio de Janeiro'da bir araya gelerek; gezegenimiz için, şimdiki ve gelecekteki nesiller için ekonomik, sosyal ve çevresel açılardan sürdürülebilir bir geleceğin teşvikinin sağlanması ve sürdürülebilir kalkınmaya yönelik taahhüdümüzü yineliyoruz.

2. Yoksulluğun ortadan kaldırılması, günümüzde dünyanın karşılaştığı en büyük küresel zorluk olup sürdürülebilir kalkınmanın vazgeçilmez bir gereksinimidir. Bu doğrultuda bir aciliyet olarak insanlığı, yoksulluktan ve açlıktan kurtarmakta kararlıyız.

3. Bu nedenle, sürdürülebilir kalkınmanın tüm boyutlarıyla başarılabilmesi için, her seviyede, ekonomik, sosyal ve çevresel yönleri bir araya getirerek ve bunların aralarındaki bağlantıları tanıyarak daha ileri düzeyde ele alınması gerekliliğini kabul ediyoruz.

4. Yoksulluğu ortadan kaldırmanın, sürdürülebilir olmayan üretim ve tüketim modellerini değiştirmenin, ve sürdürülebilir üretim ve tüketim modellerini teşvik etmenin, ekonomik ve sosyal kalkınmanın doğal kaynak temelini korumasının ve yönetiminin; sürdürülebilir kalkınma için asli gereklilik ve üst hedefler olduğunun farkındayız. Aynı zamanda, sürdürülebilir, kapsayıcı ve hakkaniyetli ekonomik büyümeyi teşvik ederek, herkes için daha büyük fırsatlar oluşturarak, eşitsizlikleri azaltarak, temel yaşam standartlarını yükselterek, hakkaniyetli sosyal kalkınmayı ve içermeyi geliştirerek ve bunların yanı sıra yeni ve yükselen sorunların karşısında ekosistemin korunmasını, canlandırılmasını, ıslahını ve dayanıklılığını sağlarken ekonomik, sosyal ve insani kalkınmayı destekleyen doğal kaynakların ve ekosistemlerin bütünlük ve sürdürülebilir yönetimini teşvik ederek sürdürülebilir kalkınmayı gerçekleştirme ihtiyacını yeniden tasdik ediyoruz.

5. Binyıl Kalkınma Hedefleri dâhil olmak üzere 2015 yılına kadar uluslararası düzeyde kabul edilmiş kalkınma hedeflerine ulaşmayı hızlandırmak için her türlü çabayı göstereceğimize ilişkin taahhüdümüzü yineliyoruz.

6. We recognize that people are at the centre of sustainable development and in this regard we strive for a world that is just, equitable and inclusive, and we commit to work together to promote sustained and inclusive economic growth, social development and environmental protection and thereby to benefit all.

7. We reaffirm that we continue to be guided by the purposes and principles of the Charter of the United Nations, with full respect for international law and its principles.

8. We also reaffirm the importance of freedom, peace and security, respect for all human rights, including the right to development and the right to an adequate standard of living, including the right to food, the rule of law, gender equality, the empowerment of women and the overall commitment to just and democratic societies for development.

9. We reaffirm the importance of the Universal Declaration of Human Rights, as well as other international instruments relating to human rights and international law. We emphasize the responsibilities of all States, in conformity with the Charter of the United Nations, to respect, protect and promote human rights and fundamental freedoms for all, without distinction of any kind as to race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national or social origin, property, birth, disability or other status.

10. We acknowledge that democracy, good governance and the rule of law, at the national and international levels, as well as an enabling environment, are essential for sustainable development, including sustained and inclusive economic growth, social development, environmental protection and the eradication of poverty and hunger. We reaffirm that to achieve our sustainable development goals we need institutions at all levels that are effective, transparent, accountable and democratic.

11. We reaffirm our commitment to strengthen international cooperation to address the persistent challenges related to sustainable development for all, in particular in developing countries. In this regard, we reaffirm the

6. İnsanların sürdürülebilir kalkınmanın merkezinde olduğunu kabul ediyoruz ve bu doğrultuda adil, hakkaniyetli, kapsayıcı bir dünya için çaba gösteriyoruz; sürekli ve kapsayıcı ekonomik büyümeyi, sosyal kalkınmayı ve çevrenin korumasını teşvik etmek ve böylece herkese yarar sağlayabilmek için birlikte çalışmayı taahhüt ediyoruz.

7. Uluslararası hukuk ve ilkelere mutlak bağlılıkla birlikte Birleşmiş Milletler Anlaşmasının amaç ve ilkelerinin yol göstericiliğine devam edeceğimizi yeniden tasdik ediyoruz.

8. Aynı zamanda, gelişme hakkı, yeterli yaşam standardı hakkı dâhil tüm insan haklarına saygının, özgürlüğün, barış ve güvenliğin, hukukun üstünlüğünün, cinsiyet eşitliğinin, kadınların güçlendirilmesinin ve kalkınmaya yönelik adil ve demokratik toplumlar için genel taahhütün önemini yeniden tasdik ediyoruz.

9. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin ve aynı zamanda insan hakları ve uluslararası hukuk ile ilgili diğer uluslararası araçların önemini yeniden teyit ediyoruz. Birleşmiş Milletler Anlaşması ile uyumlu olarak ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasi veya diğer düşünceler, milliyet veya toplumsal köken, mülkiyet, doğum, engelli olmak veya başka herhangi bir statüye sahiplik açısından hiçbir ayırım yapmaksızın insan haklarına ve herkesin temel özgürlüklerine saygının gösterilmesi, korunması ve teşvik edilmesinin tüm devletlerin sorumluluğu olduğunu vurguluyoruz.

10. Ulusal ve uluslararası düzeylerde demokrasi, iyi yönetim ve hukukun üstünlüğü ile fırsat oluşturan bir ortamın varlığının sürdürülebilir ve kapsayıcı ekonomik büyüme, sosyal kalkınma, çevrenin korunması ve yoksulluk ile açlığın ortadan kaldırılmasını içeren sürdürülebilir kalkınma için gerekli olduğunu kabul ediyoruz. Sürdürülebilir kalkınma hedeflerimize ulaşmak için tüm düzeylerde etkin, şeffaf, hesap verebilir ve demokratik kurumlara ihtiyacımız olduğunu yeniden tasdik ediyoruz.

11. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde, herkes için sürdürülebilir kalkınma için süregelen zorlukları ele almak üzere uluslararası işbirliğini geliştirme taahhüdümüzü yineliyoruz. Bu doğrultuda; toplumsal cinsiyet eşitliği, kadınların

need to achieve economic stability, sustained economic growth, promotion of social equity and protection of the environment, while enhancing gender equality, the empowerment of women and equal opportunities for all, and the protection, survival and development of children to their full potential, including through education.

12. We resolve to take urgent action to achieve sustainable development. We therefore renew our commitment to sustainable development, assessing the progress to date and the remaining gaps in the implementation of the outcomes of the major summits on sustainable development and addressing new and emerging challenges. We express our determination to address the themes of the United Nations Conference on Sustainable Development, namely, a green economy in the context of sustainable development and poverty eradication, and the institutional framework for sustainable development.

13. We recognize that opportunities for people to influence their lives and future, participate in decision-making and voice their concerns are fundamental for sustainable development. We underscore that sustainable development requires concrete and urgent action. It can only be achieved with a broad alliance of people, governments, civil society and the private sector, all working together to secure the future we want for present and future generations.

güçlendirilmesi ve herkes için eşit fırsatları teşvik etmeye ve çocukların başta eğitim yoluyla potansiyellerini tam oluşturacak şekilde gelişimleri, yaşamlarını idame ettirmeleri ve korunmalarını sağlamaya; ekonomik istikrara, sürdürülebilir ekonomik büyümeye ulaşmaya, sosyal eşitliğin ve çevrenin korunmasının teşvikine ihtiyaç duyduğumuzu yineliyoruz.

12. Sürdürülebilir kalkınmayı ulaşmak için acil eylemde bulunmaya kararlıyız. Bu nedenle, günümüze kadar olan gelişmeyi ve sürdürülebilir kalkınma konusundaki önemli zirvelerin sonuçlarının uygulanmasındaki eksiklikleri değerlendirerek ve yeni ve yükselen zorlukları ele alarak sürdürülebilir kalkınmayı sağlama yönündeki taahhüdümüzü yineliyoruz. Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Konferansı'nın, sürdürülebilir kalkınma ve yoksulluğun ortadan kaldırılması çerçevesinde yeşil ekonomi ve sürdürülebilir kalkınmanın kurumsal çerçevesi olarak adlandırılan konuları ele almaya ilişkin kararlılığımızı ifade ediyoruz.

13. İnsanların hayatlarını ve geleceklerini etkileyecek fırsatların, karar verme süreçlerine katılımlarının ve endişelerini dile getirmelerinin sürdürülebilir kalkınma açısından esas teşkil ettiğini kabul ediyoruz. Sürdürülebilir kalkınmanın somut ve acil eylemler gerektirdiğinin altını çiziyoruz. Sürdürülebilir kalkınma ancak toplumların, hükümetlerin, sivil toplumun ve özel sektörün geniş çaplı ittifakıyla ve bu grupların şu an ve gelecek nesiller için istediğimiz geleceği güvence altına almak adına birlikte çalışmalarıyla gerçekleştirilebilir.

II. Renewing political commitment

A. Reaffirming the Rio Principles and past action plans

14. We recall the Stockholm Declaration of the United Nations Conference on the Human Environment adopted at Stockholm on 16 June 1972.

15. We reaffirm all the principles of the Rio Declaration on Environment and Development, including, inter alia, the principle of common but differentiated responsibilities, as set out in principle 7 of the Rio Declaration.

16. We reaffirm our commitment to fully implement the Rio Declaration on Environment and Development, Agenda 21, the Programme for the Further Implementation of Agenda 21, the Plan of Implementation of the World Summit on Sustainable Development (Johannesburg Plan of Implementation) and the Johannesburg Declaration on Sustainable Development of the World Summit on Sustainable Development, the Programme of Action for the Sustainable Development of Small Island Developing States (Barbados Programme of Action) and the Mauritius Strategy for the Further Implementation of the Programme of Action for the Sustainable Development of Small Island Developing States. We also reaffirm our commitment to the full implementation of the Programme of Action for the Least Developed Countries for the Decade 2011-2020 (Istanbul Programme of Action), the Almaty Programme of Action: Addressing the Needs of Landlocked Developing Countries within a New Global Framework for Transit Transport Cooperation for Landlocked and Transit Developing Countries, the political declaration on Africa's development needs, and the New Partnership for Africa's Development. We recall as well our commitments in the outcomes of all the major United Nations conferences and summits in the economic, social and environmental fields, including the United Nations Millennium Declaration, the 2005 World Summit Outcome, the Monterrey Consensus of the International Conference on Financing for Development, the Doha Declaration on Financing for Development, the outcome document of the High-level Plenary Meeting of the General Assembly on the

II. Politik kararlılığın yenilenmesi

A. Rio İlkeleri ve eski eylem planları

14. 16 Haziran 1972 tarihinde Stockholm'deki Birleşmiş Milletler İnsan Çevresi Konferansı'nda kabul edilen Stockholm Bildirgesi'ni anımsıyoruz.

15. Rio Bildirgesinin 7. ilkesinde belirtilen ortak fakat farklılaştırılmış sorumluluklar ilkesi de dâhil olmak üzere Rio Çevre ve Kalkınma Bildirgesi'nin tüm ilkelerini yeniden tasdik ediyoruz.

16. Rio Çevre ve Kalkınma Bildirgesi, Gündem 21, Gündem 21'in Daha İleri Düzeyde Uygulanması Programı, Dünya Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesi Uygulama Planı (Johannesburg Uygulama Planı) ve Dünya Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesi Sürdürülebilir Kalkınma konulu Johannesburg Bildirgesi, Gelişmekte Olan Küçük Ada Devletlerinin Sürdürülebilir Kalkınmasına Dair Eylem Programı (Barbados Eylem Programı) ve Gelişmekte Olan Küçük Ada Devletlerinin Sürdürülebilir Kalkınmasına Dair Eylem Programının İleri Düzeyde Uygulanması için Mauritius Stratejisi'nin tamamen uygulanması taahhüdümüzü yeniden tasdik ediyoruz. Ayrıca 2011-2020 Döneminde En Az Gelişmiş Ülkeler İçin Eylem Programı (İstanbul Eylem Programı), Almatı Eylem Programı: Karalarla Çevrili ve Gelişmekte Olan Ülkeler Arasında Transit Taşımacılık konusunda İşbirliği için Yeni bir Küresel Çerçeve Anlaşması çerçevesinde Karalarla Çevrili, Gelişmekte Olan Ülkelerin ihtiyaçları, Afrika kalkınma ihtiyaçlarına ilişkin siyasi bildirme ve Afrika'nın Kalkınması İçin Yeni Ortaklık Belgesi'nin tamamen uygulanması taahhüdümüzü de yineliyoruz. Birleşmiş Milletler Binyıl Bildirgesi, 2005 tarihli Dünya Zirvesi sonuç bildirgesi, Kalkınmanın Finansman Uluslararası Konferansı'nın Monterrey Mutabakatı, Doha Kalkınmanın Finansmanı Bildirisi, BM Genel Kurulu'nun Binyıl Kalkınma Hedefleri hakkındaki Üst Düzey Toplantısı'nın sonuç bildirgesi, Uluslararası Nüfus ve Kalkınma Konferansı Eylem Programı, Uluslararası Nüfus ve Kalkınma Konferansı Eylem Programı'nın ileri düzeyde uygulanmasına yönelik başlıca faaliyetler

Millennium Development Goals, the Programme of Action of the International Conference on Population and Development, the key actions for the further implementation of the Programme of Action of the International Conference on Population and Development and the Beijing Declaration and Platform for Action.

17. We recognize the importance of the three Rio conventions for advancing sustainable development and in this regard we urge all parties to fully implement their commitments under the United Nations Framework Convention on Climate Change, the Convention on Biological Diversity and the United Nations Convention to Combat Desertification in Those Countries Experiencing Serious Drought and/or Desertification, Particularly in Africa, in accordance with their respective principles and provisions, as well as to take effective and concrete actions and measures at all levels and to enhance international cooperation.

18. We are determined to reinvigorate political will and to raise the level of commitment by the international community to move the sustainable development agenda forward, through the achievement of the internationally agreed development goals, including the Millennium Development Goals. We further reaffirm our respective commitments to other relevant internationally agreed goals in the economic, social and environmental fields since 1992. We therefore resolve to take concrete measures that accelerate implementation of sustainable development commitments.

B. Advancing integration, implementation and coherence: assessing the progress to date and the remaining gaps in the implementation of the outcomes of the major summits on sustainable development and addressing new and emerging challenges

19. We recognize that the 20 years since the United Nations Conference on Environment and Development in 1992 have seen uneven progress, including in sustainable development

ve Pekin Deklarasyonu ve Eylem Platformu da dâhil olmak üzere, Birleşmiş Milletler'in ekonomik, toplumsal ve çevre alanlarındaki tüm büyük konferanslarının ve zirvelerinin sonuç bildirgelerindeki taahhütlerimizi de çok iyi hatırlıyoruz.

17. Sürdürülebilir kalkınmayı ilerletmek için gerçekleştirilen üç Rio sözleşmesinin önemini kabul ediyoruz ve bu bağlamda tüm tarafları Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi, Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi ve Afrika'da Ciddi Kuraklık ve/veya Çölleşmeye Maruz Ülkelerde Çölleşme ile Mücadele için Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ndeki taahhütleri, kendi ilgili ilke ve hükümlerini göz önünde bulundurarak tamamen uygulamaya ve her düzeyde uluslararası işbirliğini artırarak etkin ve somut eylemleri gerçekleştirmeye ve gerekli önlemleri almaya teşvik ediyoruz.

18. Siyasi iradeyi canlandırmakta ve uluslararası toplumca kabul edilmiş olan Binyıl Kalkınma Hedefleri de dâhil olmak üzere tüm kalkınma hedeflerinin gerçekleştirilmesi yoluyla uluslararası toplumun sürdürülebilir kalkınma gündeminde yol alması için taahhütlerini artırmakta kararlıyız. Ayrıca ekonomi, toplum ve çevre alanlarında 1992 yılından beri uluslararası toplumca kabul edilmiş konuya ilişkin diğer hedeflere olan taahhütlerimizi de yeniden tasdik ediyoruz. Bunlara dayanarak, sürdürülebilir kalkınma taahhütlerinin uygulanmasını hızlandırmak için somut önlemler almayı amaçlıyoruz.

B. Bütünleşme, uygulama ve uyumun ilerletilmesi: bugüne kadar kaydedilen gelişmelerin ve sürdürülebilir kalkınmaya dair başlıca zirve sonuçlarının uygulamasında boşlukların değerlendirilmesi ile yeni ve yükselen sorunların tarif edilmesi

19. 1992 tarihli Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı'ndan sonraki 20 yılda sürdürülebilir kalkınma ve yoksulluğun ortadan kaldırılması dâhil istikrarsız bir ilerleme olduğunu

and poverty eradication. We emphasize the need to make progress in implementing previous commitments. We also recognize the need to accelerate progress in closing development gaps between developed and developing countries, and to seize and create opportunities to achieve sustainable development through economic growth and diversification, social development and environmental protection. To this end, we underscore the continued need for an enabling environment at the national and international levels, as well as continued and strengthened international cooperation, particularly in the areas of finance, debt, trade and technology transfer, as mutually agreed, and innovation, entrepreneurship, capacity-building, transparency and accountability. We recognize the diversification of actors and stakeholders engaged in the pursuit of sustainable development. In this context, we affirm the continued need for the full and effective participation of all countries, in particular developing countries, in global decision-making.

20. We acknowledge that since 1992 there have been areas of insufficient progress and setbacks in the integration of the three dimensions of sustainable development, aggravated by multiple financial, economic, food and energy crises, which have threatened the ability of all countries, in particular developing countries, to achieve sustainable development. In this regard, it is critical that we do not backtrack from our commitment to the outcome of the United Nations Conference on Environment and Development. We also recognize that one of the current major challenges for all countries, particularly for developing countries, is the impact from the multiple crises affecting the world today.

21. We are deeply concerned that one in five people on this planet, or over 1 billion people, still live in extreme poverty, and that one in seven - or 14 per cent - is undernourished, while public health challenges, including pandemics and epidemics, remain omnipresent threats. In this context, we note the ongoing discussions on human security in the General Assembly. We acknowledge that with the world's population projected to exceed 9 billion by 2050 with an estimated two thirds living in cities, we need to increase our efforts

biliyoruz. Taahhütlerin uygulanmasında gelişme kaydedilmesi gerektiğini vurguluyoruz. Ayrıca gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasındaki kalkınmışlık farklarının kapatılması ve ekonomik gelişme ve çeşitlilik, sosyal kalkınma ve çevrenin korunması yoluyla sürdürülebilir kalkınmaya ulaşabilmek için fırsatların yakalanması ve yeni fırsatların yaratılmasına yönelik gelişmelerin hızlandırılması gerektiğini de kabul ediyoruz. Bu sebeple, ulusal ve uluslararası düzeylerde elverişli bir ortamın sağlanması gerekliliğinin yanı sıra karşılıklı olarak varılan anlaşmalara bağlı olarak finansman, borç, ticaret ve teknoloji transferi olmak üzere yenilikçilik, girişimcilik, kapasite oluşturma, şeffaflık ve hesap verebilirlik gibi çeşitli alanlarda, istikrarlı ve sağlam uluslararası işbirliği ihtiyacının devam ettiğinin altını çiziyoruz. Sürdürülebilir kalkınma çabalarında aktörler ve paydaşların çeşitlendiğinin de farkındayız. Bu bağlamda, tüm ülkelerin, özellikle de gelişmekte olan ülkelerin, küresel karar alma mekanizmalarına tam ve etkin katılımlarının gerekliliğinin devam ettiğini vurguluyoruz.

20. 1992 yılından beri, tüm ülkelerin, özellikle de gelişmekte olan ülkelerin sürdürülebilir kalkınmayı gerçekleştirebilmesinin önünde engel de teşkil eden çok sayıda finansal, ekonomik, gıda ve enerji krizleri ile karşılaşılmasının da etkisiyle sürdürülebilir kalkınmanın üç boyutunun bütünlüştürülmesinde ilerlemenin yetersiz kaldığı ve kötüleşmenin yaşandığı alanlar olduğunu biliyoruz. Bu bağlamda, Birleşmiş Milletle Çevre ve Kalkınma Konferansı sonuç bildirgesinde belirlenen taahhütlerimizden geri adım atmamız çok önemlidir. Bizler ayrıca gelişmekte olan ülkeler başta olmak üzere tüm ülkelerin, halihazırdaki başlıca sorunlarından birinin bugünün dünyasını etkileyen çok sayıda krizler olduğunun farkındayız.

21. Dünyadaki her beş kişiden birinin, yani 1 milyar üzerindeki insanın hâlâ yoksulluk içerisinde yaşamasından ve her yedi kişiden birinin, yani yüzde 14'ünün, yetersiz beslenmesinden, pandemik ve epidemik hastalıklar da dâhil olmak üzere halk sağlığını tehdit eden sorunların farklı yerlerde yaşanıyor olmasından dolayı derin endişe duyuyoruz. Bu bağlamda, insan güvenliği konusunda Genel Kurul'da süregelen tartışmaları dikkate alıyoruz. Projeksiyonlara göre, dünya nüfusunun, 2050 yılına kadar 9 milyarı geçecek olması ve tahmini olarak üçte ikisinin şehirlerde

to achieve sustainable development and, in particular, the eradication of poverty, hunger and preventable diseases.

22. We recognize examples of progress in sustainable development at the regional, national, subnational and local levels. We note that efforts to achieve sustainable development have been reflected in regional, national and subnational policies and plans, and that Governments have strengthened their commitment to sustainable development since the adoption of Agenda 21 through legislation and institutions, and the development and implementation of international, regional and subregional agreements and commitments.

23. We reaffirm the importance of supporting developing countries in their efforts to eradicate poverty and promote empowerment of the poor and people in vulnerable situations, including removing barriers to opportunity, enhancing productive capacity, developing sustainable agriculture and promoting full and productive employment and decent work for all, complemented by effective social policies, including social protection floors, with a view to achieving the internationally agreed development goals, including the Millennium Development Goals.

24. We express deep concern about the continuing high levels of unemployment and underemployment, particularly among young people, and note the need for sustainable development strategies to proactively address youth employment at all levels. In this regard, we recognize the need for a global strategy on youth and employment building on the work of the International Labour Organization (ILO).

25. We acknowledge that climate change is a cross-cutting and persistent crisis and express our concern that the scale and gravity of the negative impacts of climate change affect all countries and undermine the ability of all countries, in particular, developing countries, to achieve sustainable development and the Millennium Development Goals and threaten the viability and survival of nations. Therefore we underscore that combating climate change

yaşayacak olması nedeniyle yoksulluğun, açlığın ve önlenebilir hastalıkların ortadan kaldırılması başta olmak üzere sürdürülebilir kalkınmaya yönelik çabalarımızı artırmamız gerektiğini ikrar ediyoruz.

22. Bölgesel, ulusal, alt-ulusal ve yerel düzeylerde sürdürülebilir kalkınmaya dair ilerlemeyi gösteren örneklerin olduğunun farkındayız. Sürdürülebilir kalkınmayı gerçekleştirebilmek için harcanan çabaların bölgesel, ulusal ve alt-ulusal politika ve planlara yansıtıldığını ve hükümetlerin Gündem 21'i mevzuat ve kurumlar vasıtasıyla uygulamaya koymalarından ve uluslararası, bölgesel ve alt-bölgesel anlaşma ve taahhütlerin oluşturulması ve hayata geçirilmeye başlanmasından beri sürdürülebilir kalkınmaya yönelik kararlılıklarını güçlendirdiklerini görüyoruz.

23. Gelişmekte olan ülkelerin, yoksulluğu ortadan kaldırmaya ve yoksullar ile etkilenebilir durumdaki kişiler için fırsatların önündeki engellerin kaldırılması, üretken kapasitelerinin artırılması, sürdürülebilir tarımın geliştirilmesi ve herkes için tam verimli istihdam ve onurlu iş olanaklarının oluşturması yoluyla güçlendirilmesine yönelik olan ve sosyal koruma gibi etkin toplumsal politikalarla tamamlanan ve Binyıl Kalkınma Hedefleri ve diğer uluslararası kabul görmüş kalkınma hedeflerine ulaşmayı amaçlayan çabalarının desteklenmesi gerektiğine inanıyoruz.

24. Özellikle gençler arasında süregelen yüksek düzeyde işsizlik ve eksik istihdamdan dolayı duyduğumuz büyük endişeyi belirtiyor, sürdürülebilir kalkınma stratejilerinin ileriye dönük düşünülerek her düzeyde gençlerin istihdamına yer verilmesigerekliğini dikkate alıyoruz. Bu bağlamda, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) çalışmaları ışığında gençler ve istihdam oluşturma konusunda küresel bir strateji ihtiyacı olduğunu kabul ediyoruz.

25. İklim değişikliğinin kesişen meseleler arasında yer alan kalıcı bir kriz olduğunu tasdik ediyor ve iklim değişikliğinin olumsuz etkilerinin ölçeği ve ciddiyetinin tüm ülkeleri etkileyeceği ve tüm ülkelerin, özellikle de gelişmekte olan ülkelerin sürdürülebilir kalkınma ve Binyıl Kalkınma Hedeflerini gerçekleştirme çabalarını baltalayacağı ve ulusların yaşamlarını idame ettirmelerini tehdit edeceği konularındaki endişelerimizi dile getiriyoruz. Bu bilgiler

requires urgent and ambitious action, in accordance with the principles and provisions of the United Nations Framework Convention on Climate Change.

26. States are strongly urged to refrain from promulgating and applying any unilateral economic, financial or trade measures not in accordance with international law and the Charter of the United Nations that impede the full achievement of economic and social development, particularly in developing countries.

27. We reiterate our commitment, expressed in the Johannesburg Plan of Implementation, the 2005 World Summit Outcome and the outcome document of the High-level Plenary Meeting of the General Assembly on the Millennium Development Goals of 2010, to take further effective measures and actions, in conformity with international law, to remove the obstacles to the full realization of the right of self-determination of peoples living under colonial and foreign occupation, which continue to adversely affect their economic and social development as well as their environment, are incompatible with the dignity and worth of the human person and must be combated and eliminated.

28. We reaffirm that, in accordance with the Charter of the United Nations, this shall not be construed as authorizing or encouraging any action against the territorial integrity or political independence of any State.

29. We resolve to take further effective measures and actions, in conformity with international law, to remove obstacles and constraints, strengthen support and meet the special needs of people living in areas affected by complex humanitarian emergencies and in areas affected by terrorism.

30. We recognize that many people, especially the poor, depend directly on ecosystems for their livelihoods, their economic, social and physical well-being, and their cultural heritage. For this reason, it is essential to generate decent jobs and incomes that decrease disparities in standards of living in order to better meet people's needs and promote sustainable livelihoods and practices and

doğrultusunda, iklim değişikliğiyle mücadelenin, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi hükümleri uyarınca acil ve iddialı eylem gerektirdiğinin altını çiziyoruz.

26. Devletleri; uluslararası hukuk ve Birleşmiş Milletler Antlaşması'na uymayan ve başta gelişmekte olan ülkelerde olmak üzere ekonomik ve toplumsal kalkınmanın gerçekleştirilmesine engel teşkil edecek tek taraflı ekonomik, finansal veya ticari önlemler almaktan veya bu önlemleri yaymaktan kaçınmaları konusunda uyarıyoruz.

27. Johannesburg Uygulama Planı'nda, 2005 Dünya Zirvesi Sonuç Bildirgesi'nde ve 2010 tarihli Binyıl Kalkınma Hedefleri Üst Düzey Genel Kurul Toplantısı sonuç bildirgesinde belirtilen; sömürge veya yabancı devletlerin işgali altında yaşayan insanların kendi kaderlerini tayin etme haklarının tamamen uygulanabilmesinin önündeki, ekonomik ve toplumsal kalkınmalarını ve çevrelerini olumsuz yönde etkilemeye devam eden, insanlık onuru ve değerine ters düşen engelleri kaldırmak için uluslararası hukuka uygun etkin önlemler alma ve eylemlerde bulunma taahhüdümüzü yineliyoruz.

28. Birleşmiş Milletler Antlaşması uyarınca, işbu bildirgenin herhangi bir ülkenin toprak bütünlüğüne ve siyasi bağımsızlığına karşı hiçbir eylemi haklı çıkarıcı veya teşvik edici olarak yorumlanmaması gerektiğini yeniden tasdik ediyoruz.

29. Engel ve kısıtlamaları kaldırmak, desteği kuvvetlendirmek ve olağanüstü insani durumlardan etkilenen ve teröre maruz kalan bölgelerde yaşayanların özel ihtiyaçlarını karşılamak için uluslararası hukuka uygun etkin önlemler almayı ve eylemlerde bulunmayı amaçlıyoruz.

30. Başta yoksullar olmak üzere birçok insanın geçim kaynaklarının, ekonomik, toplumsal refahlarının, fiziksel sağlıklarının ve kültürel miraslarının doğrudan ekosistemlere bağlı olduklarının farkında olduğumuzu belirtiyoruz. Bu sebeple, insanların ihtiyaçlarını daha iyi karşılamak ve sürdürülebilir geçim kaynaklarını teşvik etmek için onlara yaşam standardı eşitsizliklerini azaltacak insana yaraşır iş ve gelir

the sustainable use of natural resources and ecosystems.

31. We emphasize that sustainable development must be inclusive and peoplecentred, benefiting and involving all people, including youth and children. We recognize that gender equality and the empowerment of women are important for sustainable development and our common future. We reaffirm our commitments to ensure women's equal rights, access and opportunities for participation and leadership in the economy, society and political decision-making.

32. We recognize that each country faces specific challenges to achieve sustainable development and we underscore the special challenges facing the most vulnerable countries and in particular African countries, least developed countries, landlocked developing countries and small island developing States, as well as the specific challenges facing the middle-income countries. Countries in situations of conflict also need special attention.

33. We reaffirm our commitment to take urgent and concrete action to address the vulnerability of small island developing States, including through the sustained implementation of the Barbados Programme of Action and the Mauritius Strategy, and underscore the urgency of finding additional solutions to the major challenges facing small island developing States in a concerted manner so as to support them in sustaining momentum realized in implementing the Barbados Programme of Action and the Mauritius Strategy and achieving sustainable development.

34. We reaffirm that the Istanbul Programme of Action outlines the priorities of least developed countries for sustainable development and defines a framework for renewed and strengthened global partnership to implement them. We commit to assist the least developed countries with the implementation of the Istanbul Programme of Action as well as in their efforts to achieve sustainable development.

sağlamak ve doğal kaynaklar ile ekosistemlerin sürdürülebilir kullanımına yönelik faaliyetlerde bulunmak çok önemlidir.

31. Sürdürülebilir kalkınmanın kapsayıcı ve insan odaklı olması, gençler ve çocuklar da dâhil olmak üzere tüm insanları kapsaması ve onlara yarar sağlaması gerektiğini vurguluyoruz. Toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadınların güçlendirilmesinin hem sürdürülebilir kalkınma hem de ortak geleceğimiz için önemli olduğunu kabul ediyoruz. Kadınlara ekonomide, toplumda ve siyasi karar alma süreçlerinde eşit haklar, erişim ve fırsatlar sağlanmasına yönelik taahhütlerimizi yeniden tasdik ediyoruz.

32. Her ülkenin sürdürülebilir kalkınma yolunda kendine özgü zorluklarla karşılaştığını kabul ediyor ve özellikle Afrika ülkeleri, en az gelişmiş ülkeler, gelişmekte olan karalarla çevrili ülkeler ve gelişmekte olan küçük ada devletleri olmak üzere en etkilenebilir ülkelerin karşılaştığı özel zorlukların ve de orta gelirli ülkelerin karşı karşıya kaldıkları, kendilerine özgü zorlukların altını çiziyoruz. Çatışma durumlarındaki ülkeler de özel ilgi gerektirmektedir.

33. Barbados Eylem Programı ve Mauritius Stratejisi'nin sürdürülebilir uygulanması yoluyla gelişmekte olan küçük ada devletlerinin etkilenebilirliğini ele alma konusunda ivedi ve somut eylemlerde bulunma taahhüdümüzü yeniden tasdik ediyor ve gelişmekte olan küçük ada devletlerinin Barbados Eylem Programı'nı, Mauritius Stratejisi'ni uygularken ve sürdürülebilir kalkınmayı gerçekleştirirken yakaladıkları ivmeyi desteklemek için karşı karşıya kaldıkları büyük sorunlara uyum içinde ek çözümler bulmanın aciliyetinin altını çiziyoruz.

34. İstanbul Eylem Programı'nın en az gelişmiş ülkelerin sürdürülebilir kalkınma yolundaki önceliklerini ana hatlarıyla belirttiğini ve bu önceliklerin hayata geçirilmesi için yenilenmiş, güçlendirilmiş bir küresel ortaklık çerçevesi belirlediğini yeniden tasdik ediyoruz. En az gelişmiş ülkelere İstanbul Eylem Programı'nı uygulamalarında ve sürdürülebilir kalkınmayı gerçekleştirme yollarında destek olmayı taahhüt ediyoruz.

35. We recognize that more attention should be given to Africa and the implementation of previously agreed commitments related to its development needs that were made at major United Nations summits and conferences. We note that aid to Africa has increased in recent years. However, it still lags behind commitments that were previously made. We underscore the key priority for the international community of supporting Africa's sustainable development efforts. In this regard, we recommit to fully implement the internationally agreed commitments related to Africa's development needs, particularly those contained in the United Nations Millennium Declaration, the United Nations Declaration on the New Partnership for Africa's Development, the Monterrey Consensus, the Johannesburg Plan of Implementation and the 2005 World Summit Outcome, as well as the 2008 political declaration on Africa's development needs.

36. We recognize the serious constraints to achieving sustainable development in all its three dimensions in landlocked developing countries. In this regard, we reaffirm our commitment to address the special development needs and the challenges faced by landlocked developing countries through the full, timely and effective implementation of the Almaty Programme of Action as contained in the declaration on the midterm review of the Almaty Programme of Action.

37. We recognize the progress made by middle-income countries in improving the well-being of their people, as well as the specific development challenges they face in their efforts to eradicate poverty, reduce inequalities and achieve their development goals, including the Millennium Development Goals, and to achieve sustainable development in a comprehensive manner integrating the economic, social and environmental dimensions. We reiterate that these efforts should be adequately supported by the international community, in various forms, taking into account the needs and the capacity to mobilize domestic resources of these countries.

38. We recognize the need for broader measures of progress to complement gross domestic product in order to better inform policy decisions, and in this regard we request

35. Afrika'ya ve Afrika'nın kalkınma ihtiyaçları ile ilgili önceki büyük Birleşmiş Milletler zirvelerinde ve konferanslarında verilmiş taahhütlerin uygulanmasına daha çok ilgi gösterilmesi gerektiğini kabul ediyoruz. Afrika'ya yapılan yardımların son yıllarda arttığını dikkate alıyoruz. Fakat önceden yapılanlar taahhütlerin gerisinde kalmıştır. Uluslararası toplumun önceliği olarak Afrika'nın sürdürülebilir kalkınma çabalarını desteklemenin altını çiziyoruz. Bu bağlamda, başta Birleşmiş Milletler Binyıl Bildirgesi, Afrika'nın Kalkınması İçin Yeni Ortaklığa Dair Birleşmiş Milletler Bildirgesi, Monterrey Mutabakatı, Johannesburg Uygulama Planı, 2005 Dünya Zirvesi Sonuç Bildirgesi ve 2008 tarihli Afrika'nın kalkınma ihtiyaçları siyasi bildirgesindeki taahhütler olmak üzere Afrika'nın kalkınma ihtiyaçlarına ilişkin uluslararası toplum tarafından tasdik edilmiş taahhütlerin tamamen uygulanması taahhüdümüzü yineliyoruz.

36. Gelişmekte olan karalarla çevrili ülkelerin sürdürülebilir kalkınmanın üç boyutunu da gerçekleştirmesinin önündeki ciddi kısıtlamaların farkında olduğumuzu belirtiyoruz. Bu bağlamda, özel kalkınma ihtiyaçlarını ve gelişmekte olan karalarla çevrili ülkelerin, Almatı Eylem Programı ara değerlendirmesi bildirisinde belirtildiği üzere Almatı Eylem Programı'nı tam, zamanında ve etkin uygulaması sırasında karşılaştıkları zorlukları ele alma taahhüdümüzü yeniden tasdik ediyoruz.

37. Orta gelirli ülkelerin, halklarının refahını iyileştirmede katettikleri gelişmelerin ve yoksulluğu yok etmede, eşitsizlikleri azaltmada ve Binyıl Kalkınma hedefleri de dâhil olmak üzere kalkınma hedeflerini gerçekleştirmede ve sürdürülebilir kalkınmayı ekonomik, toplumsal ve çevresel boyutları bütünleştirerek gerçekleştirmede karşılaştıkları kendilerine özgü kalkınma zorluklarının farkında olduğumuzu belirtiyoruz. Bu ülkelerin yerel kaynaklarını harekete geçirme ihtiyaçları ve kapasiteleri göz önünde bulundurularak, uluslararası toplum tarafından bu çabaların çeşitli şekillerde ve yeterli düzeyde desteklenmesi gerektiğini yineliyoruz.

38. Politika kararlarını iyileştirmek üzere gayrisafi yurtiçi hâsılayı desteklemek için daha geniş ilerleme önlemlerine olan gereksinimin farkında olduğumuzu belirtiyor ve bu bağlamda

the United Nations Statistical Commission, in consultation with relevant United Nations system entities and other relevant organizations, to launch a programme of work in this area building on existing initiatives.

39. We recognize that planet Earth and its ecosystems are our home and that “Mother Earth” is a common expression in a number of countries and regions, and we note that some countries recognize the rights of nature in the context of the promotion of sustainable development. We are convinced that in order to achieve a just balance among the economic, social and environmental needs of present and future generations, it is necessary to promote harmony with nature.

40. We call for holistic and integrated approaches to sustainable development that will guide humanity to live in harmony with nature and lead to efforts to restore the health and integrity of the Earth’s ecosystem.

41. We acknowledge the natural and cultural diversity of the world and recognize that all cultures and civilizations can contribute to sustainable development.

C. Engaging major groups and other stakeholders

42. We reaffirm the key role of all levels of government and legislative bodies in promoting sustainable development. We further acknowledge efforts and progress made at the local and subnational levels, and recognize the important role that such authorities and communities can play in implementing sustainable development, including by engaging citizens and stakeholders and providing them with relevant information, as appropriate, on the three dimensions of sustainable development. We further acknowledge the importance of involving all relevant decision makers in the planning and implementation of sustainable development policies.

43. We underscore that broad public participation and access to information and judicial and administrative proceedings are essential to the promotion of sustainable development. Sustainable development requires the meaningful involvement and

Birleşmiş Milletler İstatistik Komisyonu’nun ilgili Birleşmiş Milletler sistemi organları ve diğer ilgili kurumlarla istişare içinde mevcut girişimler üzerine bu alanda yeni bir çalışma programı başlatmasını talep ediyoruz.

39. Gezegenimizin ve ekosistemlerinin yuvamız olduğunun ve “Toprak Ana” ifadesinin birçok ülke ve bölge için ortak bir ifade olduğunun farkında olduğumuzu belirtiyor ve bazı ülkelerin sürdürülebilir kalkınmanın teşvik edilmesinde bağlamında doğa haklarını tanıdıklarını dikkate alıyoruz. Günümüzün ve geleceğin ekonomik, toplumsal ve çevresel ihtiyaçları arasında adil bir denge oluşturmak için doğa ile uyumlu yaşamayı teşvik etmek gerektiğine inanıyoruz.

40. Sürdürülebilir kalkınmaya yönelik, insanlığı doğayla uyum içerisinde yaşamada rehberlik edecek ve dünyanın ekosisteminin sağlığını ve bütünselliğini geri kazanması için yol gösterecek bütüncül ve entegre yaklaşımlar için çağrıda bulunuyoruz.

41. Dünyanın doğal ve kültürel çeşitliliğini tasdik ediyor ve tüm kültürler ve medeniyetlerin sürdürülebilir kalkınmaya katkıda bulunabileceğini kabul ediyoruz.

C. Ana grupları ve diğer paydaşları dâhil etmek

42. Her düzeydeki hükümet ve yasama organlarının sürdürülebilir kalkınmadaki kilit rollerini yeniden tasdik ediyoruz. Ayrıca yerel ve alt-ulusal düzeylerdeki çabaları ve gelişmeleri tasdik ediyor ve bu yetkililer ile toplumların vatandaşları ve paydaşları bir araya getirip onlara sürdürülebilir kalkınmanın üç boyutu ile ilgili uygun bilgileri vermek gibi sürdürülebilir kalkınmanın uygulanmasında önemli rolleri olduğunu kabul ediyoruz. Ayrıca tüm ilgili karar alma mercilerini, sürdürülebilir kalkınma politikalarının planlama ve uygulama süreçlerine dâhil etmenin önemini de yineliyoruz.

43. Geniş çapta kamu katılımının, bilgi erişiminin, adli ve idari işlemlerin sürdürülebilir kalkınmanın teşvikinde önemli bir yer teşkil ettiğinin altını çiziyoruz. Sürdürülebilir kalkınma; bölgesel, ulusal ve alt-ulusal yasama ile yargı organlarının; kadınlar, çocuklar, gençler, yerli

active participation of regional, national and subnational legislatures and judiciaries, and all major groups: women, children and youth, indigenous peoples, non-governmental organizations, local authorities, workers and trade unions, business and industry, the scientific and technological community, and farmers, as well as other stakeholders, including local communities, volunteer groups and foundations, migrants and families as well as older persons and persons with disabilities. In this regard, we agree to work more closely with the major groups and other stakeholders and encourage their active participation, as appropriate, in processes that contribute to decision-making, planning and implementation of policies and programmes for sustainable development at all levels.

44. We acknowledge the role of civil society and the importance of enabling all members of civil society to be actively engaged in sustainable development. We recognize that improved participation of civil society depends upon, inter alia, strengthening access to information and building civil society capacity and an enabling environment. We recognize that information and communications technology is facilitating the flow of information between governments and the public. In this regard, it is essential to work towards improved access to information and communications technology, especially broadband networks and services, and bridge the digital divide, recognizing the contribution of international cooperation in this regard.

45. We underscore that women have a vital role to play in achieving sustainable development. We recognize the leadership role of women and we resolve to promote gender equality and the empowerment of women and to ensure their full and effective participation in sustainable development policies, programmes and decision-making at all levels.

46. We acknowledge that the implementation of sustainable development will depend on the active engagement of both the public and the private sectors. We recognize that the active participation of the private sector can contribute to the achievement of sustainable development, including through the important tool of public-private partnerships. We support national regulatory and policy frameworks

halklar, sivil toplum kuruluşları, yerel yönetimler, işçiler, sendikalar, iş dünyası ve sanayi, bilim ve teknoloji camiası, çiftçiler gibi tüm ana grupların ve bölge halkları, gönüllü gruplar, vakıflar, göçmenler, aileler, yaşlılar ve engelliler gibi diğer paydaşların anlamlı müdahalesini ve aktif katılımını gerektirir. Bu bağlamda, ana gruplar ve diğer paydaşlarla yakın çalışmalar içinde olmayı kararlaştırıyor ve onların da tüm düzeylerde sürdürülebilir kalkınma politikalarının ve programlarının karar alma, planlama ve uygulamalarına katkıda bulunan süreçlere uygun şekillerde aktif katılımlarını teşvik ediyoruz.

44. Sivil toplumun rolünü ve sivil toplumun tüm üyelerinin sürdürülebilir kalkınma ile ilgilenmesinin sağlanmasının önemini tasdik ediyoruz. Sivil toplumun katılımının artmasını; bilgiye erişimi geliştirmeye, sivil toplum kapasitesi oluşturmaya ve uygun bir ortam yaratmaya dayandığının farkında olduğumuzu belirtiyoruz. Bilgi ve iletişim teknolojisinin hükümetler ve kamu arasındaki bilgi akışını kolaylaştırdığını kabul ediyoruz. Bu bağlamda, bilgiye erişimin ve iletişim teknolojisinin geliştirilmesi, özellikle de geniş bant şebekeleri ve hizmetleri ve sayısal uçurumun kapatılması için çalışmalar yapılması ve uluslararası işbirliğinin sağlayacağı katkının göz önünde bulundurulması çok önemlidir.

45. Kadınların, sürdürülebilir kalkınmayı gerçekleştirmede hayati bir rolü olduğunun altını çiziyoruz. Kadınların lider rolünü tanıyor ve toplumsal cinsiyet eşitliği ile kadının güçlendirilmesini teşvik etmeyi ve sürdürülebilir kalkınma politikaları, programları ve her düzeyde karar alma süreçlerine tam ve etkin katılımlarını sağlamayı amaçlıyoruz.

46. Sürdürülebilir kalkınmanın uygulanmasının kamu ve özel sektörün aktif katılımına bağlı olduğunu tasdik ediyoruz. Özel sektörün aktif katılımının, kamu-özel ortaklıklarıyla sürdürülebilir kalkınmanın gerçekleştirilmesine katkıda bulunabileceğini kabul ediyoruz. İş ve sanayi dünyasının, kurumsal sosyal sorumluluğun önemini dikkate alan sürdürülebilir kalkınma

that enable business and industry to advance sustainable development initiatives, taking into account the importance of corporate social responsibility. We call on the private sector to engage in responsible business practices, such as those promoted by the United Nations Global Compact.

47. We acknowledge the importance of corporate sustainability reporting and encourage companies, where appropriate, especially publicly listed and large companies, to consider integrating sustainability information into their reporting cycle. We encourage industry, interested governments and relevant stakeholders with the support of the United Nations system, as appropriate, to develop models for best practice and facilitate action for the integration of sustainability reporting, taking into account experiences from already existing frameworks and paying particular attention to the needs of developing countries, including for capacity building.

48. We recognize the important contribution of the scientific and technological community to sustainable development. We are committed to working with and fostering collaboration among the academic, scientific and technological community, in particular in developing countries, to close the technological gap between developing and developed countries and strengthen the science-policy interface as well as to foster international research collaboration on sustainable development.

49. We stress the importance of the participation of indigenous peoples in the achievement of sustainable development. We also recognize the importance of the United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples in the context of global, regional, national and subnational implementation of sustainable development strategies.

50. We stress the importance of the active participation of young people in decision-making processes, as the issues we are addressing have a deep impact on present and future generations, and as the contribution of children and youth is vital to the achievement of sustainable development. We also recognize the need to promote intergenerational dialogue and solidarity by recognizing their views.

girişimlerini geliştirmesine olanak sağlayan ulusal düzenleyici ve politika çerçevelerini destekliyoruz. Özel sektöre, Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesince teşvik edilen sorumlu iş uygulamaları gibi uygulamalara katılmaları için çağrıda bulunuyoruz.

47. Kurumsal sürdürülebilirlik raporlarının önemini onaylıyor ve başta halka açık ve büyük şirketler olmak üzere; şirketlerin, uygun hallerde, sürdürülebilirlik verilerini raporlama döngülerine dâhil etmeyi düşünmelerini teşvik ediyoruz. Sanayiyi, ilgili hükümetleri ve paydaşları; Birleşmiş Milletler sisteminin desteğiyle ve usulünce, mevcut çerçevelerden elde edilen tecrübeleri de göz önünde bulundurarak ve özellikle gelişmekte olan ülkelerin kapasite oluşturma gibi ihtiyaçlarını dikkate alarak en iyi uygulamalar için modeller geliştirmesi ve sürdürülebilirlik raporlamasının entegre edilmesini kolaylaştırması için teşvik ediyoruz.

48. Bilim ve teknoloji camiasının sürdürülebilir kalkınmaya önemli katkısının farkında olduğumuzu belirtiyoruz. Başta gelişmekte olan ülkelerde; akademi, bilim ve teknoloji camiasıyla gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasındaki teknolojik uçurumun kapatılması, bilim-politikası ara yüzünün güçlendirilmesi ve bunların yanında sürdürülebilir kalkınma araştırmaları konusunda uluslararası işbirliğinin geliştirilmesi konularında çalışmalar yürütülmesinde ve işbirliğinin artırılmasında kararlıyız.

49. Sürdürülebilir kalkınmanın gerçekleştirilmesinde yerli halkların katılımının önemini vurguluyoruz. Ayrıca sürdürülebilir kalkınma stratejilerinin küresel, bölgesel, ulusal ve alt-ulusal alanlarda uygulanması bağlamında Birleşmiş Milletler Yerli Halklar Hakları Bildirisi'nin önemini kabul ediyoruz.

50. Ele aldığımız konuların şimdiki ve gelecek nesiller üzerinde büyük etkisi olması ve sürdürülebilir kalkınmanın gerçekleştirilmesinde çocukların ve gençlerin katkısının yaşamsal olması nedeniyle karar alma süreçlerine aktif katılımlarının önemini vurguluyoruz. Ayrıca gençlerin görüşlerinin tanınarak nesillerarası diyalogun ve dayanışmanın teşvik edilmesi gerekliliğini de kabul ediyoruz.

51. We stress the importance of the participation of workers and trade unions in the promotion of sustainable development. As the representatives of working people, trade unions are important partners in facilitating the achievement of sustainable development, in particular the social dimension. Information, education and training on sustainability at all levels, including in the workplace, are key to strengthening the capacity of workers and trade unions to support sustainable development.

52. We recognize that farmers, including small-scale farmers and fisherfolk, pastoralists and foresters, can make important contributions to sustainable development through production activities that are environmentally sound, enhance food security and the livelihood of the poor, and invigorate production and sustained economic growth.

53. We note the valuable contributions that non-governmental organizations could and do make in promoting sustainable development through their well-established and diverse experience, expertise and capacity, especially in the area of analysis, sharing of information and knowledge, promotion of dialogue and support of implementation of sustainable development.

54. We recognize the central role of the United Nations in advancing the sustainable development agenda. We acknowledge as well, in this regard, the contributions of other relevant international organizations, including international financial institutions and multilateral development banks, and stress the importance of cooperation among them and with the United Nations, within their respective mandates, recognizing their role in mobilizing resources for sustainable development.

55. We commit ourselves to reinvigorating the global partnership for sustainable development that we launched in Rio de Janeiro in 1992. We recognize the need to impart new momentum to our cooperative pursuit of sustainable development, and commit to work together with major groups and other stakeholders in addressing implementation gaps.

51. Sürdürülebilir kalkınmanın teşvikinde işçilerin ve sendikaların katılımının önemini vurguluyoruz. İşçilerin temsilcileri olan sendikalar, sürdürülebilir kalkınmanın özellikle de sosyal boyutunun gerçekleştirilmesini kolaylaştırmada önemli ortaklardır. İş yerleri de dâhil olmak üzere sürdürülebilirlik ile ilgili her düzeyde bilgi, eğitim ve öğretim; işçilerin kapasitelerinin güçlendirilmesinde ve sendikaların sürdürülebilir kalkınmayı desteklemelerinde esastır.

52. Küçük ölçekli çiftçiler ve balıkçılar da dâhil olmak üzere çiftçilerin, çobanların ve ormancılardan çevresel açıdan uygun üretim faaliyetleriyle sürdürülebilir kalkınmaya önemli katkılarda bulunabileceklerini, gıda güvenliğini artırabileceğini, yoksulların geçimlerini kolaylaştırabileceğini ve üretim ve sürdürülen ekonomik büyümeyi canlandırabileceğini kabul ediyoruz.

53. Sivil toplum kuruluşlarının, özellikle analiz, bilgi paylaşımı, diyalog kurma ve sürdürülebilir kalkınmanın uygulanmasına destek sağlama alanlarındaki köklü ve çeşitli tecrübeleri, uzmanlıkları ve kapasiteleriyle sürdürülebilir kalkınmayı teşvik etmeye dair değerli mevcut ve olası katkılarını dikkate alıyoruz.

54. Birleşmiş Milletlerin sürdürülebilir kalkınma gündemini ileri götürme konusunda merkezi bir rol oynadığını kabul ediyoruz. Ayrıca bu bağlamda, uluslararası finans kurumları ve çok taraflı kalkınma bankaları da dâhil olmak üzere diğer ilgili uluslararası örgütlerin katkılarını da tasdik ediyor ve sürdürülebilir kalkınma kaynaklarının yönlendirilmesindeki rollerini göz önüne alarak bu örgütlerin kendi aralarında ve Birleşmiş Milletler ile işbirliğinin önemini vurguluyoruz.

55. 1992 yılında Rio de Janeiro'da başlattığımız sürdürülebilir kalkınma için küresel işbirliğini tekrar canlandırmayı taahhüt ediyoruz. Ortak sürdürülebilir kalkınma amacımıza hız kazandırma gereksinimini kabul ediyor ve uygulama eksikliklerini gidermede ana gruplar ve diğer paydaşlarla birlikte çalışmayı amaçlıyoruz.

III. Green economy in the context of sustainable development and poverty eradication

56. We affirm that there are different approaches, visions, models and tools available to each country, in accordance with its national circumstances and priorities, to achieve sustainable development in its three dimensions which is our overarching goal. In this regard, we consider green economy in the context of sustainable development and poverty eradication as one of the important tools available for achieving sustainable development and that it could provide options for policymaking but should not be a rigid set of rules. We emphasize that it should contribute to eradicating poverty as well as sustained economic growth, enhancing social inclusion, improving human welfare and creating opportunities for employment and decent work for all, while maintaining the healthy functioning of the Earth's ecosystems.

57. We affirm that policies for green economy in the context of sustainable development and poverty eradication should be guided by and in accordance with all the Rio Principles, Agenda 21 and the Johannesburg Plan of Implementation and contribute towards achieving relevant internationally agreed development goals, including the Millennium Development Goals.

58. We affirm that green economy policies in the context of sustainable development and poverty eradication should:

- (a) Be consistent with international law;
- (b) Respect each country's national sovereignty over their natural resources taking into account its national circumstances, objectives, responsibilities, priorities and policy space with regard to the three dimensions of sustainable development;
- (c) Be supported by an enabling environment and well-functioning institutions at all levels with a leading role for governments and with the participation of all relevant stakeholders, including civil society;
- (d) Promote sustained and inclusive economic growth, foster innovation and provide

III. Sürdürülebilir kalkınma ve yoksulluğun ortadan kaldırılması bağlamında yeşil ekonomi

56. Ana hedefimiz olan sürdürülebilir kalkınmaya üç boyutu ile birlikte ulaşmak için her ülkenin kendi ulusal koşulları ve önceliklerine göre farklı yaklaşımları, vizyonları, modelleri ve araçları olabileceğini vurguluyoruz. Bu bakımdan, sürdürülebilir kalkınma ve yoksulluğun ortadan kaldırılması bağlamında yeşil ekonomiyi en önemli araçlardan biri olarak görüyor ve katı bir kurallar bütünü olmaktan ziyade politika oluşturmak için seçenekler sunabileceğini düşünüyoruz. Yoksulluğun ortadan kaldırılmasının yanı sıra istikrarlı ekonomik büyümenin sağlanması, sosyal içermenin güçlendirilmesi, insan refahının iyileştirilmesi ve herkes için istihdam ve saygın iş fırsatları yaratılmasına katkıda bulunurken Dünya'nın ekosistemlerinin sağlıklı işleyişinin devamlılığının sağlanmasına katkıda bulunması gerektiğini vurguluyoruz.

57. Sürdürülebilir kalkınma ve yoksulluğun ortadan kaldırılması bağlamında yeşil ekonomi politikalarının Rio İlkeleri, Gündem 21 ve Johannesburg Uygulama Planı'na göre ve bunlarla uyumlu olarak yürütülmesi ve Binyıl Kalkınma Hedefleri de dâhil olmak üzere uluslararası mutabık kalınmış ilgili kalkınma hedeflerine ulaşılmasına katkı sağlaması gerektiğini tasdik ediyoruz.

58. Sürdürülebilir kalkınma ve yoksulluğun ortadan kaldırılması bağlamında yeşil ekonomi politikalarının aşağıdakileri sağlaması gerektiğini tasdik ediyoruz:

- (a) Uluslararası hukuka uygun olması,
- (b) Sürdürülebilir kalkınmanın üç boyutuna ilişkin olarak her ülkenin ulusal koşullarını, hedeflerini, yükümlülüklerini, önceliklerini ve politik alanını göz önünde bulundurarak her ülkenin kendi doğal kaynakları üzerindeki egemenliğine saygı göstermesi,
- (c) Hükümetlerin önderliğinde ve sivil toplum da dâhil olmak üzere ilgili tüm paydaşların katılımıyla bütün düzeylerde elverişli bir ortam ve iyi işleyen kurumlar tarafından desteklenmesi,
- (d) Sürdürülebilir ve kapsayıcı ekonomik büyümeyi desteklemesi, yenilikçiliği teşvik

opportunities, benefits and empowerment for all and respect of all human rights;

(e) Take into account the needs of developing countries, particularly those in special situations;

(f) Strengthen international cooperation, including the provision of financial resources, capacity-building and technology transfer to developing countries;

(g) Effectively avoid unwarranted conditionalities on official development assistance (ODA) and finance;

(h) Not constitute a means of arbitrary or unjustifiable discrimination or a disguised restriction on international trade, avoid unilateral actions to deal with environmental challenges outside the jurisdiction of the importing country, and ensure that environmental measures addressing transboundary or global environmental problems, as far as possible, are based on an international consensus;

(i) Contribute to closing technology gaps between developed and developing countries and reduce the technological dependence of developing countries using all appropriate measures;

(j) Enhance the welfare of indigenous peoples and their communities, other local and traditional communities and ethnic minorities, recognizing and supporting their identity, culture and interests, and avoid endangering their cultural heritage, practices and traditional knowledge, preserving and respecting non-market approaches that contribute to the eradication of poverty;

(k) Enhance the welfare of women, children, youth, persons with disabilities, smallholder and subsistence farmers, fisherfolk and those working in small and medium-sized enterprises, and improve the livelihoods and empowerment of the poor and vulnerable groups in particular in developing countries;

(l) Mobilize the full potential and ensure the equal contribution of both women and men;

(m) Promote productive activities in developing countries that contribute to the eradication of poverty;

(n) Address the concern about inequalities and promote social inclusion, including social protection floors;

(o) Promote sustainable consumption and production patterns;

(p) Continue efforts to strive for inclusive, equitable development approaches to overcome poverty and inequality.

etmesi, fırsat ve fayda sağlayarak herkesin güçlendirilmesinin sağlanması ve bütün insan haklarına saygı duyması,

(e) Gelişmekte olan ülkelerin, özellikle özel durumları olanların ihtiyaçlarını dikkate alması,

(f) Gelişmekte olan ülkelere mali kaynakların sağlanması, kapasite geliştirme ve teknoloji transferi dâhil olmak üzere uluslararası işbirliğini güçlendirmesi,

(g) Resmi kalkınma yardımı (RKY) ve finansmana ilişkin hukuki dayanağı olmayan şartlılık ilkelerini etkin şekilde önlemesi,

(h) Uluslararası ticarete keyfi veya gereksiz ayrımcılığa veya gizli kısıtlamalara imkân sağlamaması, ithalatçı ülkenin yargı yetkisi dışındaki çevresel zorluklarla baş etmek amacıyla yapılan tek taraflı eylemlerden kaçınması ve sınır ötesi veya küresel çevre sorunlarına yönelik çevresel önlemlerin mümkün olduğunca uluslararası fikir birliğine dayanmasını sağlaması,

(i) Uygun tüm önlemleri alarak gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasındaki teknoloji farklılıklarının ortadan kaldırılması ve gelişmekte olan ülkelerin teknolojik bağımlılığının azaltılmasına katkı sağlaması,

(j) Yerel halkın ve oluşturdukları toplulukların, diğer yerel ve geleneksel toplumların ve etnik azınlıkların kimlikleri, kültürleri ve çıkarlarını kabul ederek ve destekleyerek bu toplulukların refahlarını artırması ve bunlara saygı göstererek bu toplulukların kültürel miraslarının, uygulamalarının ve geleneksel bilgilerinin tehlikeye atılmasından kaçınması ve yoksulluğun ortadan kaldırılmasına katkı sağlayan pazar dışı yaklaşımları koruması,

(k) Kadınların, çocukların, gençlerin, engellilerin, küçük toprak sahibi ve geçimlik tarım yapan çiftçilerin, balıkçıların ve küçük ve orta ölçekli işletmelerde çalışan kişilerin refahını artırması ve özellikle gelişmekte olan ülkelerdeki yoksulların ve hassas grupların geçim kaynaklarını iyileştirmesini ve bu grupların güçlendirilmesi,

(l) Kadın ve erkeklerin tam potansiyelini harekete geçirmesi ve katılımlarında eşitliğin sağlanması,

(m) Gelişmekte olan ülkelerde yoksulluğun ortadan kaldırılmasına katkı sağlayan üretken faaliyetleri teşvik etmesi,

(n) Eşitsizliğe ilişkin kaygılara yanıt vermesi ve sosyal koruma mekanizmaları da dâhil olmak üzere sosyal içermeyi teşvik etmesi,

(o) Sürdürülebilir üretim ve tüketim modellerini teşvik etmesi,

(p) Yoksulluğun ve eşitsizliğin ortadan kaldırılabilmesi için kapsayıcı ve hakkaniyetli kalkınma yaklaşımlarının benimsenmesine yönelik olarak gösterilen gayretleri sürdürmesi.

59. We view the implementation of green economy policies by countries that seek to apply them for the transition towards sustainable development as a common undertaking, and we recognize that each country can choose an appropriate approach in accordance with national sustainable development plans, strategies and priorities.

60. We acknowledge that green economy in the context of sustainable development and poverty eradication will enhance our ability to manage natural resources sustainably and with lower negative environmental impacts, increase resource efficiency and reduce waste.

61. We recognize that urgent action on unsustainable patterns of production and consumption where they occur remains fundamental in addressing environmental sustainability and promoting conservation and sustainable use of biodiversity and ecosystems, regeneration of natural resources and the promotion of sustained, inclusive and equitable global growth.

62. We encourage each country to consider the implementation of green economy policies in the context of sustainable development and poverty eradication, in a manner that endeavours to drive sustained, inclusive and equitable economic growth and job creation, particularly for women, youth and the poor. In this respect, we note the importance of ensuring that workers are equipped with the necessary skills, including through education and capacity-building, and are provided with the necessary social and health protections. In this regard, we encourage all stakeholders, including business and industry, to contribute, as appropriate. We invite governments to improve knowledge and statistical capacity on job trends, developments and constraints and integrate relevant data into national statistics, with the support of relevant United Nations agencies within their mandates.

63. We recognize the importance of the evaluation of the range of social, environmental and economic factors and encourage, where national circumstances and conditions allow, their integration into decision-making. We acknowledge that it will be important to take

59. Sürdürülebilir kalkınmaya geçiş için yeşil ekonomi politikalarını uygulayan ülkeler vasıtasıyla bu politikaları ortak bir çaba olarak değerlendiriyor ve her ülkenin ulusal sürdürülebilir planları, stratejileri ve önceliklerine göre uygun bir yaklaşım seçebileceğini kabul ediyoruz.

60. Sürdürülebilir kalkınma ve yoksulluğun ortadan kaldırılması bağlamında yeşil ekonominin doğal kaynakları sürdürülebilir biçimde ve çevre üzerinde olumsuz etkileri azaltacak şekilde yönetme becerimizi geliştireceğini, kaynakların daha etkin şekilde kullanımını sağlayacağını ve atıkları azaltacağını biliyoruz.

61. Sürdürülebilir olmayan üretim ve tüketim modellerinin uygulandığı yerlerde çevresel sürdürülebilirliğin ele alınması ile biyolojik çeşitliliğin ve ekosistemlerin sürdürülebilir kullanımının ve korunmasının, doğal kaynakların yenilenmesinin ve istikrarlı, kapsayıcı ve hakkaniyetli küresel büyümenin teşvik edilmesi konusunda acil eyleme geçilmesinin elzem olduğunu kabul ediyoruz.

62. Bütün ülkeleri istikrarlı, kapsayıcı ve hakkaniyetli ekonomik büyümenin sağlanmasına ve özellikle kadınlar, gençler ve yoksullar için iş yaratmanın geliştirilmesine yönelik çaba gösterecek şekilde sürdürülebilir kalkınma ve yoksulluğun ortadan kaldırılması bağlamında yeşil ekonomi politikalarını uygulamayı gündemlerine almaya teşvik ediyoruz. Bu hususta, çalışanların eğitim ve kapasite geliştirme de dâhil olmak üzere gerekli becerilerle donatılmasının ve gerekli sosyal ve sağlık korumalarını sağlamanın önemini altını çiziyoruz. Bu bağlamda, iş dünyası ve sanayi dâhil olmak üzere bütün paydaşları gerektiği şekilde katkı sağlamaya teşvik ediyoruz. Hükümetleri, yetki alanlarındaki ilgili Birleşmiş Milletler kurumlarının desteğini de alarak mesleklere dair eğilimler, gelişmeler ve kısıtlamalar konusundaki bilgi ve istatistik kapasitelerini iyileştirmeye ve ilgili verileri ulusal istatistiklerine entegre etmeye davet ediyoruz.

63. Sosyal, çevresel ve ekonomik konulardaki yaygın faktörlerin değerlendirilmesinin önemini kabul ediyor ve ulusal koşul ve şartların izin verdiği ölçüde bu faktörlerin karar alma sürecine dâhil edilmesini teşvik ediyoruz. Mevcut en iyi bilimsel veri ve analiz yöntemleri

into account the opportunities and challenges, as well as the costs and benefits, of green economy policies in the context of sustainable development and poverty eradication, using the best available scientific data and analysis. We acknowledge that a mix of measures, including regulatory, voluntary and others applied at the national level and consistent with obligations under international agreements, could promote green economy in the context of sustainable development and poverty eradication. We reaffirm that social policies are vital to promoting sustainable development.

64. We acknowledge that involvement of all stakeholders and their partnerships, networking and experience-sharing at all levels could help countries to learn from one another in identifying appropriate sustainable development policies, including green economy policies. We note the positive experiences in some countries, including in developing countries, in adopting green economy policies in the context of sustainable development and poverty eradication through an inclusive approach and welcome the voluntary exchange of experiences as well as capacity-building in the different areas of sustainable development.

65. We recognize the power of communications technologies, including connection technologies and innovative applications, to promote knowledge exchange, technical cooperation and capacity-building for sustainable development. These technologies and applications can build capacity and enable the sharing of experiences and knowledge in the different areas of sustainable development in an open and transparent manner.

66. Recognizing the importance of linking financing, technology, capacitybuilding and national needs for sustainable development policies, including green economy in the context of sustainable development and poverty eradication, we invite the United Nations system, in cooperation with relevant donors and international organizations, to coordinate and provide information upon request on:

kullanılarak sürdürülebilir kalkınma ve yoksulluğun ortadan kaldırılması bağlamında yeşil ekonomi politikalarının fayda ve maliyetleri kadar fırsat ve zorluklarının da dikkate alınmasının önemini ikrar ediyoruz. Düzenleyici, gönüllü ve ulusal düzeyde uygulanan ve uluslararası anlaşmaların doğurduğu yükümlülüklerle uyumlu olan bir önlemler paketinin uygulanmasıyla sürdürülebilir kalkınma ve yoksulluğun ortadan kaldırılması bağlamında yeşil ekonominin teşvik edilebileceğini ikrar ediyoruz. Sürdürülebilir kalkınmanın teşvik edilmesinde sosyal politikaların hayati önem taşıdığını yeniden tasdik ediyoruz.

64. Tüm paydaşların katılımının ve bütün düzeylerde ortaklık, ağ kurma ve deneyimlerin paylaşılmasının yeşil ekonomi politikaları da dâhil olmak üzere uygun sürdürülebilir kalkınma politikalarının belirlenmesinde ülkelerin birbirlerinden yararlanmalarına yardımcı olabileceğini ikrar ediyoruz. Sürdürülebilir kalkınma ve yoksulluğun ortadan kaldırılması bağlamında kapsayıcı bir yaklaşımla gelişmekte olan ülkeler de dâhil olmak üzere bazı ülkelerde yeşil ekonomi politikalarının benimsenmesi konusunda edinilen olumlu deneyimlere dikkat çekiyor ve sürdürülebilir kalkınmanın farklı alanlarında kapasite geliştirmenin yanı sıra deneyimlerin gönüllü olarak paylaşılmasını da memnuniyetle karşılıyoruz.

65. Sürdürülebilir kalkınmaya yönelik bilgi paylaşımının, teknik birliğin ve kapasite geliştirmenin teşvik edilmesi açısından bilgiye erişim teknolojileri ve yenilikçi uygulamalar da dâhil olmak üzere iletişim teknolojilerinin gücünü kabul ediyoruz. Bu teknoloji ve uygulamalar, sürdürülebilir kalkınmanın farklı alanlarında kapasiteyi artırabilir ve deneyimlerin ve bilgilerin açık ve şeffaf bir şekilde paylaşılmasını sağlayabilir.

66. Sürdürülebilir kalkınma ve yoksulluğun ortadan kaldırılması bağlamında yeşil ekonomi de dâhil olmak üzere sürdürülebilir kalkınma politikalarına yönelik finansman, teknoloji, kapasite geliştirme ve ulusal ihtiyaçlar arasında bağlantı kurulmasının önemini kabul ederek talep edilmesi halinde ilgili donörler ve uluslararası kuruluşlar ile işbirliği yaparak Birleşmiş Milletler sistemini aşağıdaki hususlarda eşgüdümü ve bilgi sağlamaya davet ediyoruz:

(a) Matching interested countries with the partners that are best suited to provide requested support;
(b) Toolboxes and/or best practices in applying policies on green economy in the context of sustainable development and poverty eradication at all levels;
(c) Models or good examples of policies on green economy in the context of sustainable development and poverty eradication;
(d) Methodologies for evaluation of policies on green economy in the context of sustainable development and poverty eradication;
(e) Existing and emerging platforms that contribute in this regard.

67. We underscore the importance of governments taking a leadership role in developing policies and strategies through an inclusive and transparent process. We also take note of the efforts of those countries, including developing countries, that have already initiated processes to prepare national green economy strategies and policies in support of sustainable development.

68. We invite relevant stakeholders, including the United Nations regional commissions, United Nations organizations and bodies, other relevant intergovernmental and regional organizations, international financial institutions and major groups involved in sustainable development, according to their respective mandates, to support developing countries upon request to achieve sustainable development, including through, inter alia, green economy policies in the context of sustainable development and poverty eradication, in particular in least developed countries.

69. We also invite business and industry as appropriate and in accordance with national legislation to contribute to sustainable development and to develop sustainability strategies that integrate, inter alia, green economy policies.

70. We acknowledge the role of cooperatives and microenterprises in contributing to social inclusion and poverty reduction in particular in developing countries.

(a) İlgilenen ülkelerin talepleri doğrultusunda beklenen desteğin sağlanması bakımından en uygun ortaklarla eşleştirmek,
(b) Tüm düzeylerde sürdürülebilir kalkınma ve yoksulluğun ortadan kaldırılması bağlamında yeşil ekonomiye ilişkin politikaların uygulanması konusundaki araçlar ve/veya en iyi uygulamalar,
(c) Sürdürülebilir kalkınma ve yoksulluğun ortadan kaldırılması bağlamında yeşil ekonomiye ilişkin modeller veya başarılı politika örnekleri,
(d) Sürdürülebilir kalkınma ve yoksulluğun ortadan kaldırılması bağlamında yeşil ekonomiye ilişkin politikaların değerlendirilmesine yönelik yöntemler,
(e) Bu hususa katkı sağlayan mevcut ve yeni geliştirilen platformlar.

67. Kapsayıcı ve şeffaf bir süreçle politika ve strateji geliştirmeye önderlik yapan ülkelerin taşıdığı önemin altını çiziyoruz. Ayrıca, gelişmekte olan ülkeler de dâhil olmak üzere sürdürülebilir kalkınmayı destekleyecek ulusal yeşil ekonomi strateji ve politikalarını hazırlama sürecini başlatmış olan ülkelerin çabalarını da önemsiyoruz.

68. Birleşmiş Milletler bölgesel komisyonları, Birleşmiş Milletler kuruluşları ve organları, diğer hükümetler arası ve bölgesel kuruluşlar, uluslararası mali kurumlar ve sürdürülebilir kalkınma ile ilişkili diğer ana gruplar dâhil ilgili bütün paydaşları; kendi yetki alanları dâhilinde özellikle en az gelişmiş ülkelerde sürdürülebilir kalkınmanın sağlanabilmesi amacıyla talep edilmesi halinde diğer araçlara ek olarak sürdürülebilir kalkınma ve yoksulluğun ortadan kaldırılması bağlamında yeşil ekonomi politikaları vasıtasıyla gelişmekte olan ülkeleri desteklemeye davet ediyoruz.

69. Ayrıca iş dünyası ve sanayi sektörünü, gerektiği şekilde ve ulusal mevzuat doğrultusunda sürdürülebilir kalkınmaya katkı sağlamaya ve diğerlerine ilaveten yeşil ekonomi politikalarını da içerecek sürdürülebilirlik stratejileri geliştirmeye davet ediyoruz.

70. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde sosyal içermeye ve yoksulluğun ortadan kaldırılmasına katkı sağlanmasında kooperatiflerin ve mikro işletmelerin rolünü ikrar ediyoruz.

71. We encourage existing and new partnerships, including public-private partnerships, to mobilize public financing complemented by the private sector, taking into account the interests of local and indigenous communities when appropriate. In this regard, governments should support initiatives for sustainable development, including promoting the contribution of the private sector to support green economy policies in the context of sustainable development and poverty eradication.

72. We recognize the critical role of technology as well as the importance of promoting innovation, in particular in developing countries. We invite governments, as appropriate, to create enabling frameworks that foster environmentally sound technology, research and development, and innovation, including in support of green economy in the context of sustainable development and poverty eradication.

73. We emphasize the importance of technology transfer to developing countries and recall the provisions on technology transfer, finance, access to information, and intellectual property rights as agreed in the Johannesburg Plan of Implementation, in particular its call to promote, facilitate and finance, as appropriate, access to and the development, transfer and diffusion of environmentally sound technologies and corresponding know-how, in particular to developing countries, on favourable terms, including on concessional and preferential terms, as mutually agreed. We also take note of the further evolution of discussions and agreements on these issues since the adoption of the Johannesburg Plan of Implementation.

74. We recognize that the efforts of developing countries that choose to implement green economy policies in the context of sustainable development and poverty eradication should be supported through technical and technological assistance.

71. Gerektiğinde yerel ve yerli halkların çıkarları göz önünde bulundurularak özel sektör tarafından tamamlanan kamu finansmanının seferber edilmesi amacıyla kamu-özel sektör ortaklığı da dâhil olmak üzere mevcut ve yeni ortaklıkları teşvik ediyoruz. Bu bağlamda hükümetler, sürdürülebilir kalkınma ve yoksulluğun ortadan kaldırılması bağlamında yeşil ekonomi politikalarının desteklenmesi için özel sektörün katkısının sağlanmasını teşvik ederek sürdürülebilir kalkınma girişimlerini desteklemelidir.

72. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde yenilikçiliğin teşvik edilmesinin önemini yanı sıra teknolojinin oynadığı kritik rolü de takdir ediyoruz. Hükümetleri sürdürülebilir kalkınma ve yoksulluğun ortadan kaldırılması bağlamında yeşil ekonominin desteklenmesi için çevreye duyarlı teknolojiler, araştırma ve geliştirme ve yenilikçiliği teşvik edecek uygun çerçeveleri gerektiği şekilde oluşturmaya davet ediyoruz.

73. Gelişmekte olan ülkelere teknoloji transferinin önemini vurguluyor ve özellikle gelişmekte olan ülkelerde, karşılıklı olarak mutabakata varıldığı şekilde imtiyazlı ve tercihli şartlar da dâhil olmak üzere ayrıcalıklı şartlar altında çevreye duyarlı teknolojilerin teşvik edilmesi, kolaylaştırılması ve finanse edilmesi ve gerektiğinde bu teknolojilerin geliştirilmesi, transfer edilmesi ve yaygınlaştırılması ve bunlara erişilmesi ve teknik bilgilerin paylaşılması yönündeki çağrısını özellikle vurgulayarak Johannesburg Uygulama Planı'nda üzerinde mutabık kalınan teknoloji transferi, finansman, bilgiye erişim ve fikrî mülkiyet haklarına ilişkin ilkeleri hatırlatıyoruz. Ayrıca, Johannesburg Uygulama Planı'nın kabulünden bu yana bu meselelere dair görüşme ve anlaşmaların daha fazla geliştirilmesine önem veriyoruz.

74. Sürdürülebilir kalkınma ve yoksulluğun ortadan kaldırılması bağlamında yeşil ekonomi politikalarını uygulamayı tercih eden gelişmekte olan ülkelerin gösterdiği gayretlerin teknik ve teknolojik yardımlarla desteklenmesi gerektiğini kabul ediyoruz.

IV. Institutional framework for sustainable development

A. Strengthening the three dimensions of sustainable development

75. We underscore the importance of a strengthened institutional framework for sustainable development which responds coherently and effectively to current and future challenges and efficiently bridges gaps in the implementation of the sustainable development agenda. The institutional framework for sustainable development should integrate the three dimensions of sustainable development in a balanced manner and enhance implementation by, inter alia, strengthening coherence, coordination, avoiding duplication of efforts and reviewing progress in implementing sustainable development. We also reaffirm that the framework should be inclusive, transparent and effective and that it should find common solutions related to global challenges to sustainable development.

76. We recognize that effective governance at the local, subnational, national, regional and global levels representing the voices and interests of all is critical for advancing sustainable development. The strengthening and reform of the institutional framework should not be an end in itself, but a means to achieve sustainable development. We recognize that an improved and more effective institutional framework for sustainable development at the international level should be consistent with the Rio Principles, build on Agenda 21 and the Johannesburg Plan of Implementation and its objectives on the institutional framework for sustainable development, contribute to the implementation of our commitments in the outcomes of United Nations conferences and summits in the economic, social, environmental and related fields and take into account national priorities and the development strategies and priorities of developing countries. We therefore resolve to strengthen the institutional framework for sustainable development, which will, inter alia:

IV. Sürdürülebilir kalkınmanın kurumsal çerçevesi

A. Sürdürülebilir kalkınmanın üç boyutunun güçlendirilmesi

75. Mevcut ve gelecekte karşılaşılabilecek zorluklara tutarlı ve etkin biçimde cevap verecek ve sürdürülebilir kalkınma gündeminin uygulanmasındaki boşlukların etkili şekilde kapatılmasını sağlayacak güçlendirilmiş bir sürdürülebilir kalkınma için kurumsal çerçevesinin taşıdığı önemin altını çiziyoruz. Sürdürülebilir kalkınmanın kurumsal çerçevesi, sürdürülebilir kalkınmanın üç boyutunu dengeli bir şekilde bütünleştirmeli ve diğerlerine ilaveten tutarlığı ve koordinasyonu sağlamalı, aynı işlerin tekrarlanmasının önüne geçebilmeli ve sürdürülebilir kalkınma uygulamalarının gelişimini gözden geçirebilmelidir. Ayrıca, bu yapının kapsayıcı, şeffaf ve etkin olması ve sürdürülebilir kalkınma konusunda küresel düzeyde karşılaşılan zorluklara ortak çözümler bulabilmesi gerektiğini yeniden teyit ediyoruz.

76. Yerel, alt-ulusal, ulusal, bölgesel ve küresel düzeyde herkesin sesini duyuracak ve çıkarlarını temsil edebilecek etkinlikte bir yönetim yapısının sürdürülebilir kalkınmanın ilerletilmesinde kritik önem taşıdığını kabul ediyoruz. Kurumsal çerçevenin güçlendirilmesi ve yenilenmesi tek başına bir amaç olmaktan ziyade sürdürülebilir kalkınmaya ulaşmanın bir aracı olmalıdır. Sürdürülebilir kalkınma için uluslararası düzeyde geliştirilmiş ve daha etkin bir yapıya kavuşmuş kurumsal çerçevenin Rio İlkeleri ile uyumlu olması, Gündem 21 ve Johannesburg Uygulama Planı'nı ve planın sürdürülebilir kalkınma kurumsal çerçevesine dair hedeflerinin üzerine inşa edilmesi, ekonomik, sosyal, çevresel ve diğer ilgili alanlarda gerçekleştirilen Birleşmiş Milletler konferans ve zirvelerinin sonuçları uyarınca verilmiş taahhütlerin yerine getirilebilmesine katkı yapması ve ulusal öncelikler ile gelişmekte olan ülkelerin öncelik ve kalkınma stratejilerini dikkate alması gerektiğinin farkındayız. Bu sebeple bunlarla sınırlı olmamakla birlikte aşağıdakileri gerçekleştirebilecek doğrultuda sürdürülebilir kalkınmanın kurumsal çerçevesinin güçlendirilmesinde kararlıyız:

(a) Promote the balanced integration of the three dimensions of sustainable development;
(b) Be based on an action- and result-oriented approach giving due regard to all relevant cross-cutting issues with the aim to contribute to the implementation of sustainable development;
(c) Underscore the importance of interlinkages among key issues and challenges and the need for a systematic approach to them at all relevant levels;
(d) Enhance coherence, reduce fragmentation and overlap and increase effectiveness, efficiency and transparency, while reinforcing coordination and cooperation;
(e) Promote full and effective participation of all countries in decisionmaking processes;
(f) Engage high-level political leaders, provide policy guidance and identify specific actions to promote effective implementation of sustainable development, including through voluntary sharing of experiences and lessons learned;
(g) Promote the science-policy interface through inclusive, evidence-based and transparent scientific assessments, as well as access to reliable, relevant and timely data in areas related to the three dimensions of sustainable development, building on existing mechanisms, as appropriate; in this regard, strengthen participation of all countries in international sustainable development processes and capacity-building especially for developing countries, including in conducting their own monitoring and assessments;
(h) Enhance the participation and effective engagement of civil society and other relevant stakeholders in the relevant international forums and in this regard promote transparency and broad public participation and partnerships to implement sustainable development;
(i) Promote the review and stocktaking of progress in the implementation of all sustainable development commitments, including commitments related to means of implementation.

(a) Sürdürülebilir kalkınmanın üç boyutunun dengeli bir biçimde bütünleştirilmesini teşvik etmek,
(b) Sürdürülebilir kalkınmanın uygulanmasına katkı sağlamak amacıyla ilgili tüm yatay/ortak konulara gerekli önemi vererek eylem ve sonuç odaklı bir yaklaşıma dayanmak,
(c) Ana konular ve zorluklar arasındaki bağlantıları ve buna yönelik olarak ilgili her düzeyde sistematik bir yaklaşıma duyulan ihtiyacı vurgulamak,
(d) Koordinasyon ve işbirliğini pekiştirirken, tutarlılığı sağlamak, parçalanmayı ve çakışmaları azaltmak ve etkinlik, etkililik ve şeffaflığı artırmak,
(e) Karar-alma süreçlerine bütün ülkelerin tam ve etkin katılımını teşvik etmek,
(f) Alınan derslerin ve edinilen deneyimlerin gönüllü olarak paylaşılması dâhil olmak üzere sürdürülebilir kalkınmanın etkin biçimde uygulanmasını teşvik etmek amacıyla üst düzey siyasi liderlerin katılımını sağlamak, politika konusunda rehberlik yapmak ve özellikli eylemleri belirlemek,
(g) Sürdürülebilir kalkınmanın üç boyutuna ilişkin alanlarda güvenilir, yerinde ve güncel verilere erişimin yanı sıra uygun olduğu ölçüde bu konuda kullanılan mevcut mekanizmaların üzerine inşa edilecek şekilde kapsamlı, kanıta dayalı ve şeffaf bilimsel değerlendirmeler vasıtasıyla bilim ve politika alanlarını birleştirmek; bu bağlamda gelişmekte olan ülkeler dâhil olmak üzere tüm ülkelerin uluslararası sürdürülebilir kalkınma süreçlerine ve özellikle gelişmekte olan ülkelerde kendi izleme ve değerlendirmelerini yürütebilecek düzeye gelmelerini sağlayacak şekilde kapasite geliştirmeye katılımını sağlamak,
(h) Sivil toplumun ve ilgili uluslararası platformlardaki ilgili paydaşların etkin katılımını ve katkılarını geliştirmek ve bu bağlamda şeffaflığı, kamunun katılımını ve sürdürülebilir kalkınmanın uygulanmasını sağlayacak ortaklıkları teşvik etmek,
(i) Uygulama araçlarına ilişkin taahhütler de dâhil olmak üzere tüm sürdürülebilir kalkınma taahhütlerinin uygulanmasında kaydedilen ilerlemenin gözden geçirilmesini ve durum değerlendirmesi yapılmasını teşvik etmek.

B. Strengthening intergovernmental arrangements for sustainable development

77. We acknowledge the vital importance of an inclusive, transparent, reformed, strengthened and effective multilateral system in order to better address the urgent global challenges of sustainable development today, recognizing the universality and central role of the United Nations and reaffirming our commitment to promote and strengthen the effectiveness and efficiency of the United Nations system.

78. We underscore the need to strengthen United Nations system-wide coherence and coordination, while ensuring appropriate accountability to Member States, by, inter alia, enhancing coherence in reporting and reinforcing cooperative efforts under existing inter-agency mechanisms and strategies to advance the integration of the three dimensions of sustainable development within the United Nations system, including through exchange of information among its agencies, funds and programmes, and also with the international financial institutions and other relevant organizations such as the World Trade Organization (WTO), within their respective mandates.

79. We emphasize the need for an improved and more effective institutional framework for sustainable development which should be guided by the specific functions required and mandates involved; address the shortcomings of the current system; take into account all relevant implications; promote synergies and coherence; seek to avoid duplication and eliminate unnecessary overlaps within the United Nations system; and reduce administrative burdens and build on existing arrangements.

General Assembly

80. We reaffirm the role and authority of the General Assembly on global matters of concern to the international community, as set out in the Charter.

81. We further reaffirm the central position of the General Assembly as the chief deliberative, policymaking and representative

B. Sürdürülebilir kalkınmaya yönelik hükümetler arası düzenlemelerin güçlendirilmesi

77. Günümüzde sürdürülebilir kalkınmanın acil küresel zorluklarını daha iyi ele alabilmek için kapsayıcı, şeffaf, yenilenmiş, güçlendirilmiş ve etkin çok taraflı sistemin hayati önemini kabul ediyor, Birleşmiş Milletler'in oynadığı evrensel ve merkezi rolün önemini farkında olduğumuzu belirtiyor ve Birleşmiş Milletler sisteminin etkinliğini ve etkililiğini teşvik etme ve güçlendirme taahhüdümüzü yeniden tasdik ediyoruz.

78. Birleşmiş Milletler kurumları, fonları ve programlarının yanı sıra uluslararası mali kuruluşlar ve Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) gibi ilgili diğer kurumların kendi yetki alanları dâhilinde bilgi paylaşımı aracılığıyla, Birleşmiş Milletler sistemi içinde sürdürülebilir kalkınmanın üç boyutunun daha fazla bütünleştirilmesine yönelik mevcut kurumlar arası mekanizmalar ve stratejilerle ortak çabaların pekiştirilmesi ve raporlamada tutarlılığın güçlendirilmesiyle üye devletlere karşı uygun bir hesap verebilirlik sağlanırken, Birleşmiş Milletler sistemi genelinde uyum ve koordinasyonun güçlendirilmesi ihtiyacının altını çiziyoruz.

79. Gereken belli görevler ve yetkilerle yönlendirilmesi gereken, mevcut sistemin eksikliklerini ele alan, ilgili tüm sonuçları göz önünde bulunduran, sinerji ve uyumu teşvik eden, Birleşmiş Milletler sistemi bünyesinde aynı işlerin yinelenmesinden kaçınmaya ve gereksiz tekrarları bertaraf etmeye çalışan ve idari yükleri azaltarak mevcut düzenlemeleri geliştiren iyileştirilmiş ve daha etkin bir sürdürülebilir kalkınma kurumsal çerçeve ihtiyacını vurguluyoruz.

Genel Kurul

80. Antlaşma'da belirlendiği üzere uluslararası toplumu kaygılandırarak küresel meselelerde Genel Kurul'un görevi ve yetkisini yeniden tasdik ediyoruz.

81. Ayrıca, Genel Kurul'un Birleşmiş Milletler'in baş müzakereci, politika yapıcı ve temsilci organı olarak birincil konumunu yeniden tasdik

organ of the United Nations. In this regard, we call for the Assembly to further integrate sustainable development as a key element of the overarching framework for United Nations activities and adequately address sustainable development in its agenda setting, including through periodic high-level dialogues.

Economic and Social Council

82. We reaffirm that the Economic and Social Council is a principal body for policy review, policy dialogue and recommendations on issues of economic and social development and for the follow-up to the Millennium Development Goals and is a central mechanism for the coordination of the United Nations system and supervision of the subsidiary bodies of the Council, in particular its functional commissions, and for promoting the implementation of Agenda 21 by strengthening system-wide coherence and coordination. We also reaffirm the major role the Council plays in the overall coordination of funds, programmes and specialized agencies, ensuring coherence among them and avoiding duplication of mandates and activities.

83. We commit to strengthen the Economic and Social Council within its mandate under the Charter, as a principal organ in the integrated and coordinated follow-up of the outcomes of all major United Nations conferences and summits in the economic, social, environmental and related fields, and recognize its key role in achieving a balanced integration of the three dimensions of sustainable development. We look forward to the review of the implementation of General Assembly resolution 61/16 on the strengthening of the Economic and Social Council.

High-level political forum

84. We decide to establish a universal intergovernmental high-level political forum, building on the strengths, experiences, resources and inclusive participation modalities of the Commission on Sustainable Development, and subsequently replacing the Commission. The high-level political forum shall follow up on the implementation of sustainable development and should avoid overlap with existing structures, bodies and entities in a cost-effective manner.

ediyoruz. Bu bağlamda Kurul'a, Birleşmiş Milletler'in faaliyetlerine yönelik kapsayıcı çerçevenin kilit bir unsuru olarak sürdürülebilir kalkınmayı daha fazla bütünleştirmeye ve periyodik üst düzey diyaloglar vasıtasıyla gündeminde sürdürülebilir kalkınmaya yeterli şekilde yer vermesi için çağrıda bulunuyoruz.

Ekonomik ve Sosyal Konsey

82. Ekonomik ve Sosyal Konsey'in; politikaların incelenmesi, politika diyalogu ve ekonomik ve sosyal kalkınma konularına ilişkin tavsiyeler ve Binyıl Kalkınma Hedeflerinin takip edilmesi konusundan sorumlu esas organ olduğunu ve Birleşmiş Milletler sisteminin koordinasyonu ve Konsey'e bağlı organlarının, özellikle işlevsel komisyonların denetlenmesi ve sistem genelinde uyum ve koordinasyonunun güçlendirilmesi ve Gündem 21'in uygulanmasının teşvik edilmesi için birincil mekanizma olduğunu yeniden tasdik ediyoruz. Ayrıca Konsey'in fonlar, programlar ve uzmanlaşmış kurumlar arasında uyumu sağlayarak ve yetki alanları ve faaliyetlerin gereksiz tekrarıdan kaçınarak koordinasyonu sağlamada oynadığı büyük rolü yeniden tasdik ediyoruz.

83. Antlaşma uyarınca yetkisi dâhilinde ekonomik, sosyal, çevresel ve ilgili alanlarda yapılan bütün büyük Birleşmiş Milletler konferansları ve zirvelerinin çıktılarının entegre ve koordineli bir şekilde takibinde birincil organ olarak Ekonomik ve Sosyal Konsey'i güçlendirmeyi taahhüt ediyor ve sürdürülebilir kalkınmanın üç boyutunun dengeli olarak bütünleştirilmesinde oynadığı kilit rolü kabul ediyoruz. Ekonomik ve Sosyal Konsey'in güçlendirilmesine ilişkin 61/16 sayılı Genel Kurul kararının uygulanmasına dair incelemeyi sabırsızlıkla bekliyoruz.

Üst düzey siyasi forum

84. Sürdürülebilir Kalkınma Komisyonu'nun güçlü yanları, deneyimleri, kaynakları ve kapsamlı katılım yöntemlerini geliştirecek ve daha sonra Komisyon'un yerine geçecek evrensel bir hükümetler arası üst düzey siyasi forum kurma kararı alıyoruz. Üst düzey siyasi forum, sürdürülebilir kalkınmanın uygulanmasını takip edecek ve mevcut yapı, kurum ve kuruluşlarla çakışmaları maliyet etkin bir biçimde engelleyecektir.

85. The high-level forum could:

- (a) Provide political leadership, guidance and recommendations for sustainable development;
- (b) Enhance integration of the three dimensions of sustainable development in a holistic and cross-sectoral manner at all levels;
- (c) Provide a dynamic platform for regular dialogue, and for stocktaking and agenda setting to advance sustainable development;
- (d) Have a focused, dynamic and action-oriented agenda, ensuring the appropriate consideration of new and emerging sustainable development challenges;
- (e) Follow up and review progress in the implementation of sustainable development commitments contained in Agenda 21, the Johannesburg Plan of Implementation, the Barbados Programme of Action, the Mauritius Strategy and the outcome of the present Conference and, as appropriate, relevant outcomes of other United Nations summits and conferences, including the outcome of the Fourth United Nations Conference on the Least Developed Countries, as well as their respective means of implementation;
- (f) Encourage high-level system-wide participation of United Nations agencies, funds and programmes and invite to participate, as appropriate, other relevant multilateral financial and trade institutions and treaty bodies, within their respective mandates and in accordance with United Nations rules and provisions;
- (g) Improve cooperation and coordination within the United Nations system on sustainable development programmes and policies;
- (h) Promote transparency and implementation through further enhancing the consultative role and participation of major groups and other relevant stakeholders at the international level in order to better make use of their expertise, while retaining the intergovernmental nature of discussions;
- (i) Promote the sharing of best practices and experiences relating to the implementation of sustainable development and, on a voluntary basis, facilitate sharing of experiences, including successes, challenges and lessons learned;
- (j) Promote system-wide coherence and coordination of sustainable development policies;
- (k) Strengthen the science-policy interface

85. Üst düzey forum şunları gerçekleştirebilir:

- (a) Sürdürülebilir kalkınma konusunda siyasi liderlik ve rehberlik sağlamak ve bu konuda tavsiyeler vermek,
- (b) Sürdürülebilir kalkınmanın üç boyutunun bütüncül ve sektörler arası bir şekilde tüm düzeylerde entegrasyonunu güçlendirmek,
- (c) Sürdürülebilir kalkınmanın iletilmesi amacıyla düzenli diyalog, durum değerlendirmesi ve gündem belirlenmesi için dinamik bir platform sağlamak,
- (d) Sürdürülebilir kalkınma konusundaki yeni ve ortaya çıkmakta olan zorlukların uygun bir şekilde dikkate alınmasını sağlayan odaklanmış, dinamik ve eylem odaklı bir gündeme sahip olmak,
- (e) Gündem 21, Johannesburg Uygulama Planı, Barbados Eylem Programı ve Mauritius Stratejisi kapsamındaki ve işbu Konferans'ın sonuç bildirgelerinde verilen sürdürülebilir kalkınma taahhütlerinin uygulanmasında kaydedilen ilerlemeyi, Dördüncü En Az Gelişmiş Ülkelere ilişkin Birleşmiş Milletler Konferansı'nda alınanlar da dâhil olmak üzere diğer Birleşmiş Milletler zirve ve konferanslarının ilgili kararları ve her birinin uygulama araçları dâhil incelemek ve takip etmek,
- (f) Birleşmiş Milletler kurumları, fonları ve programlarının sistem genelinde üst düzey katılımını teşvik etmek ve uygun olduğu ölçüde diğer ilgili çok taraflı finansal ve ticari kuruluşları ve akit kuruluşlarını kendi yetkileri dâhilinde ve Birleşmiş Milletler kuralları ve hükümleri uyarınca katılım göstermeye davet etmek,
- (g) Sürdürülebilir kalkınma programları ve politikalarına ilişkin olarak Birleşmiş Milletler sistemi bünyesinde işbirliğini ve koordinasyonu geliştirmek,
- (h) Görüşmelerin hükümetler arası doğasına sadık kalırken, uzmanlıklardan daha iyi yararlanabilmek adına uluslararası düzeydeki ana grupların ve ilgili diğer paydaşların danışman rollerini ve katılımlarını daha fazla geliştirerek şeffaflığı ve uygulamayı teşvik etmek,
- (i) Sürdürülebilir kalkınmaya ilişkin en iyi uygulamaların ve deneyimlerin paylaşımını teşvik etmek ve başarılar, zorluklar ve alınan dersler dâhil olmak üzere deneyimlerin gönüllü olarak paylaşımını kolaylaştırmak,
- (j) Sürdürülebilir kalkınma politikalarının sistem genelinde uyum ve koordinasyonunu teşvik etmek,
- (k) Mevcut değerlendirmeleri geliştiren küresel

through review of documentation bringing together dispersed information and assessments, including in the form of a global sustainable development report, building on existing assessments;

(l) Enhance evidence-based decision-making at all levels and contribute to strengthening ongoing efforts of capacity-building for data collection and analysis in developing countries.

86. We decide to launch an intergovernmental and open, transparent and inclusive negotiation process under the General Assembly to define the format and organizational aspects of the high-level forum with the aim of convening the first high-level forum at the beginning of the sixty-eighth session of the Assembly. We will also consider the need for promoting intergenerational solidarity for the achievement of sustainable development, taking into account the needs of future generations, including by inviting the Secretary-General to present a report on this issue.

C. Environmental pillar in the context of sustainable development

87. We reaffirm the need to strengthen international environmental governance within the context of the institutional framework for sustainable development, in order to promote a balanced integration of the economic, social and environmental dimensions of sustainable development as well as coordination within the United Nations system.

88. We are committed to strengthening the role of the United Nations Environment Programme (UNEP) as the leading global environmental authority that sets the global environmental agenda, promotes the coherent implementation of the environmental dimension of sustainable development within the United Nations system and serves as an authoritative advocate for the global environment. We reaffirm resolution 2997 (XXVII) of 15 December 1972 which established UNEP and other relevant resolutions that reinforce its mandate, as well as the 1997 Nairobi Declaration on the Role and Mandate of UNEP and the 2000 Malmö Ministerial Declaration. In this regard, we invite the General Assembly, at its sixty-seventh session, to adopt a resolution strengthening and upgrading UNEP in the following manner:

bir sürdürülebilir kalkınma raporu da dâhil olmak üzere dağıtık bilgileri ve değerlendirmeleri bir araya getirerek, belgelerin incelenmesiyle bilim ve politika arayüzünü güçlendirmek,

(l) Her düzeyde kanıta dayalı karar vermeyi geliştirmek ve gelişmekte olan ülkelerde veri toplama ve analizi için kapasite oluşturmaya yönelik devam eden çabaların güçlendirilmesine katkı sağlamak.

86. Kurul'un altmış sekizinci oturumunun başlangıcında ilk üst düzey forumun gerçekleştirilmesi amacıyla üst düzey forumun formatı ve organizasyon özelliklerinin belirlenmesi için Genel Kurul yönetiminde hükümetlerarası ve açık, şeffaf ve kapsamlı bir müzakere sürecinin başlatılmasına kararlıyız. Ayrıca, gelecek nesillerin ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak ve Genel Sekreter'i konuyla ilgili bir rapor sunmaya davet ederek sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması için kuşaklararası dayanışmanın teşvik edilmesi ihtiyacını dikkate alacağız.

C. Sürdürülebilir kalkınma bağlamında çevre ana başlığı

87. Birleşmiş Milletler sisteminde koordinasyonun sağlanmasının yanı sıra sürdürülebilir kalkınmanın ekonomik, sosyal ve çevresel boyutlarının dengeli bir biçimde bütünleştirilebilmesi amacıyla sürdürülebilir kalkınmanın kurumsal çerçevesi bağlamında uluslararası çevresel yönetimi güçlendirme ihtiyacını yeniden tasdik ediyoruz.

88. Küresel çevresel gündemi belirleyen, Birleşmiş Milletler sistemi içinde sürdürülebilir kalkınmanın çevresel boyutunun tutarlı bir şekilde uygulanmasını teşvik eden ve küresel çevre için yetkili bir savunucu görevi gören lider küresel çevre otoritesi olarak Birleşmiş Milletler Çevre Programı'nın (UNEP) oynadığı rolün güçlendirilmesini taahhüt ediyoruz. UNEP'i kuran 15 Aralık 1972 tarihli ve 2997 (XXVII) sayılı kararı, 1997 UNEP'in Rolü ve Görev Alanına İlişkin Nairobi Bildirgesi ve 2000 Malmö Bakanlar Bildirgesi'ne ek olarak UNEP'in görev alanını genişleten ilgili diğer kararları yeniden tasdik ediyoruz. Bu bağlamda, Genel Kurul'u altmış yedinci oturumunda UNEP'i aşağıdaki hususlarda güçlendirecek ve geliştirecek bir karar almaya davet ediyoruz:

- (a) Establish universal membership in the Governing Council of UNEP, as well as other measures to strengthen its governance as well its responsiveness and accountability to Member States;
- (b) Have secure, stable, adequate and increased financial resources from the regular budget of the United Nations and voluntary contributions to fulfil its mandate;
- (c) Enhance the voice of UNEP and its ability to fulfil its coordination mandate within the United Nations system by strengthening UNEP engagement in key United Nations coordination bodies and empowering UNEP to lead efforts to formulate United Nations system-wide strategies on the environment;
- (d) Promote a strong science-policy interface, building on existing international instruments, assessments, panels and information networks, including the Global Environment Outlook, as one of the processes aimed at bringing together information and assessment to support informed decision-making;
- (e) Disseminate and share evidence-based environmental information and raise public awareness on critical as well as emerging environmental issues;
- (f) Provide capacity-building to countries, as well as support and facilitate access to technology;
- (g) Progressively consolidate headquarters functions in Nairobi, as well as strengthen its regional presence, in order to assist countries, upon request, in the implementation of their national environmental policies, collaborating closely with other relevant entities of the United Nations system;
- (h) Ensure the active participation of all relevant stakeholders drawing on best practices and models from relevant multilateral institutions and exploring new mechanisms to promote transparency and the effective engagement of civil society.

89. We recognize the significant contributions to sustainable development made by the multilateral environmental agreements. We acknowledge the work already undertaken to enhance synergies among the three conventions in the chemicals and waste cluster (the Basel Convention on the Control of Transboundary Movements of Hazardous Wastes and their Disposal, the Rotterdam Convention on the Prior Informed Consent Procedure for Certain Hazardous Chemicals and Pesticides in International Trade and the Stockholm Convention on Persistent Organic

- (a) UNEP'in üye devletlere karşı yanıt ve hesap verebilirliğinin yanı sıra yönetişimini de güçlendirecek önlemlere ek olarak, UNEP Yönetim Konseyi'nde evrensel üyelik kurmak,
- (b) Yetkilerini yerine getirebilmesi için Birleşmiş Milletler'in olağan bütçesinden güvenli, istikrarlı, yeterli ve artan mali kaynak almak ve gönüllü destek görmek,
- (c) UNEP'in Birleşmiş Milletler'in kilit koordinasyon organlarına katılımını artırarak ve çevre konusunda Birleşmiş Milletler sistemi genelinde stratejiler oluşturmasına yönelik çabalara liderlik etmesi için UNEP'yi yetkilendirerek, Birleşmiş Milletler sistemi içinde UNEP'in sesini ve koordinasyon yetkisini yerine getirme becerisini güçlendirmek,
- (d) Bilinçli karar vermeyi destekleyecek bilgilerin ve değerlendirmelerin bir araya getirilmesini amaçlayan süreçlerden biri olarak Küresel Çevre Tahmini de dâhil olmak üzere mevcut uluslararası araç, değerlendirme, panel ve bilgi ağlarını geliştirerek güçlü bir bilim-politika arayüzü yaratılmasını teşvik etmek,
- (e) Kanıta dayalı çevre bilgilerini yaygınlaştırmak ve paylaşmak ve çevre konusunda kritik meselelerin yanı sıra yeni ortaya çıkan sorunlar konusunda da kamu farkındalığını artırmak,
- (f) Teknolojiye erişime destek verme ve kolaylaştırmanın yanı sıra ülkelere kapasite geliştirme sağlamak,
- (g) Talep edilmesi halinde Birleşmiş Milletler sisteminin diğer ilgili kurumları ile yakın iş birliği içinde, ülkelerin kendi ulusal çevre politikalarının uygulanmasına yardımcı olmak amacıyla Nairobi'nin genel merkez işlevlerini kademeli olarak pekiştirmek ve bölgesel varlığını güçlendirmek,
- (h) Sivil toplumun etkin katılımının ve şeffaflığın teşvik edilmesi için ilgili çok taraflı kurumlardan en iyi uygulamaları ve modelleri alan ve yeni mekanizmalar keşfeden ilgili tüm paydaşların aktif katılımını sağlamak.

89. Çok taraflı çevre anlaşmalarının sürdürülebilir kalkınmaya yaptığı kayda değer katkıları takdir ediyoruz. Kimyasallar ve atık alanına ilişkin üç sözleşmede (Tehlikeli Atıkların Sınır Ötesi Taşınımına ve Bertarafına İlişkin Basel Sözleşmesi, Bazı Tehlikeli Atıkların ve Pestisitlerin Uluslararası Ticaretinde Ön Bildirimli Kabul Usulüne Dair Rotterdam Sözleşmesi ve Kalıcı Organik Kirleticilere İlişkin Stockholm Sözleşmesi) sinerjinin artırılması için hâlihazırda taahhüt edilmiş çalışmaları kabul ediyoruz. Çok taraflı çevre sözleşmelerinin taraflarını; bu ve diğer alanlarda ilgili tüm düzeylerde gerektiği

Pollutants). We encourage parties to multilateral environmental agreements to consider further measures, in these and other clusters, as appropriate, to promote policy coherence at all relevant levels, improve efficiency, reduce unnecessary overlap and duplication, and enhance coordination and cooperation among the multilateral environmental agreements, including the three Rio conventions, as well as with the United Nations system in the field.

90. We stress the need for the continuation of a regular review of the state of the Earth's changing environment and its impact on human well-being and, in this regard, we welcome such initiatives as the Global Environment Outlook process aimed at bringing together environmental information and assessments and building national and regional capacity to support informed decision-making.

D. International financial institutions and United Nations operational activities

91. We recognize that sustainable development should be given due consideration by the programmes, funds and specialized agencies of the United Nations system and other relevant entities such as international financial institutions and the United Nations Conference on Trade and Development, in accordance with their respective existing mandates. In this regard, we invite them to further enhance mainstreaming of sustainable development in their respective mandates, programmes, strategies and decision-making processes, in support of the efforts of all countries, in particular developing countries, in the achievement of sustainable development.

92. We reaffirm the importance of broadening and strengthening the participation of developing countries in international economic decision-making and normsetting, and in this regard, take note of recent important decisions on reform of the governance structures, quotas and voting rights of the Bretton Woods institutions, better reflecting current realities and enhancing the voice and participation of developing countries, and reiterate the importance of the reform of the governance of those institutions in order to deliver more effective, credible, accountable and legitimate institutions.

şekilde politika uyumunu destekleme, etkinliği artırma, gereksiz tekrar ve yinelemeleri azaltma ve bu alandaki Birleşmiş Milletler sisteminin yanı sıra üç Rio sözleşmesi de dâhil olmak üzere çok taraflı çevre sözleşmeleri arasındaki koordinasyon ve işbirliğini artırma yönünde teşvik ediyoruz.

90. Dünya'daki çevre değişikliklerinin durumu ve bunların insan refahı üzerine etkisi konusunda düzenli incelemelerin devam ettirilmesi ihtiyacını vurguluyor ve bu bağlamda, Küresel Çevre Tahmini gibi bilinçli karar vermeyi desteklemek için çevre verilerini ve değerlendirmelerini bir araya getiren ve ulusal ve bölgesel kapasiteyi geliştiren girişimleri memnuniyetle karşılıyoruz.

D. Uluslararası finansman kurumları ve Birleşmiş Milletler'in operasyonel faaliyetleri

91. Sürdürülebilir kalkınma konusuna, Birleşmiş Milletler sistemi kapsamındaki programlar, fonlar ve uzman kurumlar ve ilgili mevcut yetki alanları uyarınca uluslararası finansal kurumlar ve Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı gibi ilgili diğer kuruluşlar tarafından gerekli önemin verilmesi gerektiğini kabul ediyoruz. Bu bağlamda, bütün ülkelerin, özellikle de gelişmekte olan ülkelerin sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması yönünde gösterdiği çabalara destek vermek üzere, bu kuruluşları, sürdürülebilir kalkınmayı kendi yetki alanları, programları, stratejileri ve karar alma süreçlerine daha fazla dâhil etmeye davet ediyoruz.

92. Uluslararası ekonomik karar alma ve norm belirleme sürecine gelişmekte olan ülkelerin katılımının genişletilmesi ve güçlendirilmesinin önemini yeniden tasdik ediyor ve bu bağlamda, mevcut gerçekleri daha iyi yansıtarak ve gelişmekte olan ülkelerin fikirlerini daha fazla ifade etmelerini ve katılımlarının artırılmasını sağlayarak Bretton Woods kuruluşlarının yönetim yapılarının, kota ve oy haklarının yenilenmesine ilişkin olarak yeni alınan kararlara önem veriyor ve daha etkin, güvenilir, hesap verebilir ve meşru kuruluşların oluşturulması için bu kuruluşların yönetimlerinde yapılan reformların önemini vurguluyoruz.

93. We call for the further mainstreaming of the three dimensions of sustainable development throughout the United Nations system, and request the Secretary-General to report to the General Assembly, through the Economic and Social Council, on the progress made in this regard. We also call for and recognize the importance of the strengthening of policy coordination within key structures of the Secretariat of the United Nations so as to ensure system-wide coherence in support of sustainable development, while ensuring accountability to Member States.

94. We invite the governing bodies of the funds, programmes and specialized agencies of the United Nations development system to consider appropriate measures for integrating the social, economic and environmental dimensions across the operational activities of the United Nations system. We also emphasize that increasing the financial contributions to the United Nations development system is key to achieving the internationally agreed development goals, including the Millennium Development Goals, and in this regard we recognize the mutually reinforcing links among increased effectiveness, efficiency and coherence of the United Nations development system, achieving concrete results in assisting developing countries in eradicating poverty and achieving sustained economic growth and sustainable development.

95. We emphasize the need to strengthen operational activities for development of the United Nations system in the field that are well aligned with national sustainable development priorities of developing countries. In this regard, we emphasize that the fundamental characteristics and principles of United Nations operational activities set forth in the relevant General Assembly resolutions provide the overarching framework for all matters pertaining to the United Nations development assistance operations in the field. We recognize the importance of strengthening United Nations system coordination. We look forward to receiving the outcome of the independent evaluation of the Delivering as one initiative.

96. We call on the United Nations system to improve the management of facilities and operations, by taking into account sustainable

93. Sürdürülebilir kalkınmanın üç boyutunun Birleşmiş Milletler sistemi genelinde daha fazla içselleştirilmesi için çağrıda bulunuyor ve Genel Sekreter'in bu hususta kaydedilen ilerlemeyi Ekonomik ve Sosyal Konsey vasıtasıyla Genel Kurul'a bildirmesini arz ediyoruz. Ayrıca, üye devletlere hesap verebilirliği sağlarken sürdürülebilir kalkınmayı destekleyecek olan sistem genelinde uyumu sağlamak için Birleşmiş Milletler Sekreterliği'nin kilit yapıları bünyesinde politika koordinasyonunun güçlendirilmesi için çağrıda bulunuyor ve bu hususun önemini takdir ediyoruz.

94. Birleşmiş Milletler kalkınma sistemi bünyesindeki fonlar, programlar ve uzman kurumların idari organlarını sosyal, ekonomik ve çevresel boyutların Birleşmiş Milletler sisteminin operasyonel faaliyetleri genelinde bütünleştirilmesi için uygun önlemleri almaya davet ediyoruz. Ayrıca, Birleşmiş Milletler kalkınma sistemine yapılacak mali katkıların artırılmasının Binyıl Kalkınma Hedefleri de dâhil olmak üzere uluslararası düzeyde mutabık kalınan kalkınma hedeflerine ulaşılmasında büyük önem taşıdığını vurguluyor ve bu bağlamda, yoksulluğun ortadan kaldırılması ve sürdürülebilir ekonomik büyüme ve sürdürülebilir kalkınma sağlanması ile gelişmekte olan ülkelere sağladığı destek ile somut sonuçlara ulaşan Birleşmiş Milletler kalkınma sisteminde artan etkililik, etkinlik ve uyum arasındaki karşılıklı güçlenen bağları takdir ediyoruz.

95. Gelişmekte olan ülkelerin ulusal sürdürülebilir kalkınma öncelikleri ile uyumlu biçimde Birleşmiş Milletler sisteminin geliştirilmesine yönelik operasyonel faaliyetlerinin güçlendirilmesi ihtiyacını vurguluyoruz. Bu bağlamda, ilgili Genel Kurul kararlarında belirlenen Birleşmiş Milletler operasyonel faaliyetlerinin temel özellik ve ilkelerinin Birleşmiş Milletler'in alandaki kalkınma yardımları ile ilgili olan bütün konularda kapsamlı bir çerçeve oluşturduğunu vurguluyoruz. Birleşmiş Milletler sisteminin koordinasyonunun güçlendirilmesinin önemini takdir ediyoruz. Bir Bütün Olarak Hizmet Vermek girişiminin bağımsız değerlendirmesinin sonuçlarını sabırsızlıkla bekliyoruz.

96. Birleşmiş Milletler sistemini, üye devletlere karşı hesap verebilirliği sürdürürken mali kural ve düzenlemeler de dâhil olmak üzere

development practices, building on existing efforts and promoting cost effectiveness, and in accordance with legislative frameworks, including financial rules and regulations, while maintaining accountability to Member States.

E. Regional, national, subnational and local levels

97. We acknowledge the importance of the regional dimension of sustainable development. Regional frameworks can complement and facilitate effective translation of sustainable development policies into concrete action at the national level.

98. We encourage regional, national, subnational and local authorities as appropriate to develop and utilize sustainable development strategies as key instruments for guiding decision-making and implementation of sustainable development at all levels, and in this regard we recognize that integrated social, economic and environmental data and information, as well as effective analysis and assessment of implementation, is important in decision-making processes.

99. We encourage action at the regional, national, subnational and local levels to promote access to information, public participation and access to justice in environmental matters, as appropriate.

100. We emphasize that regional and subregional organizations, including the United Nations regional commissions and their subregional offices, have a significant role to play in promoting a balanced integration of the economic, social and environmental dimensions of sustainable development in their respective regions. We underscore the need to support these institutions, including through the United Nations system, in the effective operationalization and implementation of sustainable development, and to facilitate institutional coherence and harmonization of relevant development policies, plans and programmes. In this regard, we urge these institutions to prioritize sustainable development through, inter alia, more efficient and effective capacity-building, development and implementation of regional agreements and arrangements as appropriate, and

mevzuat çerçeveleri uyarınca sürdürülebilir kalkınma uygulamalarını göz önünde bulundurarak, mevcut çalışmaları geliştirerek ve maliyet etkinliği teşvik ederek faaliyet ve operasyonlarının yönetimini iyileştirmeye çalışıyoruz.

E. Bölgesel, ulusal, alt-ulusal ve yerel düzeyler

97. Sürdürülebilir kalkınmanın bölgesel boyutunun önemini ikrar ediyoruz. Bölgesel çerçeveler, sürdürülebilir kalkınma politikalarının ulusal düzeyde etkin bir biçimde somut eylemlere dönüştürülmesini tamamlayabilir ve kolaylaştırabilir.

98. Bölgesel, ulusal, alt-ulusal ve yerel otoriteleri, karar verme sürecine yön göstermesi ve sürdürülebilir kalkınmanın bütün düzeylerde uygulanması için kilit araçlar olan sürdürülebilir kalkınma stratejileri geliştirmelerini ve bunları kullanmalarını teşvik ediyor ve bu bağlamda, etkin analiz ve uygulama değerlendirmesinin yanı sıra entegre edilmiş sosyal, ekonomik ve çevresel veri ve bilgilerin de karar verme süreçlerinde önemli olduğunu kabul ediyoruz.

99. Çevre meselelerinde gerektiği şekilde bilgiye erişim, kamu katılımı ve yargıya erişimin desteklenmesi için bölgesel, ulusal, alt-ulusal ve yerel düzeylerdeki faaliyetleri teşvik ediyoruz.

100. Birleşmiş Milletler'in bölgesel komisyonları ve bu komisyonların alt-bölgesel ofisleri dâhil olmak üzere bölgesel ve alt-bölgesel kuruluşların kendi bölgelerinde sürdürülebilir kalkınmanın ekonomik, sosyal ve çevresel boyutlarının dengeli bir şekilde bütünleştirilmesinin teşvik edilmesinde önemli bir rol oynadıklarını vurguluyoruz. Birleşmiş Milletler sistemi vasıtasıyla da dâhil olmak üzere bu kuruluşların sürdürülebilir kalkınmanın etkin biçimde operasyonelleştirilmesi ve uygulanması konusunda desteklenmesine ve ilgili kalkınma politikaları, planları ve programlarının kurumsal tutarlılık ve uyumunun kolaylaştırılmasına duyulan ihtiyacın altını çiziyoruz. Bu bağlamda bu kuruluşları, diğerlerine ek olarak daha etkin ve etkili kapasite oluşturulması, uygun bölgesel anlaşma ve düzenlemelerin geliştirilmesi ve uygulanması, bilgilerin, en iyi uygulamaların ve alınan derslerin paylaşılması

exchange of information, best practices and lessons learned. We also welcome regional and cross-regional initiatives for sustainable development. We furthermore recognize the need to ensure effective linkage among global, regional, subregional and national processes to advance sustainable development. We encourage the enhancement of the United Nations regional commissions and their subregional offices in their respective capacities to support Member States in implementing sustainable development.

101. We underline the need for more coherent and integrated planning and decisionmaking at the national, subnational and local levels as appropriate and, to this end, we call on countries to strengthen national, subnational and/or local institutions or relevant multi-stakeholder bodies and processes, as appropriate, dealing with sustainable development, including to coordinate on matters of sustainable development and to enable effective integration of the three dimensions of sustainable development.

102. We welcome regional and cross-regional initiatives for sustainable development, such as the Green Bridge Partnership Programme, which is voluntary and open for participation by all partners.

103. We underscore the need to ensure long-term political commitment to sustainable development taking into account national circumstances and priorities and, in this regard, we encourage all countries to undertake the necessary actions and measures to achieve sustainable development.

yoluyla sürdürülebilir kalkınmaya öncelik vermeleri husunda teşvik ediyoruz. Ayrıca, sürdürülebilir kalkınmaya yönelik bölgesel ve bölgeler arası girişimleri memnuniyetle karşılıyoruz. Bunlara ek olarak, sürdürülebilir kalkınmanın ilerletilmesi için küresel, bölgesel, alt-bölgesel ve ulusal süreçler arasında etkin bağlar kurulması ihtiyacını kabul ediyoruz. Sürdürülebilir kalkınmanın uygulanmasında, Üye Devletleri kendi kapasiteleri çerçevesinde destekleme konusunda Birleşmiş Milletler bölgesel komisyonlarının ve bu komisyonların alt-bölgesel ofislerinin geliştirilmesini teşvik ediyoruz.

101. Uygun olduğu şekilde ulusal, alt-ulusal ve yerel düzeylerde daha tutarlı ve entegre planlama ve karar alma ihtiyacının altını çiziyor ve bu amaçla ülkeleri, sürdürülebilir kalkınma meselelerinin koordine edilmesi ve sürdürülebilir kalkınmanın üç boyutunun etkin bir biçimde bütünleştirilmesi amaçları da dâhil olmak üzere sürdürülebilir kalkınma konusunda çalışan ulusal, alt-ulusal ve/veya yerel kuruluşları ya da ilgili çok paydaşlı kuruluşları ve süreçleri gerektiği şekilde güçlendirmeye çağırıyoruz.

102. Gönüllülük esasına dayalı ve bütün ortakların katılımına açık olan Yeşil Köprü Ortaklık Programı gibi sürdürülebilir kalkınmaya yönelik bölgesel ve bölgeler arası girişimleri memnuniyetle karşılıyoruz.

103. Ulusal koşulları ve öncelikleri göz önünde bulundurarak sürdürülebilir kalkınmaya yönelik uzun vadeli siyasi taahhütlerin verilmesi ihtiyacının altını çiziyor ve bu bağlamda tüm ülkeleri sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması için gerekli eylemlerin hayata geçirilmesi ve önlemlerin alınması yönünde teşvik ediyoruz.

V. Framework for action and follow-up

A. Thematic areas and cross-sectoral issues

104. We recognize that in order to achieve the objective of the Conference, namely to secure renewed political commitment for sustainable development, as well as to address the themes of a green economy in the context of sustainable development and poverty eradication and the institutional framework for sustainable development, we commit to address remaining gaps in the implementation of the outcomes of the major summits on sustainable development, to address new and emerging challenges and to seize new opportunities through the actions enumerated below in this framework for action, supported as appropriate through provision of means of implementation. We recognize that goals, targets and indicators, including where appropriate gender-sensitive indicators, are valuable in measuring and accelerating progress. We further note that progress in the implementation of the actions stipulated below can be enhanced by voluntarily sharing information, knowledge and experience.

Poverty eradication

105. We recognize that, three years from the 2015 target date of the Millennium Development Goals, while there has been progress in reducing poverty in some regions, this progress has been uneven and the number of people living in poverty in some countries continues to increase, with women and children constituting the majority of the most affected groups, especially in the least developed countries and particularly in Africa.

106. We recognize that sustained, inclusive and equitable economic growth in developing countries is a key requirement for eradicating poverty and hunger and achieving the Millennium Development Goals. In this regard, we emphasize that national efforts of developing countries should be complemented by an enabling environment aimed at expanding the development opportunities

V. Uygulama çerçevesi ve sonraki adımlar

A. Tematik alanlar ve sektörler arası konular

104. Konferansın amacına ulaşmasını sağlamak, yani sürdürülebilir kalkınma için siyasi taahhüdün yenilenmesinin yanı sıra sürdürülebilir kalkınma ve yoksulluğun ortadan kaldırılması bağlamında yeşil ekonomi ve sürdürülebilir kalkınma için kurumsal çerçeve konularını irdelemek amacıyla, sürdürülebilir kalkınmayla ilgili gerçekleştirilmiş temel zirvelerden çıkan sonuçların uygulanmasındaki mevcut boşlukların, var olan ve yükselen zorlukların ele alınması ve uygun olduğu ölçüde uygulama araçlarının devreye alınmasıyla desteklenerek uygulanacak aşağıda sıralanan eylemler aracılığıyla yeni fırsatların yakalanmasına olanak verecek şekilde ele alınmasının gerektiğinin farkındayız. İlerlemenin izlenmesi ve hızlandırılması bağlamında; amaçların, hedeflerin ve uygun olan hallerde toplumsal cinsiyete duyarlı göstergeleri de kapsayan göstergelerin çok büyük rol oynadığını kabul ediyoruz. Ayrıca aşağıda bahsi geçen eylemlerin uygulanmasında ilerleme sağlanmasının bilgi, bilgi birikimi ve deneyimlerin gönüllü olarak paylaşılmasıyla gelişebileceğini de ifade ediyoruz.

Yoksulluğun ortadan kaldırılması

105. Binyıl Kalkınma Hedefleri için hedeflenen tarih olan 2015 yılına üç yıl kala, bazı bölgelerde yoksulluğun azaltılması konusunda ilerleme kaydedilmişken, bu ilerlemenin eşitsiz olduğunun ve en çok etkilenen grupların çoğunluğunu kadın ve çocukların oluşturduğu yoksulluk içinde yaşayan insan sayısının başta Afrika olmak üzere özellikle az gelişmiş ülkelerde artmaya devam ettiğinin farkındayız.

106. Gelişmekte olan ülkelerde sürekli, kapsayıcı ve hakkaniyetli bir ekonomik büyümenin yoksulluğun ve açlığın ortadan kaldırılması ve Binyıl Kalkınma Hedeflerine ulaşılması konusunda temel şart olduğunu kabul ediyoruz. Bu bağlamda, gelişmekte olan ülkelerin ulusal çabalarının gelişmekte olan ülkelerin kalkınma fırsatlarının artırılması amacıyla yönelik elverişli bir ortamın

of developing countries. We also emphasize the need to accord the highest priority to poverty eradication within the United Nations development agenda, addressing the root causes and challenges of poverty through integrated, coordinated and coherent strategies at all levels.

107. We recognize that promoting universal access to social services can make an important contribution to consolidating and achieving development gains. Social protection systems that address and reduce inequality and social exclusion are essential for eradicating poverty and advancing the achievement of the Millennium Development Goals. In this regard, we strongly encourage initiatives aimed at enhancing social protection for all people.

Food security and nutrition and sustainable agriculture

108. We reaffirm our commitments regarding the right of everyone to have Access to safe, sufficient and nutritious food, consistent with the right to adequate food and the fundamental right of everyone to be free from hunger. We acknowledge that food security and nutrition has become a pressing global challenge and, in this regard, we further reaffirm our commitment to enhancing food security and Access to adequate, safe and nutritious food for present and future generations in line with the Five Rome Principles for Sustainable Global Food Security adopted in 2009, including for children under two, and through, as appropriate, national, regional and global food security and nutrition strategies.

109. We recognize that a significant portion of the world's poor live in rural areas, and that rural communities play an important role in the economic development of many countries. We emphasize the need to revitalize the agricultural and rural development sectors, notably in developing countries, in an economically, socially and environmentally sustainable manner. We recognize the importance of taking the necessary actions to better address the needs of rural communities through, inter alia, enhancing access by agricultural producers, in particular small producers, women, indigenous peoples and people living in vulnerable

yaratılmasıyla tamamlanması gerektiğini vurguluyoruz. Ayrıca, Birleşmiş Milletlerin kalkınma gündeminde yoksulluğun ortadan kaldırılmasının en büyük öncelik olması ve yoksulluğun temel sebeplerini ve zorluklarını her seviyede bütünlüklü, eşgüdümlü ve tutarlı stratejiler aracılığıyla ele alması gerekliliğini yineliyoruz.

107. Sosyal hizmetlere evrensel erişimin artırılmasının, kalkınmanın getirilerini elde etmeye ve bunların birikmesine büyük katkıda bulunabileceğini kabul ediyoruz. Eşitsizlik ve sosyal dışlanmayı ele alıp azaltan sosyal koruma sistemleri, Binyıl Kalkınma Hedeflerinin başarısını artırmada ve yoksulluğun ortadan kaldırılmasında temel unsurdur. Bu bağlamda, her bir birey için sosyal korumanın artırılmasını amaçlayan girişimleri kuvvetle teşvik ediyoruz.

Gıda güvenliği, beslenme ve sürdürülebilir tarım

108. Herkesin yeterli gıdaya erişim hakkı ve açlıktan uzak yaşama temel hakkıyla tutarlı olacak şekilde herkesin güvenilir, yeterli ve besleyici gıdaya erişim hakkına ilişkin taahhüdümüzü yeniden tasdik ediyoruz. Gıda güvenliği ve beslenmenin artan küresel bir sorun olduğu gerçeğini kabul ederek, bu bağlamda, iki yaşından küçük çocukların gıda güvenliğini de kapsayan 2009 yılında kabul edilen Sürdürülebilir Küresel Gıda Güvenliği için Beş Roma İlkesi uyarınca ve bu konuya ilişkin ulusal, bölgesel ve küresel gıda güvenliği ve beslenme stratejileri yoluyla, mevcut ve gelecek nesiller için gıda güvenliğini ve yeterli, güvenilir ve besleyici gıdaya erişimi geliştirme girişimlerini teşvik ettiğimizi yeniden vurguluyoruz.

109. Dünyadaki yoksulların önemli bir kesiminin kırsal bölgelerde yaşadığını ve bu kırsal toplulukların birçok ülkenin ekonomik gelişiminde önemli bir rol oynadığının farkında olduğumuzu belirtiyoruz. Tarım ve kırsal kalkınma sektörlerinin, başta gelişmekte olan ülkelerde olmak üzere, ekonomik, sosyal ve çevresel açılardan sürdürülebilir bir yapıda yeniden canlandırılması gerekliliğini vurguluyoruz. Başta küçük üreticiler olmak üzere tarım üreticilerinin, kadınların, yerel toplulukların ve etkilenebilir durumda olan kişiler de dâhil olmak üzere, kırsal toplulukların gereksinimlerini karşılamak üzere krediye ve

situations, to credit and other financial services, markets, secure land tenure, health care, social services, education, training, knowledge and appropriate and affordable technologies, including for efficient irrigation, reuse of treated wastewater and water harvesting and storage. We reiterate the importance of empowering rural women as critical agents for enhancing agricultural and rural development and food security and nutrition. We also recognize the importance of traditional sustainable agricultural practices, including traditional seed supply systems, including for many indigenous peoples and local communities.

110. Noting the diversity of agricultural conditions and systems, we resolve to increase sustainable agricultural production and productivity globally, including through improving the functioning of markets and trading systems and strengthening international cooperation, particularly for developing countries, by increasing public and private investment in sustainable agriculture, land management and rural development. Key areas for investment and support include sustainable agricultural practices; rural infrastructure, storage capacities and related technologies; research and development on sustainable agricultural technologies; developing strong agricultural cooperatives and value chains; and strengthening urban-rural linkages. We also recognize the need to significantly reduce post-harvest and other food losses and waste throughout the food supply chain.

111. We reaffirm the necessity to promote, enhance and support more sustainable agriculture, including crops, livestock, forestry, fisheries and aquaculture, that improves food security, eradicates hunger and is economically viable, while conserving land, water, plant and animal genetic resources, biodiversity and ecosystems and enhancing resilience to climate change and natural disasters. We also recognize the need to maintain natural ecological processes that support food production systems.

diğer mali hizmetle ile pazarlara, güvenli arazi kullanım hakkına, sağlık hizmetlerine, sosyal hizmetlere, mesleki ve örgün eğitime, bilgiye ve etkin sulama, arıtılmış atık suların yeniden kullanılması, su hasadı ve depolama gibi uygun ve karşılanabilir maliyetli teknolojilere erişimini geliştirmek için gerekli adımların atılmasının önemini farkında olduğumuzu belirtiyoruz. Tarımsal ve kırsal kalkınma ile gıda güvenliği ve beslenmenin geliştirilmesi için çok önemli bir rolü olan kırsal kesimde yaşayan kadınların güçlendirilmelerinin önemini vurguluyoruz. Ayrıca birçok yerel topluluk ve yerli halkı da kapsayan geleneksel tohumluk tedarik sistemleri gibi geleneksel sürdürülebilir tarım uygulamalarının önemini de kabul ediyoruz.

110. Tarımsal koşul ve sistemlerin çeşitliliğini göz önünde bulundurarak, sürdürülebilir tarım, arazi yönetimi ve kırsal kalkınma konularındaki kamu ve özel sektör yatırımlarının artırılması yoluyla, özellikle gelişmekte olan ülkeler için pazarların ve ticaret sistemlerinin işlevselliğini geliştirerek ve uluslararası işbirliğini güçlendirerek sürdürülebilir tarımsal üretimi ve verimliliği küresel düzeyde artırma kararlılığımızda. Yatırım ve desteğin yoğunlaşması gereken alanlar içerisinde sürdürülebilir tarım uygulamaları; kırsal altyapı, depolama kapasiteleri ve ilgili teknolojiler; sürdürülebilir tarım teknolojilerine dair araştırma ve geliştirme; güçlü tarımsal kooperatifler ve değer zincirlerinin geliştirilmesi ve kentsel-kırsal alan bağlantılarının güçlendirilmesi bulunmaktadır. Ayrıca, hasat sonrası ve diğer gıda kayıplarının ve gıda tedarik zinciri boyunca ortaya çıkan atıkların önemli derecede azaltılması gerekliliğinin farkında olduğumuzu belirtiyoruz.

111. Toprağı, suyu, bitki ve hayvan genetik kaynaklarını, biyolojik çeşitliliği ve ekosistemleri korurken ve iklim değişikliği ve doğal afetlere karşı direnci artırırken aynı zamanda gıda güvenliğini geliştiren, açlığı ortadan kaldıran ve ekonomik açıdan uygulanabilir olacak şekilde ekinleri, hayvancılığı, ormancılığı, balıkçılığı ve su ürünleri yetiştiriciliğini de kapsayan tarım uygulamalarının daha sürdürülebilir hale getirilmesinin teşvik edilmesi, geliştirilmesi ve desteklenmesi gerektiğini vurguluyoruz. Ayrıca gıda üretim sistemlerini destekleyen doğal ekolojik süreçlerin korunması gerektiğinin farkında olduğumuzu ifade ediyoruz.

112. We stress the need to enhance sustainable livestock production systems, including through improving pasture land and irrigation schemes in line with national policies, legislation, rules and regulations, enhanced sustainable water management systems, and efforts to eradicate and prevent the spread of animal diseases, recognizing that the livelihoods of farmers, including pastoralists, and the health of livestock are intertwined.

113. We also stress the crucial role of healthy marine ecosystems, sustainable fisheries and sustainable aquaculture for food security and nutrition and in providing for the livelihoods of millions of people.

114. We resolve to take action to enhance agricultural research, extension services, training and education to improve agricultural productivity and sustainability through the voluntary sharing of knowledge and good practices. We further resolve to improve access to information, technical knowledge and know-how, including through new information and communications technologies that empower farmers, fisherfolk and foresters to choose among diverse methods of achieving sustainable agricultural production. We call for the strengthening of international cooperation on agricultural research for development.

115. We reaffirm the important work and inclusive nature of the Committee on World Food Security, including through its role in facilitating country-initiated assessments on sustainable food production and food security, and we encourage countries to give due consideration to implementing the Committee on World Food Security Voluntary Guidelines on the Responsible Governance of Tenure of Land, Fisheries and Forests in the Context of National Food Security. We take note of the ongoing discussions on responsible agricultural investment in the framework of the Committee on World Food Security, as well as the principles for responsible agricultural investment.

116. We stress the need to address the root causes of excessive food price volatility, including its structural causes, at all levels, and

112. Göçer hayvancılıkla uğraşanlar da dâhil çiftçilerin geçim kaynakları ve hayvanların sağlığının içiçe geçmiş olmasını da göz önüne alarak ulusal politikalar, mevzuat, kanun ve yönetmelikler doğrultusunda meraların ve sulama sistemlerinin geliştirilmesini, sürdürülebilir su yönetim sistemlerinin geliştirilmesini ve hayvan hastalıklarının önlenmesi ve ortadan kaldırılması yoluyla sürdürülebilir hayvancılık üretim sistemlerinin geliştirilmesi gereksinimini vurguluyoruz.

113. Ayrıca, gıda güvenliği, beslenme ve milyonlarca insana geçim kaynağı sağlaması açısından sağlıklı deniz ekosistemlerinin, sürdürülebilir balıkçılık ve sürdürülebilir su ürünleri yetiştiriciliğinin kilit öneminin olduğunu vurguluyoruz.

114. Tarımsal verimliliği ve sürdürülebilirliği geliştirmek için bilgi ve iyi uygulamaların gönüllü paylaşımı aracılığıyla tarımsal araştırmaları, yayım hizmetlerini, mesleki ve örgün eğitimi artırma konusunda eyleme geçme kararlılığında. Ayrıca, farklı sürdürülebilir tarımsal üretim yöntemleri arasından seçim yapabilmelerine olanak verecek şekilde çiftçiler, balıkçılar ve ormancılıkla uğraşan kişilerin yeni bilgi ve iletişim teknolojilerinden de faydalanarak bilgiye, teknik bilgi ve becerilere erişimlerini artırmaya ve böylelikle güçlendirilmelerine kararlıyız. Kalkınma için tarımsal araştırmalar konusunda uluslararası işbirliğinin kuvvetlendirilmesi gerekliliğini yineliyoruz.

115. Sürdürülebilir gıda üretimi ve gıda güvenliği konusunda ulusal çabaların değerlendirilmesindeki rolü de dâhil olmak üzere Dünya Gıda Güvenliği Komitesi'nin önemli çalışmaları ve kapsayıcı yapısına olan inancımızı yineliyor, aynı zamanda Dünya Gıda Güvenliği Komitesi'nin Arazi Kullanım Hakkı, Balıkçılık ve Ormanların Sorumlu Yönetişimi üzerine Gönüllü Kılavuzunun uygulanmasına gereken önemi vermeleri için ülkeleri teşvik ediyoruz. Sorumlu tarımsal yatırım ilkelerinin yanı sıra Dünya Gıda Güvenliği Komitesi çerçevesinde sorumlu tarımsal yatırım konusunda devam eden tartışmaları önemsiyoruz.

116. Gıda fiyatlarındaki aşırı dalgalanmaların her düzeyde yapısal sebepleri de içerecek şekilde temel sebeplerinin belirlenmesi ve

the need to manage the risks linked to high and excessively volatile prices in agricultural commodities and their consequences for global food security and nutrition, as well as for smallholder farmers and poor urban dwellers.

117. We underline the importance of timely, accurate and transparent information in helping to address excessive food price volatility, and in this regard take note of the Agricultural Market Information System hosted by the Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO) and urge the participating international organizations, private sector actors and Governments to ensure the public dissemination of timely and quality food market information products.

118. We reaffirm that a universal, rules-based, open, non-discriminatory and equitable multilateral trading system will promote agricultural and rural development in developing countries and contribute to world food security. We urge national, regional and international strategies to promote the participation of farmers, especially smallholder farmers, including women, in community, domestic, regional and international markets.

Water and sanitation

119. We recognize that water is at the core of sustainable development as it is closely linked to a number of key global challenges. We therefore reiterate the importance of integrating water in sustainable development and underline the critical importance of water and sanitation within the three dimensions of sustainable development.

120. We reaffirm the commitments made in the Johannesburg Plan of Implementation and the Millennium Declaration regarding halving by 2015 the proportion of people without access to safe drinking water and basic sanitation and the development of integrated water resource management and water efficiency plans, ensuring sustainable water use. We commit to the progressive realization of access to safe and affordable drinking water and basic sanitation for all, as necessary for poverty eradication, the empowerment of women and to protect human health, and to significantly

tarımsal ürünlerdeki fahiş ve aşırı değişken fiyatlara bağlı risklerin ve bunların küçük çiftçilerin ve kentlerde yaşayan yoksulların yanı sıra küresel gıda güvenliğine ve beslenmeye etkilerinin de yönetilmesi gerekliliğini vurguluyoruz.

117. Zamansal açıdan uygun, doğru ve anlaşılır bilginin gıda fiyatlarındaki aşırı dalgalanmaların değerlendirilebilmesine yardımcı olacağını ve bu bağlamda, Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) tarafından öncülük edilen Tarımsal Piyasa Bilgi Sisteminin önemini vurguluyor ve katılımcı uluslararası örgütleri, özel sektör aktörlerini ve Hükümetleri gıda piyasasına yönelik bilgi ürünlerini zamanında ve nitelikli bir şekilde kamuya duyurmaları konusunda teşvik ediyoruz.

118. Evrensel, kurallara dayanan, açık, ayrımcılığı engelleyen ve hakkaniyetli çok-taraflı ticaret sisteminin gelişmekte olan ülkelerdeki tarımsal ve kırsal kalkınmayı destekleyeceğini ve küresel gıda güvenliğine katkıda bulunacağını vurguluyoruz. Toplumda, kadınları da kapsayacak şekilde başta küçük çiftçiler olmak üzere çiftçilerin yerel, ulusal, bölgesel ve uluslararası piyasalara katılımını artırmak amacını güden ulusal, bölgesel ve uluslararası stratejileri teşvik ediyoruz.

Su ve sanitasyon

119. Temel küresel sorunların birçoğuyla yakından bağlantılı olduğu için suyun sürdürülebilir kalkınmanın merkezinde olduğunun farkında olduğumuzu belirtiyoruz. Bu nedenle, suyun sürdürülebilir kalkınmaya bütünleştirilmesinin önemini yineliyor, sürdürülebilir kalkınmanın üç boyutu için suyun ve sanitasyonun önemini altını çiziyoruz.

120. Johannesburg Uygulama Planı ve güvenilir içme suyuna ve temel sağlık hizmetlerine erişimi olmayan insan sayısının 2015 yılına kadar yarıya indirilmesini içeren Binyıl Bildirgesi kapsamında verilen taahhütlerin ve sürdürülebilir su kullanımını sağlayan bütüncül su kaynakları yönetiminin ve verimli su kullanım planlarının oluşturulmasının önemini yeniden tasdik ediyoruz. Yoksulluğun ortadan kaldırılması, kadınların durumunun iyileştirilmesi ve halk sağlığının korunması için de gerekli olması nedeniyle herkesin güvenilir ve karşılanabilir maliyetli suya ve temel

improve the implementation of integrated water resource management at all levels as appropriate. In this regard, we reiterate the commitments to support these efforts, in particular for developing countries, through the mobilization of resources from all sources, capacity-building and technology transfer.

121. We reaffirm our commitments regarding the human right to safe drinking water and sanitation, to be progressively realized for our populations with full respect for national sovereignty. We also highlight our commitment to the 2005-2015 International Decade for Action, "Water for Life".

122. We recognize the key role that ecosystems play in maintaining water quantity and quality and support actions within respective national boundaries to protect and sustainably manage these ecosystems.

123. We underline the need to adopt measures to address floods, droughts and water scarcity, addressing the balance between water supply and demand, including, where appropriate, non-conventional water resources, and to mobilize financial resources and investment in infrastructure for water and sanitation services, in accordance with national priorities.

124. We stress the need to adopt measures to significantly reduce water pollution and increase water quality, significantly improve wastewater treatment and water efficiency and reduce water losses. In order to achieve this, we stress the need for international assistance and cooperation.

Energy

125. We recognize the critical role that energy plays in the development process, as access to sustainable modern energy services contributes to poverty eradication, saves lives, improves health and helps provide for basic human needs. We stress that these services are essential to social inclusion and gender equality, and that energy is also a key input to production. We commit to facilitate support for access to these services by 1.4 billion people

sanitasyona erişiminin sağlanması ve uygun olan her düzeyde bütüncül su kaynakları yönetiminin uygulanmasını önemli ölçüde hayata geçirileceğini taahhüt ediyoruz. Bu bağlamda, özellikle gelişmekte olan ülkeler için tüm kaynakların harekete geçirilmesi, kapasite geliştirme ve teknoloji transferi yoluyla bu çabaların desteklenmesine dair taahhütleri yineliyoruz.

121. Ulusal egemenliğe mutlak saygı göstererek, insanlarımızın güvenilir içme suyu ve sanitasyona dair temel insan haklarını artan bir şekilde karşılamaya ilişkin taahhütlerimizi yeniden tasdik ediyoruz. Ayrıca, 2005-2015 arasındaki dönemi kapsayan Hayat için Su Uluslararası Eylem On Yılı kapsamında taahhütlerimizi de vurguluyoruz.

122. Suyun miktar ve kalitesinin sağlanması konusunda ekosistemlerin kilit rolünün farkında olduğumuzu ve ulusal sınırlar dâhilinde bu ekosistemlerin korunması ve sürdürülebilir yönetimini sağlamaya yönelik faaliyetleri desteklediğimizi ifade ediyoruz.

123. Seller, kuraklıklar ve su kıtlığı sorunlarının çözümüne yönelik önlemlerin uyarlanması, uygun hallerde alışıldık olmayan su kaynaklarının da değerlendirilmesini içerecek şekilde su arz ve talebi arasındaki dengenin sağlanması ve ulusal öncelikler doğrultusunda su ve sanitasyon hizmetlerine mali kaynakların ve yatırımların yönlendirilmesi gerekliliğinin altını çiziyoruz.

124. Su kirliliğini önemli ölçüde azaltıp su kalitesini artırmaya, atık su artımını ve verimli su kullanımı yaygınlaştırıp su kayıplarını azaltmaya yönelik önlemlerin uygulanması gerekliliğini vurguluyoruz. Bunu başarabilmek için de uluslararası desteklere ve işbirliğine ihtiyaç olduğunun altını çiziyoruz.

Enerji

125. Sürdürülebilir modern enerji hizmetlerine erişim; yoksulluğun giderilmesine katkıda bulunduğu, hayat kurtardığı, sağlığı geliştirdiği ve temel insani ihtiyaçların temin edilmesini kolaylaştırdığı için enerjinin kalkınma sürecinde kritik bir rol oynadığını kabul ediyoruz. Bu hizmetlerin sosyal içerme ve toplumsal cinsiyet eşitliği bakımından gerekli olduğunu ve enerjinin aynı zamanda üretim için anahtar bir girdi olduğunu vurguluyoruz. Günümüzde bu

worldwide who are currently without them. We recognize that access to these services is critical for achieving sustainable development.

126. We emphasize the need to address the challenge of access to sustainable modern energy services for all, in particular for the poor, who are unable to afford these services even when they are available. We emphasize the need to take further action to improve this situation, including by mobilizing adequate financial resources, so as to provide these services in a reliable, affordable, economically viable and socially and environmentally acceptable manner in developing countries.

127. We reaffirm support for the implementation of national and subnational policies and strategies, based on individual national circumstances and development aspirations, using an appropriate energy mix to meet developmental needs, including through increased use of renewable energy sources and other low-emission technologies, the more efficient use of energy, greater reliance on advanced energy technologies, including cleaner fossil fuel technologies, and the sustainable use of traditional energy resources. We commit to promoting sustainable modern energy services for all through national and subnational efforts, inter alia, on electrification and dissemination of sustainable cooking and heating solutions, including through collaborative actions to share best practices and adopt policies, as appropriate. We urge governments to create enabling environments that facilitate public and private sector investment in relevant and needed cleaner energy technologies.

128. We recognize that improving energy efficiency, increasing the share of renewable energy and cleaner and energy-efficient technologies are important for sustainable development, including in addressing climate change. We also recognize the need for energy efficiency measures in urban planning, buildings and transportation, and in the production of goods and services and the design of products. We also recognize the importance of promoting incentives in

hizmetlerden mahrum dünya çapında 1,4 milyar insanın bu hizmetlere erişimini sağlamak için destek olmayı taahhüt ediyoruz. Sürdürülebilir kalkınmayı başarmak için bu hizmetlere erişimin önemli olduğunu farkındayız.

126. Herkes için, özellikle de bu hizmetler mevcut olsa dahi bunları karşılamaya gücü yetmeyen yoksullar için sürdürülebilir modern enerji hizmetlerine erişimin zorluğuyla başa çıkılması gerektiğini belirtiyoruz. Bu durumu iyileştirmek için, gelişmekte olan ülkelerde bu hizmetleri güvenilir, düşük maliyetli, ekonomik açıdan uygun ve sosyal ve çevresel açıdan kabul edilebilir bir şekilde temin etmek adına, yeterli mali kaynakların harekete geçirilmesi dâhil daha fazla çaba gösterilmesi gerektiğini vurguluyoruz.

127. Yenilenebilir enerji kaynaklarının ve diğer düşük emisyonlu teknolojilerin kullanımının artırılması, enerjinin daha verimli bir şekilde kullanılması, daha temiz fosil yakıt teknolojileri dâhil ileri enerji teknolojilerine geçilmesi ve geleneksel enerji kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı gibi önlemlerle kalkınma ihtiyaçlarını karşılamak üzere uygun bir enerji çeşitliliği sağlayan, ulusal şartlar ve kalkınma ihtiyaçlarına dayalı, ulusal ve alt-ulusal politika ve stratejilerin uygulanmasını destekleyeceğimize olan taahhüdümüzü yineliyoruz. Uygun durumlarda politikaların uyarlanmasına ve en iyi uygulamaların paylaşılmasına yönelik ortak çalışmalar dâhil olmak üzere, sürdürülebilir pişirme ve ısıtma çözümleri ile elektrifikasyonu yaygınlaştırmak adına, ulusal ve alt-ulusal çabalar aracılığıyla herkes için sürdürülebilir modern enerji hizmetlerini teşvik edeceğimizi taahhüt ediyoruz. Uygun ve ihtiyaç duyulan temiz enerji teknolojilerine yapılacak kamu ve özel sektör yatırımları için elverişli ortamın oluşturulması hususunda hükümetlere çağrıda bulunuyoruz.

128. Enerji verimliliğini geliştirmenin, yenilenebilir enerji ile temiz ve enerji verimli teknolojilerin payının artırılmasının iklim değişikliği ile başa çıkma dâhil sürdürülebilir kalkınma için önemli olduğunu ifade ediyoruz. Kent planlaması, binalar ve ulaşım ile ürün tasarımı, ürün ve hizmetlerin üretiminde enerji verimliliği önlemlerine ihtiyaç olduğunu da farkındayız. Gelişmekte olan ülkeler dâhil olmak üzere tüm ülkelerde, araştırma ve geliştirmenin desteklenmesi de içerecek şekilde enerji

favour of, and removing disincentives to, energy efficiency and the diversification of the energy mix, including promoting research and development in all countries, including developing countries.

129. We note the launching of the initiative by the Secretary-General on Sustainable Energy for All, which focuses on access to energy, energy efficiency and renewable energies. We are all determined to act to make sustainable energy for all a reality and, through this, help to eradicate poverty and lead to sustainable development and global prosperity. We recognize that the activities of countries in broader energy related matters are of great importance and are prioritized according to their specific challenges, capacities and circumstances, including their energy mix.

Sustainable tourism

130. We emphasize that well-designed and managed tourism can make a significant contribution to the three dimensions of sustainable development, has close linkages to other sectors, and can create decent jobs and generate trade opportunities. We recognize the need to support sustainable tourism activities and relevant capacity building that promote environmental awareness, conserve and protect the environment, respect wildlife, flora, biodiversity, ecosystems and cultural diversity, and improve the welfare and livelihoods of local communities by supporting their local economies and the human and natural environment as a whole. We call for enhanced support for sustainable tourism activities and relevant capacity-building in developing countries in order to contribute to the achievement of sustainable development.

131. We encourage the promotion of investment in sustainable tourism, including eco-tourism and cultural tourism, which may include creating small and mediumsized enterprises and facilitating access to finance, including through microcredit initiatives for the poor, indigenous peoples and local communities in areas with high eco-tourism potential. In this regard, we underline the importance of establishing, where necessary, appropriate guidelines and

verimliliğinin ve enerji çeşitliliğinin sağlanması lehinde olan teşviklerin geliştirilmesinin ve aleyhinde olan engellerin de kaldırılmasının önemli olduğunu düşünüyoruz.

129. Enerjiye erişebilirlik, enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji üzerine odaklanan Herkes İçin Sürdürülebilir Enerji girişiminin Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri tarafından başlatılmış olmasını önemsiyoruz. Hepimiz, sürdürülebilir enerjinin herkes için bir gerçeğe dönüşmesi böylelikle yoksulluğun ortadan kaldırılmasına yardımcı olunması ve sürdürülebilir kalkınma ve küresel refaha ulaşılması için hareket etmeye kararlıyız. Ülkelerin enerji ile ilgili konulardaki geniş çaplı çalışmalarının büyük önem arz ettiğini ve bu çalışmaların enerji çeşitliliği dâhil kendi özel zorluklarına, kapasitelerine ve şartlarına göre önceliklendirildiğini kabul ediyoruz.

Sürdürülebilir turizm

130. İyi planlanan ve yönetilen turizmin, sürdürülebilir kalkınmanın üç boyutuna önemli ölçüde katkıda bulunabileceğini, diğer sektörlerle yakın bağları olduğunu, insana yaraysır iş fırsatları yaratabileceğini ve ticaret olanakları oluşturabileceğini vurguluyoruz. Çevreyi koruyan, yaban hayatına, bitki örtüsüne, biyolojik çeşitliliğe, ekosistemlere ve kültürel çeşitliliğe saygı duyan, insanla doğal çevreyi bir bütün olarak görerek ve yerel ekonomileri destekleyerek yerel halkın refahını ve geçim kaynaklarını geliştiren sürdürülebilir turizm etkinliklerine ve bu kapsamdaki kapasite geliştirme çabalarına ihtiyaç duyduğumuzu ifade ediyoruz. Sürdürülebilir kalkınmanın başarılmasına katkı sağlamak için gelişmekte olan ülkelerdeki sürdürülebilir turizm faaliyetleri ve ilgili kapasite artırma çabalarının zenginleştirilerek desteklenmesi çağrısında bulunuyoruz.

131. Yüksek ekoturizm potansiyeline sahip alanlarda, yoksullar, yerli halklar ve yerel topluluklar için mikro kredi girişimlerini de içerecek şekilde finansmana erişebilirliği kolaylaştırabilen ve küçük ve orta ölçekli girişimleri yaratabilen, ekoturizm ve kültürel turizm de dâhil olmak üzere sürdürülebilir turizme yatırım yapılmasını teşvik ediyoruz. Bu bağlamda, gerekli görüldüğü takdirde, sürdürülebilir turizmi teşvik etmek ve

regulations in accordance with national priorities and legislation for promoting and supporting sustainable tourism.

Sustainable transport

132. We note that transportation and mobility are central to sustainable development. Sustainable transportation can enhance economic growth and improve accessibility. Sustainable transport achieves better integration of the economy while respecting the environment. We recognize the importance of the efficient movement of people and goods, and access to environmentally sound, safe and affordable transportation as a means to improve social equity, health, resilience of cities, urban-rural linkages and productivity of rural areas. In this regard, we take into account road safety as part of our efforts to achieve sustainable development.

133. We support the development of sustainable transport systems, including energy efficient multi-modal transport systems, notably public mass transportation systems, clean fuels and vehicles, as well as improved transportation systems in rural areas. We recognize the need to promote an integrated approach to policymaking at the national, regional and local levels for transport services and systems to promote sustainable development. We also recognize that the special development needs of landlocked and transit developing countries need to be taken into account while establishing sustainable transit transport systems. We acknowledge the need for international support to developing countries in this regard.

Sustainable cities and human settlements

134. We recognize that, if they are well planned and developed, including through integrated planning and management approaches, cities can promote economically, socially and environmentally sustainable societies. In this regard, we recognize the need for a holistic approach to urban development and human settlements that provides for affordable housing and infrastructure and prioritizes slum upgrading and urban regeneration. We commit to work towards improving the quality of human settlements, including the

desteklemek amacıyla ulusal öncelikler ve mevzuatlar doğrultusunda uygun kılavuz ve kuralları belirlemenin önemini altını çiziyoruz.

Sürdürülebilir ulaşım

132. Ulaşım ve hareketliliğin sürdürülebilir kalkınmanın merkezinde olduğuna işaret ediyoruz. Sürdürülebilir ulaşım ekonomik büyümeyi artırabilmekte ve erişilebilirliği geliştirmektedir. Sürdürülebilir ulaşım ekonomiyi daha da bütünleştirdiği gibi çevreye karşı da saygılıdır. Sosyal hakkaniyeti, sağlığı, şehirlerin direncini, kent-kır bağlantılarını ve kırsal alanların üretkenliğini geliştirmenin bir aracı olarak çevreye duyarlı, güvenilir ve karşılanabilir ulaşımın ve insanların ve malların etkin dolaşımının önemini biliyoruz. Bu bağlamda, yol güvenliğini sürdürülebilir kalkınmaya erişme çabalarının bir parçası olarak görüyoruz.

133. Özellikle toplu taşıma sistemleri gibi enerji verimliliğini sağlayan çok modlu ulaşım sistemleri, temiz yakıtlar ve temiz araçlar ve kırsal kesimler için geliştirilmiş ulaşım sistemleri türünden sürdürülebilir ulaştırma sistemlerinin geliştirilmesini destekliyoruz. Sürdürülebilir kalkınmayı teşvik etmek adına ulaşım hizmetleri ve sistemleri için ulusal, bölgesel ve yerel düzeylerde bütünleşik politika oluşturma yaklaşımının teşvik edilmesine ihtiyaç duyulduğunun farkındayız. Sürdürülebilir transit ulaşım sistemleri oluşturulurken gelişmekte olan karayla çevrili ve transit ülkelerin özel kalkınma ihtiyaçlarının göz önünde bulundurulması gerektiğini düşünüyoruz. Bu bağlamda gelişmekte olan ülkelere uluslararası desteğin gerekli olduğunu vurguluyoruz.

Sürdürülebilir kentler ve insan yerleşimleri

134. Bütünleşik planlama ve yönetim yaklaşımları gibi yaklaşımlarla iyi bir şekilde planlanan ve gelişen kentlerin, ekonomik, sosyal ve çevresel açıdan sürdürülebilir toplumların oluşumunu destekleyeceğini kabul ediyoruz. Bu bakımdan, karşılanabilir konut ve altyapı olanağı sağlayan, aynı zamanda gecekonduların ve kentsel yenilemeye öncelik tanıyan kentsel gelişme ve insan yerleşimlerine yönelik bütüncül bir yaklaşıma ihtiyaç duyulduğunu düşünüyoruz. Yoksulluğun ortadan kaldırılması bağlamında tüm insanların

living and working conditions of both urban and rural dwellers in the context of poverty eradication so that all people have access to basic services, housing and mobility. We also recognize the need for conservation, as appropriate, of the natural and cultural heritage of human settlements, the revitalization of historic districts and the rehabilitation of city centres.

135. We commit to promote an integrated approach to planning and building sustainable cities and urban settlements, including through supporting local authorities, increasing public awareness and enhancing participation of urban residents, including the poor, in decision-making. We also commit to promote sustainable development policies that support inclusive housing and social services; a safe and healthy living environment for all, particularly children, youth, women and the elderly and disabled; affordable and sustainable transport and energy; promotion, protection and restoration of safe and green urban spaces; safe and clean drinking water and sanitation; healthy air quality; generation of decent jobs; and improved urban planning and slum upgrading. We further support sustainable management of waste through the application of the 3Rs (reduce, reuse and recycle). We underline the importance of considering disaster risk reduction, resilience and climate risks in urban planning. We recognize the efforts of cities to balance development with rural regions.

136. We emphasize the importance of increasing the number of metropolitan regions, cities and towns that are implementing policies for sustainable urban planning and design in order to respond effectively to the expected growth of urban populations in the coming decades. We note that sustainable urban planning benefits from the involvement of multiple stakeholders as well as from full use of information and sex-disaggregated data, including on demographic trends, income distribution and informal settlements. We recognize the important role of municipal governments in setting a vision for sustainable cities, from the initiation of city planning through to revitalization of older cities and

temel hizmetlere, konut ve ulaşım erişebilir olmasına sağlayacak şekilde kentte ve kırdaki yaşayanların yaşam ve çalışma koşulları dâhil, insan yerleşimlerinin kalitesinin geliştirilmesine yönelik çalışma kararlılığımızdayız. Aynı zamanda, uygun olduğu hallerde, insan yerleşimlerinin doğal ve kültürel mirasının korunmasının, tarihi mahallelerin yeniden canlandırılmasının ve şehir merkezlerinin iyileştirilmesinin gerektiğini düşünüyoruz.

135. Yerel yönetimleri destekleyecek, kamu bilincini yükseltecek ve karar almada yoksul kesim dâhil olmak üzere kent sakinlerinin katılımlarını artıracak şekilde, sürdürülebilir şehirler ve kentsel yerleşimleri planlama ve inşa etmeye yönelik bütünlük bir yaklaşımı teşvik ediyoruz. Kapsayıcı konut ve sosyal hizmetleri; özellikle başta çocuklar, kadınlar, yaşlılar ve engelliler olmak üzere herkes için güvenli ve sağlıklı bir yaşam alanını; karşılanabilir ve sürdürülebilir ulaşımı ve enerjiyi; güvenli ve yeşil kentsel alanların yaygınlaştırılması, korunması ve ıslahını; güvenilir ve temiz içme suyu ve sanitasyonu; sağlıklı hava kalitesini; insana yararlı işlerin yaratılmasını, kent planlamasının iyileştirilmesi ve gecekondu bölgelerinin iyileştirilmesini destekleyecek sürdürülebilir kalkınma politikalarını teşvik ediyoruz. Bizler aynı zamanda atık azaltma, yeniden kullanım ve geri dönüşüm yaklaşımını sürdürülebilir atık yönetimini de destekliyoruz. Kent planlamasında afet riskinin azaltılması, dayanıklılık ve iklimsel risklerinin göz önüne alınması gerektiğini vurguluyoruz. Kentlerin gelişmesinin kırsal alanların kalkınmasını dengeleyecek şekilde olması gerektiğini düşünüyoruz.

136. Gelecek yıllarda kent nüfusunun artışında beklenen yükselişe etkili bir şekilde cevap verilebilmesini sağlamak üzere, sürdürülebilir kentsel planlama ve tasarım politikalarını uygulamaya geçirecek metropoliten bölgelerin, kent ve kasabaların sayısının artırılması gerektiğini vurguluyoruz. Sürdürülebilir kent planlamasının nüfus eğilimleri, gelir dağılımı ve gayri nizamli yerleşmelere dair cinsiyet ayrıntılarını da içerecek bilginin eksiksiz bir şekilde kullanılmasının yanı sıra çeşitli paydaşların katılımından da yararlanılması gerektiğini belirtiyoruz. Belediyelerin, kent planlarının ilk aşamasından başlayarak bina yönetiminde enerji verimliliği programlarının oluşturulmasını ve yerel koşullara uygun

neighbourhoods, including by adopting energy efficiency programmes in building management and developing sustainable, locally appropriate transport systems. We further recognize the importance of mixed-use planning and of encouraging non-motorized mobility, including by promoting pedestrian and cycling infrastructures.

137. We recognize that partnerships among cities and communities play an important role in promoting sustainable development. In this regard, we stress the need to strengthen existing cooperation mechanisms and platforms, partnership arrangements and other implementation tools to advance the coordinated implementation of the Habitat Agenda with the active involvement of all relevant United Nations entities and with the overall aim of achieving sustainable urban development. We further recognize the continuing need for adequate and predictable financial contributions to the United Nations Habitat and Human Settlements Foundation so as to ensure timely, effective and concrete global implementation of the Habitat Agenda.

Health and population

138. We recognize that health is a precondition for and an outcome and indicator of all three dimensions of sustainable development. We understand the goals of sustainable development can only be achieved in the absence of a high prevalence of debilitating communicable and non-communicable diseases, and where populations can reach a state of physical, mental and social well-being. We are convinced that action on the social and environmental determinants of health, both for the poor and the vulnerable and for the entire population, is important to create inclusive, equitable, economically productive and healthy societies. We call for the full realization of the right to the enjoyment of the highest attainable standard of physical and mental health.

139. We also recognize the importance of universal health coverage to enhancing health, social cohesion and sustainable human and economic development. We pledge to strengthen health systems towards the provision of equitable universal coverage. We

sürdürülebilir ulaşım sistemlerinin geliştirilmesini de içerecek şekilde eski kentsel alanların ve mahallelerin canlandırılmasına kadar sürdürülebilir bir kent vizyonu oluşturmadaki önemli rolünü vurgulamak istiyoruz. Aynı zamanda yaya ve bisiklet altyapılarının geliştirilmesi gibi, motorsuz ulaştırma sistemlerinin ve çoklu kullanım planlamasının önemli olduğunu düşünüyoruz.

137. Kentler ve topluluklar arasındaki ortaklığın sürdürülebilir kalkınmanın yaygınlaşmasında önemli bir rol oynadığını kabul ediyoruz. Bu bağlamda, sürdürülebilir kentsel gelişme hedefine uygun olarak tüm ilgili Birleşmiş Milletler birimlerinin etkin katılımı ile Habitat Gündeminin koordineli bir şekilde uygulanmasını geliştirmek adına mevcut işbirliği mekanizmaları ve platformlar ile diğer ortaklıkların güçlendirilmesi gerekmektedir. Habitat Gündeminin küresel olarak zamanında, etkin ve somut bir şekilde uygulanmasını sağlamak adına, Birleşmiş Milletler Habitat ve İnsan Yerleşimleri Vakfına yeterli ve öngörülebilir mali katkıların devam etmesi ihtiyacının olduğunu belirtiyoruz.

Sağlık ve nüfus

138. Sağlığın sürdürülebilir kalkınmanın üç boyutu için de birer ön koşul, sonuç ve göstergesi olduğunu düşünüyoruz. Sürdürülebilir kalkınma hedeflerine yalnızca bulaşıcı olan ve bulaşıcı olmayan hastalıkların yaygınlaşmasının ortadan kalktığı ve toplumların fiziksel, ruhsal ve sosyal refah konumuna ulaştıkları ortamda ulaşılabileceğini biliyoruz. Sağlığın sosyal ve çevresel belirleyicileri hususunda yapılacak faaliyetlerin gerek toplumun yoksul ve kırılgan kesimlerinde gerekse tüm toplum açısından kapsayıcı, hakkaniyetli, ekonomik açıdan üretken ve sağlıklı toplumlar oluşturmak adına önemli olduğunun bilincindeyiz. Ulaşılabilir en yüksek fiziksel ve ruhsal sağlık koşullarından tam olarak yararlanma hakkına ulaşılması çağrısında bulunuyoruz.

139. Evrensel sağlık güvencesi kapsamının, sosyal bütünleşme ve sürdürülebilir insani ve ekonomik kalkınmanın geliştirilmesi açısından önemini kabul ediyoruz. Hakkaniyetli evrensel güvence sağlanması için sağlık sistemlerinin güçlendirilmesine kararlıyız. Dünya nüfusunun

call for the involvement of all relevant actors for coordinated multi-sectoral action to address urgently the health needs of the world's population.

140. We emphasize that HIV and AIDS, malaria, tuberculosis, influenza, polio and other communicable diseases remain serious global concerns, and we commit to redouble efforts to achieve universal access to HIV prevention, treatment, care and support, and to eliminate mother-to-child transmission of HIV, as well as to renewing and strengthening the fight against malaria, tuberculosis and neglected tropical diseases.

141. We acknowledge that the global burden and threat of non-communicable diseases constitutes one of the major challenges for sustainable development in the twenty-first century. We commit to strengthen health systems towards the provision of equitable, universal coverage and promote affordable access to prevention, treatment, care and support related to non-communicable diseases, especially cancer, cardiovascular diseases, chronic respiratory diseases and diabetes. We also commit to establish or strengthen multi-sectoral national policies for the prevention and control of non-communicable diseases. We recognize that reducing, inter alia, air, water and chemical pollution leads to positive effects on health.

142. We reaffirm the right to use, to the full, the provisions contained in the agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights (TRIPS), the Doha Declaration on the TRIPS Agreement and Public Health, the decision of the WTO General Council of 30 August 2003 on the implementation of paragraph 6 of the Doha Declaration on the TRIPS Agreement and Public Health, and, when formal acceptance procedures are completed, the amendment to article 31 of the Agreement, which provides flexibilities for the protection of public health, and, in particular, to promote access to medicines for all, and encourage the provision of assistance to developing countries in this regard.

143. We call for further collaboration and cooperation at the national and international levels to strengthen health systems through increased health financing, recruitment,

sağlık ihtiyaçlarına acil olarak çözüm bulabilmek için tüm ilgili paydaşlara eşgüdümlü ve çok sektörlü faaliyetlerde yer alma çağrısında bulunuyoruz.

140. HIV ve AIDS, sıtma, tüberküloz, grip, çocuk felci ve diğer bulaşıcı hastalıkların halen ciddi küresel sorunlar olduğunu vurguluyor ve sıtma, tüberküloz ve ihmal edilen tropikal hastalıklara karşı mücadeleyi güçlendirmenin yanı sıra HIV önleme, tedavi, bakım ve destek hizmetlerine evrensel erişilebilirliğin sağlanması ve anneden çocuğa HIV geçmesinin ortadan kaldırılması çabalarını artırmayı görev biliyoruz.

141. Bulaşıcı olmayan hastalıkların küresel düzeyde oluşturdukları yük ve tehdidin yirmi birinci yüzyılda sürdürülebilir kalkınma için en önemli sorunlardan biri olduğunu biliyoruz. Başta kanser, kardiyovasküler hastalıklar, kronik solunum rahatsızlıkları ve diyabet olmak üzere bulaşıcı olmayan hastalıklara ilişkin önleme, tedavi, bakım ve destek hizmetlerini karşılanabilir bir şekilde erişimi sağlamaya ve hakkaniyetli, evrensel güvence sağlanması için sağlık sistemlerini güçlendirmeye kararlıyız. Aynı zamanda bulaşıcı olmayan hastalıkların önlenmesi ve kontrolü için çok sektörlü ulusal politikalar oluşturmayı ya da güçlendirmeyi vaat ediyoruz. Bunların yanı sıra hava, su ve kimyasal kirliliği azaltmanın sağlık üzerinde olumlu etki yaratacağını da kabul ediyoruz.

142. Ticarete İlişkin Fikri Mülkiyet Haklarında (TRIPS) yer alan hükümler, TRIPS Anlaşması ve Kamu Sağlığı üzerinde Doha Deklarasyonu, TRIPS Anlaşması ve Kamu Sağlığı üzerine Doha Deklarasyonunun 6. Paragrafının uygulanmasına ilişkin 30 Ağustos 2003 tarihli DTÖ Genel Konsey kararı ve resmi kabul prosedürleri tamamlandığı zaman, halk sağlığının korunması adına esneklik sağlayan ve özellikle herkesin ilaca erişimini teşvik eden ve bu bağlamda gelişmekte olan ülkelerde yardım hükmünü teşvik eden Anlaşmanın 31. maddesi üzerinde yapılan değişikliğin tamamıyla kullanım hakkını yeniden teyit ediyoruz.

143. Sağlık finansmanının artırılması, sağlık işgücünün işe alımları, gelişimleri, eğitimleri ve muhafazası; güvenilir, karşılanabilir, etkili ve kaliteli ilaç, aşılar, tıbbi teknolojiler ve sağlık

development and training and retention of the health workforce, through improved distribution and access to safe, affordable, effective and quality medicines, vaccines and medical technologies, and through improving health infrastructure. We support the leadership role of the World Health Organization as the directing and coordinating authority on international health work.

144. We commit to systematically consider population trends and projections in our national, rural and urban development strategies and policies. Through forwardlooking planning, we can seize the opportunities and address the challenges associated with demographic change, including migration.

145. We call for the full and effective implementation of the Beijing Platform for Action and the Programme of Action of the International Conference on Population and Development, and the outcomes of their review conferences, including the commitments leading to sexual and reproductive health and the promotion and protection of all human rights in this context. We emphasize the need for the provision of universal access to reproductive health, including family planning and sexual health, and the integration of reproductive health in national strategies and programmes.

146. We commit to reduce maternal and child mortality and to improve the health of women, youth and children. We reaffirm our commitment to gender equality and to protect the rights of women, men and youth to have control over and decide freely and responsibly on matters related to their sexuality, including access to sexual and reproductive health, free from coercion, discrimination and violence. We will work actively to ensure that health systems provide the necessary information and health services addressing the sexual and reproductive health of women, including working towards universal access to safe, effective, affordable and acceptable modern methods of family planning, as this is essential for women's health and advancing gender equality.

altyapısını geliştirilmesi aracılığıyla sağlık sistemlerinin güçlendirilmesi için ulusal ve uluslararası düzeyde ortaklık ve işbirliğinin artırılması çağrısında bulunuyoruz. Uluslararası sağlık çalışması alanında yönlendirici ve eşgüdümü sağlayıcı bir kurum olarak Dünya Sağlık Örgütü'nün liderlik rolünü destekliyoruz.

144. Ulusal, kırsal ve kentsel kalkınma strateji ve politikamızda nüfus eğilim ve öngörülerini sistematik olarak değerlendirmeyi amaçlıyoruz. Uzun vadeli bakışa sahip planlama, göç dâhil olmak üzere demografik değişimlerle bağlantılı zorlukların tespit edilmesi ve fırsatların yakalanmasına olanak verecektir.

145. Üreme sağlığı ve cinsel sağlık ve bu bağlamda tüm insan haklarının teşvik edilmesi ve korunmasını kapsayan taahhütlere yönelik, Pekin Eylem Platformu'nun ve Nüfus ve Kalkınma üzerine Uluslararası Konferansın Eylem Programı ve bu konferansın çıktılarını takip eden değerlendirme konferanslarının sonuçlarının tam ve etkin uygulanması için çağrıda bulunuyoruz. Aile planlaması ve cinsel sağlık hizmetleri olmak üzere üreme sağlığı hizmetlerine evrensel erişilebilirliği sağlamanın ve ulusal strateji ve programlara üreme sağlığının dâhil edilmesinin ihtiyacının altını çiziyoruz.

146. Anne ve çocuk ölümlerini azaltmaya ve kadınların, çocukların ve gençlerin sağlığını geliştirmeye kararlıyız. Toplumsal cinsiyet eşitliği ile kadınların, erkeklerin ve gençlerin baskı, ayrımcılık ve şiddetten uzak bir şekilde, üreme sağlığına erişim dâhil olmak üzere, kendi cinsiyetlerine ilişkin hususlarda söz sahibi olmasına ve haklarının korunmasına dair verilmiş taahhütlerimizi yineliyoruz. Kadın sağlığı ve toplumsal cinsiyet eşitliğine katkısı açısından, güvenilir, etkili, karşılanabilir ve kabul edilebilir modern aile planlaması yöntemlerine evrensel düzeyde erişilebilirliğe yönelik çalışmalar dâhil olmak üzere, kadınların üreme ve cinsel sağlık ihtiyaçlarını ve gerekli bilgileri karşılayan sağlık sistemleri konusunda etkin bir şekilde çalışacağız.

Promoting full and productive employment, decent work for all and social protection

147. We recognize that poverty eradication, full and productive employment and decent work for all, and social integration and protection are interrelated and mutually reinforcing, and that enabling environments to promote these need to be created at all levels.

148. We are concerned about labour market conditions and widespread deficits of available decent work opportunities, especially for young women and men. We urge all governments to address the global challenge of youth employment by developing and implementing strategies and policies that provide young people everywhere access to decent and productive work, as over the coming decades decent jobs will need to be created to be able to ensure sustainable and inclusive development and reduce poverty.

149. We recognize the importance of job creation by investing in and developing sound, effective and efficient economic and social infrastructure and productive capacities for sustainable development and sustained, inclusive and equitable economic growth. We call on countries to enhance infrastructure investment for sustainable development and we agree to support United Nations funds, programmes and agencies to help assist and promote the efforts of developing countries, particularly the least developed countries, in this regard.

150. We recognize the importance of job creation by adopting forward-looking macroeconomic policies that promote sustainable development and lead to sustained, inclusive and equitable economic growth, increase productive employment opportunities and promote agricultural and industrial development.

151. We emphasize the need to enhance employment and income opportunities for all, especially for women and men living in poverty and, in this regard, we support national efforts to provide new job opportunities to the poor in both rural and urban areas, including support to small and medium-sized enterprises.

Herkes için tam ve verimli istihdam, insana yaraşır işler ve sosyal korumanın geliştirilmesi

147. Yoksulluğun ortadan kaldırılması, tam ve üretken istihdam, herkese insana yaraşır iş, toplumsal bütünleşme ve sosyal korumanın birbirleri arasında ilişkili ve karşılıklı olarak birbirlerini güçlendirici olduğunu biliyoruz ve her düzeyde bunlarla alakalı elverişli ortamların oluşturulmasına gerek duyulduğunu düşünüyoruz.

148. Özellikle genç kadın ve erkekler için istihdam piyasası koşulları ve mevcut insana yaraşır iş fırsatları açığının yaygınlığından endişeliyiz. İlerleyen yıllarda sürdürülebilir ve kapsayıcı kalkınmanın sağlanması ve yoksulluğun azaltılması açısından insana yaraşır iş imkânlarının yaratılması gerekeceğinden, tüm hükümetlere, genç insanlara her yerde insana yaraşır ve üretken iş fırsatı tanıyan strateji ve politikaların geliştirilmesi ve hayata geçirilmesi yoluyla genç istihdamının küresel düzeyde ele alınması konusunda tüm hükümetlere çağrı yapıyoruz.

149. Sürdürülebilir kalkınma ile sürdürülebilir, kapsayıcı ve hakkaniyetli ekonomik büyüme için güçlü, etkili ve etkin ekonomik ve sosyal altyapıya yatırım yapılmasının ve geliştirilmesinin ve üretken kapasitelerin oluşturulması yoluyla istihdam imkânlarının yaratılmasının önemini vurguluyoruz. Ülkelere, sürdürülebilir kalkınma için altyapı yatırımlarını artırma çağrısında bulunuyor ve özellikle bu bağlamda en az gelişmiş ülkeler olmak üzere gelişmekte olan ülkelerdeki çabalara yardımcı olmak ve bu çabaları desteklemek adına Birleşmiş Milletler fonları, programları ve kuruluşlarını desteklemeyi kabul ediyoruz.

150. Sürdürülebilir kalkınmayı teşvik eden ve sürdürülebilir, kapsayıcı ve hakkaniyetli ekonomik büyümeye götüren, üretken istihdam fırsatlarını artıran ve tarımsal ve endüstriyel kalkınmayı teşvik eden, uzun vadeli makroekonomik politikalar benimseyerek istihdam imkânı yaratmanın önemini farkında olduğumuzu belirtiyoruz.

151. Özellikle yoksulluk içinde yaşayan kadınlar ve erkeklere yönelik istihdam ve gelir fırsatlarını artırma ihtiyacının önemini vurguluyor ve bu bağlamda, gerek kırsal gerekse kentsel alanlardaki yoksullar ile küçük ve orta ölçekli işletmelerin desteklenmesi dâhil olmak üzere yeni iş olanaklarını temin etmek adına yürütülen ulusal çabaları destekliyoruz.

152. We recognize that workers should have access to education, skills, health care, social security, fundamental rights at work, social and legal protections, including occupational safety and health, and decent work opportunities. Governments, trade unions, workers and employers all have a role to play in promoting decent work for all, and all should help young people to gain access to needed skills and employment opportunities, including in new and emerging sectors. Women and men should have equal access to opportunities to acquire job skills as well as to worker protections. We recognize the importance of a just transition, including programmes to help workers adjust to changing labour market conditions.

153. We also recognize that informal unpaid work, performed mostly by women, contributes substantially to human well-being and sustainable development. In this regard, we commit to work towards safe and decent working conditions and access to social protection and education.

154. We recognize that opportunities for decent work for all and job creation can be generated through, inter alia, public and private investments in scientific and technological innovation, public works in restoring, regenerating and conserving natural resources and ecosystems, and social and community services. We are encouraged by government initiatives to create jobs for poor people in restoring and managing natural resources and ecosystems, and we encourage the private sector to contribute to decent work for all and job creation for both women and men, and particularly for young people, including through partnerships with small and medium-sized enterprises and cooperatives. In this regard, we acknowledge the importance of efforts to promote the exchange of information and knowledge on decent work for all and job creation, including green jobs initiatives and related skills, and to facilitate the integration of relevant data into national economic and employment policies.

155. We encourage the sharing of experiences and best practices on ways to address the high levels of unemployment and underemployment, in particular among young people.

152. Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği ile insana yaraşır iş imkânları dâhil olmak üzere eğitim, beceri, sağlık hizmetleri, sosyal güvenlik, temel çalışma hakları, sosyal ve yasal koruma sistemlerine erişebilir olmaları gerektiğini kabul ediyoruz. Hükümetler, ticaret birlikleri, çalışanlar ve işverenlerin hepsinin, herkes için insana yaraşır iş fırsatlarının oluşturulması hususunda rolleri vardır ve hepsi gençlere yeni ve gelişen sektörlerde ihtiyaç duyulan becerileri geliştirmeleri ve istihdam fırsatlarına erişim elde etmeleri adına yardım etmelidirler. Kadınlar ve erkekler, iş becerilerini geliştirme olanaklarına erişme ve çalışanların korunması konularında eşit fırsatlara sahip olmalıdırlar. Çalışanların değişen istihdam piyasa koşullarına uyum sağlamalarına yardımcı olan programlar dâhil olmak üzere, adil bir dönüşümün önemine inanıyoruz.

153. Çoğunlukla kadınların yürüttüğü gayri resmi ücretsiz işçiliğin insan refahı ve sürdürülebilir kalkınmaya önemli katkılar yaptığını biliyoruz. Bu bağlamda, güvenilir ve insana yaraşır çalışma şartları ile sosyal koruma ve eğitime erişebilirliklerinin artırılmasına yönelik çalışmakta kararlıyız.

154. Herkes için insana yaraşır iş fırsatlarının ve istihdam yaratmanın; kamu ve özel sektör tarafından bilimsel ve teknolojik yenilikçiliğe yapılacak yatırımlar, doğal kaynak ve ekosistemlerin ıslahı, iyileştirilmesi ve korunması için kamu hizmetleri ile sosyal hizmetler yoluyla sağlanabileceğinin farkındayız. Doğal kaynakların ve ekosistemlerin ıslahı ve yönetiminde yoksul insanlar için iş imkânları yaratma adına hükümetlerin teşebbüslerinden cesaretleniyoruz ve özel sektörü, küçük ve orta ölçekli girişimler ve kooperatiflerle ortaklıklar yoluyla dâhil , başta gençler olmak üzere kadın ve erkekler için, herkese insana yaraşır iş ve istihdam yaratmasını teşvik ediyoruz. Bu bağlamda, yeşil iş imkânları ve gerekli beceriler dâhil olmak üzere herkese insana yaraşır iş ve istihdam oluşturulmasına dair bilgi ve tecrübenin paylaşılmasını ve ilgili verilerin ulusal ekonomi ve istihdam politikaları ile bütünleştirilmesini önemsiyoruz.

155. Özellikle gençler arasında olmak üzere, yüksek işsizlik ve eksik istihdam konularının çözümüne dair deneyim ve iyi uygulamaların paylaşılmasını teşvik ediyoruz.

156. We stress the need to provide social protection to all members of society, fostering growth, resilience, social justice and cohesion, including those who are not employed in the formal economy. In this regard, we strongly encourage national and local initiatives aimed at providing social protection floors for all citizens. We support global dialogue on best practices for social protection programmes that takes into account the three dimensions of sustainable development and, in this regard, we note ILO Recommendation 202 concerning national floors of social protection.

157. We call upon States to promote and protect effectively the human rights and fundamental freedom of all migrants regardless of migration status, especially those of women and children, and to address international migration through international, regional or bilateral cooperation and dialogue and a comprehensive and balanced approach, recognizing the roles and responsibilities of countries of origin, transit and destination in promoting and protecting the human rights of all migrants, and avoiding approaches that might aggravate their vulnerability.

Oceans and seas

158. We recognize that oceans, seas and coastal areas form an integrated and essential component of the Earth's ecosystem and are critical to sustaining it, and that international law, as reflected in the United Nations Convention on the Law of the Sea, provides the legal framework for the conservation and sustainable use of the oceans and their resources. We stress the importance of the conservation and sustainable use of the oceans and seas and of their resources for sustainable development, including through their contributions to poverty eradication, sustained economic growth, food security and creation of sustainable livelihoods and decent work, while at the same time protecting biodiversity and the marine environment and addressing the impacts of climate change. We therefore commit to protect, and restore, the health, productivity and resilience of oceans and marine ecosystems, and to maintain their biodiversity, enabling their conservation and sustainable use for present and future

156. Resmi ekonomide istihdam edilmemiş olan kişiler dâhil, büyüme, dayanıklılık, sosyal adalet ve sosyal bütünlüğü teşvik ederek toplumun her üyesine sosyal koruma sağlanması ihtiyacı olduğunu vurguluyoruz. Bu bağlamda, tüm vatandaşlar için sosyal koruma yolları temin etme amaçlı ulusal ve yerel teşebbüsleri güçlü bir şekilde teşvik ediyoruz. Sürdürülebilir kalkınmanın üç boyutunu göz önüne alan sosyal koruma programları için en iyi uygulamalar üzerinden yürütülen küresel diyalogu destekliyor ve bu bağlamda, sosyal korumanın ulusal zeminleri ile ilgili Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) 202 numaralı tavsiyesine önem veriyoruz.

157. Devletlere, göç nedenlerine bakılmaksızın başta kadınlar ve çocuklar olmak üzere tüm göçmenlerin insan haklarını ve temel haklarını etkili bir şekilde korumaları ve teşvik etmeleri, tüm göçmenlerin insan haklarını koruyarak, destekleyerek ve onların etkilenebilirliklerini artıracak yaklaşımlardan kaçınarak ve göçe başladıkları, geçtikleri ve vardıkları ülkelerin rol ve sorumluluklarını gözeterek uluslararası, bölgesel ya da ikili işbirliği ve diyalog ile kapsamlı ve dengeli bir yaklaşımla göç konusunu uluslararası düzeyde ele almaları çağrısında bulunuyoruz.

Okyanuslar ve denizler

158. Okyanuslar, denizler ve kıyı bölgelerinin Dünya ekosisteminin bütüncül ve temel bir bileşeni oluşturduğunu, aynı zamanda bu ekosistemin sürdürülmesi anlamında kritik bir öneme sahip olduğunu ve Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi'nde belirtildiği üzere, uluslararası hukukun okyanusların ve kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir kullanılmasına yönelik yasal çerçeveyi sağladığını kabul ediyoruz. Yoksulluğun ortadan kaldırılması, sürdürülebilir ekonomik büyüme, gıda güvenliği, sürdürülebilir geçim kaynakları ve insana yaraşır iş olanakları yaratılmasına sağladığı katkılar yoluyla, aynı zamanda biyolojik çeşitliliği ve deniz ortamını koruması ve iklim değişikliğinin neden olduğu etkileri ele alması bakımından sürdürülebilir kalkınma için okyanusların ve denizlerin korunmasının ve sürdürülebilir şekilde kullanılmasının önemine vurgu yapıyoruz. Bu nedenle, okyanusların ve deniz ekosisteminin sağlığını, üretkenliğini ve dayanıklılığını korumak ve iyileştirmek, biyolojik çeşitliliği muhafaza ederek şimdiki ve gelecek

generations, and to effectively apply an ecosystem approach and the precautionary approach in the management, in accordance with international law, of activities having an impact on the marine environment, to deliver on all three dimensions of sustainable development.

159. We recognize the importance of the United Nations Convention on the Law of the Sea to advancing sustainable development and its near universal adoption by States, and in this regard we urge all its parties to fully implement their obligations under the Convention.

160. We recognize the importance of building the capacity of developing countries to be able to benefit from the conservation and sustainable use of the oceans and seas and their resources and, in this regard, we emphasize the need for cooperation in marine scientific research to implement the provisions of the United Nations Convention on the Law of the Sea and the outcomes of the major summits on sustainable development, as well as for the transfer of technology, taking into account the Intergovernmental Oceanographic Commission Criteria and Guidelines on the Transfer of Marine Technology.

161. We support the Regular Process for Global Reporting and Assessment of the State of the Marine Environment, including Socioeconomic Aspects, established under the General Assembly, and look forward to the completion of its first global integrated assessment of the state of the marine environment by 2014 and its subsequent consideration by the Assembly. We encourage consideration by States of the assessment findings at appropriate levels.

162. We recognize the importance of the conservation and sustainable use of marine biodiversity beyond areas of national jurisdiction. We note the ongoing work under the General Assembly of an ad hoc open-ended informal working group to study issues relating to the conservation and sustainable use of marine biological diversity beyond areas of national jurisdiction. Building on the work

kuşaklar için korunmasına ve sürdürülebilir şekilde kullanılmasına olanak sağlamak ve uluslararası hukuk doğrultusunda, deniz ortamına etki eden faaliyetlerin yönetiminde bir ekosistem yaklaşımı ve ihtiyatlı yaklaşımı etkili şekilde uygulamak ve sürdürülebilir kalkınmanın üç boyutunu da ele almak konularındaki kararlılığımızı bildiriyoruz.

159. Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesinin sürdürülebilir kalkınmayı geliştirmesi ve devletler tarafından neredeyse evrensel olacak şekilde kabul edilmesi hususundaki önemini takdir ediyoruz ve bu bağlamda sözleşmenin bütün taraflarını Sözleşme kapsamındaki yükümlülüklerini tam olarak yerine getirmeye davet ediyoruz.

160. Gelişmekte olan ülkelerin okyanusların, denizlerin ve kaynaklarının korunmasından ve sürdürülebilir bir şekilde kullanılmasından faydalanabilmeleri için kapasite geliştirmenin önemini farkında olduğumuzu belirtiyoruz ve bu anlamda, Deniz Teknolojisi Transferine İlişkin Hükümetler Arası Oşinografi Komisyonu Kriterleri ve Rehberleri doğrultusunda Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesinin hükümlerini ve sürdürülebilir kalkınma üzerine gerçekleştirilen büyük kapsamlı zirvelerin sonuçlarını uygulamak için deniz bilimi araştırmaları konusunda işbirliğinin yanı sıra teknoloji transferine olan ihtiyacın altını çiziyoruz.

161. Sosyoekonomik Boyutlar da dâhil, Genel Kurul Bünyesinde kurulan Deniz Çevresinin Durumunun Küresel Olarak Raporlanması ve Değerlendirilmesine Yönelik Düzenli Süreci destekliyoruz ve 2014 yılına kadar deniz çevresinin içinde bulunduğu durumun ilk küresel bütüncül değerlendirilmesinin tamamlanmasını ve sonrasında bu değerlendirmenin Kurul tarafından dikkate alınmasını sabırsızlıkla bekliyoruz. Değerlendirme bulgularının devletler tarafından uygun seviyelerde dikkate alınmasını teşvik ediyoruz.

162. Ulusal yargı yetki alanı dışında kalan deniz biyolojik çeşitliliğinin korunmasının ve sürdürülebilir kullanımının önemini farkında olduğumuzu belirtiyoruz. Genel Kurul bünyesindeki geçici bir açık uçlu gayri resmi çalışma grubunun, ulusal yargı yetki alanı dışında kalan alanlardaki deniz biyolojik çeşitliliğinin korunması ve sürdürülebilir kullanımına ilişkin konularda devam etmekte

of the ad hoc working group and before the end of the sixty-ninth session of the General Assembly we commit to address, on an urgent basis, the issue of the conservation and sustainable use of marine biological diversity of areas beyond national jurisdiction, including by taking a decision on the development of an international instrument under the United Nations Convention on the Law of the Sea.

163. We note with concern that the health of oceans and marine biodiversity are negatively affected by marine pollution, including marine debris, especially plastic, persistent organic pollutants, heavy metals and nitrogen-based compounds, from a number of marine and land-based sources, including shipping and land run-off. We commit to take action to reduce the incidence and impacts of such pollution on marine ecosystems, including through the effective implementation of relevant conventions adopted in the framework of the International Maritime Organization (IMO), and the follow-up of the relevant initiatives such as the Global Programme of Action for the Protection of the Marine Environment from Land-based Activities, as well as the adoption of coordinated strategies to this end. We further commit to take action to, by 2025, based on collected scientific data, achieve significant reductions in marine debris to prevent harm to the coastal and marine environment.

164. We note the significant threat that alien invasive species pose to marine ecosystems and resources and commit to implement measures to prevent the introduction, and manage the adverse environmental impacts, of alien invasive species, including, as appropriate, those adopted in the framework of IMO.

165. We note that sea-level rise and coastal erosion are serious threats for many coastal regions and islands, particularly in developing countries, and in this regard we call on the international community to enhance its efforts to address these challenges.

166. We call for support to initiatives that address ocean acidification and the impacts of climate change on marine and coastal ecosystems and resources. In this regard,

olan çalışmalarına önem veriyoruz. Geçici çalışma grubunun çalışmaları temelinde, Genel Kurulun altmış dokuzuncu oturumu sona ermeden önce, ulusal yargı yetki alanı dışında kalan alanların deniz biyolojik çeşitliliğinin korunması ve sürdürülebilir kullanımı meselesini, Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi kapsamında uluslararası bir araç geliştirilmesi üzerine bir karar alınması da dâhil olmak üzere, acil olarak ele alacağımızı taahhüt ediyoruz.

163. Okyanus sağlığının ve deniz biyolojik çeşitliliğinin, deniz enkazı, özellikle de plastik, kalıcı organik kirleticiler, ağır metaller ve nitrojen bazlı bileşikler olmak üzere deniz kirliliğinden, deniz taşımacılığı ve toprak akışı da dâhil olmak üzere çok sayıda deniz ve kara temelli kaynaktan olumsuz şekilde etkilenmesi konusuna dikkat çekiyoruz. Deniz ekosistemlerinde bu tür kirliliğin oranını ve etkilerini azaltmak için, Uluslararası Denizcilik Örgütü (IMO) çerçevesinde kabul edilen ilgili sözleşmelerin etkili bir şekilde uygulamaya konması ve Deniz Çevresinin Kara Temelli Faaliyetlerden Korunmasına Yönelik Küresel Eylem Planı gibi ilgili girişimlerin takip etmenin yanı sıra bu amaçla eşgüdümlü stratejilerin benimsenmesi yoluyla eyleme geçmeyi taahhüt ediyoruz. Ayrıca, derlenmiş olan bilimsel verilere dayalı olarak 2025 yılına kadar, kıyı bölgelerine ve deniz çevresine zarar verilmesini önlemek amacıyla deniz enkazı seviyesini büyük oranlarda azaltacağımızı taahhüt ediyoruz.

164. Yabancı istilacı türlerin deniz ekosistemleri ve kaynakları için çok büyük ölçüde tehdit arz ettiklerine dikkat çekiyoruz ve bunun önlenmesi ve yabancı istilacı türlerin olumsuz çevresel etkilerinin yönetilmesi için IMO çerçevesinde kabul edilmiş uygun önlemleri alacağımızı taahhüt ediyoruz.

165. Deniz seviyesinin yükselmesinin ve kıyı erozyonunun, özellikle gelişmekte olan ülkelerde, pek çok kıyı bölgesi ve ada için önemli bir tehdit oluşturduğunu dikkate alıyoruz ve bu bağlamda, uluslararası toplumu bu zorlukları ele alma konusundaki çabalarını artırmaya davet ediyoruz.

166. Okyanus asitlenmesini ve iklim değişikliğinin deniz ve kıyı ekosistemleri ve kaynakları üzerindeki etkilerini ele alma konusundaki girişimlerin desteklemesi için

we reiterate the need to work collectively to prevent further ocean acidification, as well as enhance the resilience of marine ecosystems and of the communities whose livelihoods depend on them, and to support marine scientific research, monitoring and observation of ocean acidification and particularly vulnerable ecosystems, including through enhanced international cooperation in this regard.

167. We stress our concern about the potential environmental impacts of ocean fertilization. In this regard, we recall the decisions related to ocean fertilization adopted by the relevant intergovernmental bodies, and resolve to continue addressing with utmost caution ocean fertilization, consistent with the precautionary approach.

168. We commit to intensify our efforts to meet the 2015 target as agreed to in the Johannesburg Plan of Implementation to maintain or restore stocks to levels that can produce maximum sustainable yield on an urgent basis. In this regard we further commit to urgently take the measures necessary to maintain or restore all stocks at least to levels that can produce the maximum sustainable yield, with the aim of achieving these goals in the shortest time feasible, as determined by their biological characteristics. To achieve this we commit to urgently develop and implement science-based management plans, including by reducing or suspending fishing catch and effort commensurate with the status of the stock. We further commit to enhance action to manage bycatch, discards and other adverse ecosystem impacts from fisheries, including by eliminating destructive fishing practices. We also commit to enhance actions to protect vulnerable marine ecosystems from significant adverse impacts, including through the effective use of impact assessments. Such actions, including those through competent organizations, should be undertaken consistent with international law, the applicable international instruments and relevant General Assembly resolutions and FAO guidelines.

169. We urge States parties to the 1995 Agreement for the Implementation of the Provisions of the United Nations Convention on the Law of the Sea relating to the Conservation

çağrıda bulunuyoruz. Bu anlamda, okyanus asitlenmesinin daha fazla ilerlemesini önlemek, deniz ekosistemlerinin ve geçim kaynakları bunlara dayalı olan toplulukların dayanıklılığını artırmak ve okyanus asitlenmesinin izlenmesi ve gözlemlenmesi, özellikle de bu bağlamda geliştirilmiş uluslararası işbirliği yoluyla deniz bilimi araştırmalarını desteklemek için ortaklaşa çalışmaya olan ihtiyacı vurguluyoruz.

167. Okyanus fertilizasyonunun potansiyel çevresel etkileri hususundaki kaygılarımızı vurguluyoruz. Bu kapsamda, ilgili hükümetler arası kuruluşlarca kabul edilmiş olan okyanus fertilazasyonu ile ilişkili kararları hatırlatıyor ve ihtiyatlı yaklaşımla tutarlı bir şekilde, okyanus fertilizasyonu konusunu çok büyük dikkat ile ele alma kararlılığımızı bildiriyoruz.

168. Johannesburg Uygulama Planında mutabakata varılan 2015 yılı hedefine ulaşmak için stokları acil olarak azami seviyede sürdürülebilir verim sağlayacak düzeyde korumak ya da bu düzeye çıkarmak amacıyla çalışmalarımızı yoğunlaştıracağımızın taahhüdünü veriyoruz. Bu anlamda, biyolojik karakteristikleri tarafından belirlendiği üzere, uygulanabilecek en kısa süre içerisinde bu hedeflere erişme amacıyla, en azından bütün stokların azami düzeyde sürdürülebilir verim sağlayabilecek seviyede kalmasını sürdürmek ya da bu düzeye çıkarmak için gerekli önlemleri acil olarak alacağımızı taahhüt ediyoruz. Bunu başarmak için, stokların durumu ile ölçülü olarak balık avlamayı azaltma ya da askıya alma da dâhil olmak üzere, acil olarak bilim temelli yönetim planları geliştireceğimizi ve uygulamaya koyacağımızı taahhüt ediyoruz. Tahrip edici balıkçılık uygulamalarının ortadan kaldırılması da dâhil, yan av ürünlerinin, iskartaların ve ekosisteme yönelik diğer olumsuz etkilerin yönetimi için eylemlerimizi artırmayı taahhüt ediyoruz. Aynı zamanda, etki değerlendirmelerinin etkili bir şekilde kullanılması yoluyla, hassas deniz ekosistemlerini büyük çaplı olumsuz etkilerden koruma konusundaki faaliyetlerimizi artıracığımızı taahhüt ediyoruz. Bu tür faaliyetler, uluslararası hukuk, uygulanabilir uluslararası araçlar, ilgili Genel Kurul yönergeleri ve FAO rehberleri ile tutarlılık içerisinde yetkili kuruluşlarca gerçekleştirilmelidir.

169. Taraf devletleri Ayrık Balık Stoklarının Yüksek Göçücü Balık Stoklarının Korunması ve Yönetimine İlişkin Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesinin Hükümlerinin

and Management of Straddling Fish Stocks and Highly Migratory Fish Stocks to fully implement that Agreement and to give, in accordance with part VII of the Agreement, full recognition to the special requirements of developing States. Furthermore, we call upon all States to implement the Code of Conduct for Responsible Fisheries and the FAO international plans of action and technical guidelines.

170. We acknowledge that illegal, unreported and unregulated fishing deprive many countries of a crucial natural resource and remain a persistent threat to their sustainable development. We recommit to eliminate illegal, unreported and unregulated fishing as advanced in the Johannesburg Plan of Implementation, and to prevent and combat these practices, including through the following: developing and implementing national and regional action plans in accordance with the FAO International Plan of Action to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing; implementing, in accordance with international law, effective and coordinated measures by coastal States, flag States, port States, chartering nations and the States of nationality of the beneficial owners and others who support or engage in illegal, unreported and unregulated fishing by identifying vessels engaged in such fishing and by depriving offenders of the benefits accruing from it; as well as cooperating with developing countries to systematically identify needs and build capacity, including support for monitoring, control, surveillance, compliance and enforcement systems.

171. We call upon States that have signed the FAO Agreement on Port State Measures to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing to expedite procedures for its ratification with a view to its early entry into force.

172. We recognize the need for transparency and accountability in fisheries management by regional fisheries management organizations. We recognize the efforts already made by those regional fisheries management organizations that have undertaken independent performance reviews, and call on all regional fisheries management organizations

Uygulanmasına Yönelik 1995 tarihli Anlaşmayı tam olarak uygulamaya ve Anlaşmanın VII. Bölümü gereğince gelişmekte olan devletlerin özel gerekliliklerini tam olarak tanımaya teşvik ediyoruz. Bunun yanı sıra, bütün devletleri Sorumlu Balıkçılığa yönelik Davranış Kurallarını ve FAO'nun uluslararası eylem planını ve teknik rehberlerini uygulamaya davet ediyoruz.

170. Yasadışı, bildirilmeyen ve kontrolsüz balıkçılığın çok sayıda ülkeyi çok önemli bir doğal kaynaktan yoksun bıraktığını ve bu ülkelerin sürdürülebilir kalkınmalarının önünde sürekli bir tehdit olarak varlığını sürdürdüğünü ikrar ediyoruz. Yasadışı, bildirilmeyen ve kontrolsüz balıkçılığı Johannesburg Uygulama Planında belirtildiği gibi ortadan kaldıracığımızı ve bu uygulamaları aşağıda belirtilen yollar aracılığıyla önleyeceğimizi ve bunlara karşı mücadele edeceğimizi yeniden taahhüt ediyoruz: Yasadışı, Bildirilmeyen ve Kontrolsüz Balıkçılığı Önleme ve Ortadan Kaldırmaya Yönelik FAO Uluslararası Eylem Planı doğrultusunda ulusal ve bölgesel eylem planlarının geliştirilmesi ve uygulanması; kıyı devletlerinin, bayrak devletlerinin, liman devletlerinin, kiralayan ulusların ve intifa hakkı sahiplerinin vatandaşları oldukları devletlerin ve yasadışı, bildirilmeyen ve kontrolsüz balıkçılık yapan veya bu eylemlerde bulunanları destekleyen diğerlerinin bu tür faaliyetlerde bulunan deniz taşıtlarının saptanması ve suçlu işleyenlerin bu tür faaliyetlerden doğacak faydalardan yoksun bırakılması suretiyle uluslararası hukuk paralelinde etkili ve koordineli önlemlerin uygulanması ve bunların yanı sıra, ihtiyaçların sistematik bir şekilde belirlenmesi ve izleme, kontrol, denetim, uygunluk ve uygulama sistemleri açısından kapasite geliştirme amacıyla gelişmekte olan ülkelerle işbirliği yapılması.

171. Yasadışı, Bildirilmeyen ve Kontrolsüz Balıkçılığı Önleme ve Ortadan Kaldırmaya Yönelik FAO Liman devletleri Anlaşmasını imzalayan devletleri, anlaşmanın daha erken yürürlüğe girmesi için onaylanmasına yönelik prosedürleri incelemeye davet ediyoruz.

172. Bölgesel balıkçılık yönetimi kuruluşlarınca yerine getirilen balıkçılık yönetiminde şeffaflık ve güvenilirliğe olan ihtiyacın farkında olduğumuzu belirtiyoruz. Bağımsız performans değerlendirmelerini gerçekleştirmiş olan bölgesel balıkçılık yönetimi kuruluşlarının hâlihazırda yapmış oldukları çalışmalarını takdir ediyoruz ve tüm bölgesel balıkçılık yönetimi kuruluşlarını

to regularly undertake such reviews and make the results publicly available. We encourage implementation of the recommendations of such reviews and recommend that the comprehensiveness of those reviews be strengthened over time, as necessary.

173. We reaffirm our commitment in the Johannesburg Plan of Implementation to eliminate subsidies that contribute to illegal, unreported and unregulated fishing and overcapacity, taking into account the importance of this sector to developing countries, and we reiterate our commitment to conclude multilateral disciplines on fisheries subsidies that will give effect to the WTO Doha Development Agenda and the Hong Kong Ministerial Declaration mandates to strengthen disciplines on subsidies in the fisheries sector, including through the prohibition of certain forms of fisheries subsidies that contribute to overcapacity and overfishing, recognizing that appropriate and effective special and differential treatment for developing and least developed countries should be an integral part of the WTO fisheries subsidies negotiation, taking into account the importance of the sector to development priorities, poverty reduction and livelihood and food-security concerns. We encourage States to further improve the transparency and reporting of existing fisheries subsidies programmes through WTO. Given the state of fisheries resources, and without prejudicing the WTO Doha and Hong Kong ministerial mandates on fisheries subsidies or the need to conclude these negotiations, we encourage States to eliminate subsidies that contribute to overcapacity and overfishing, and to refrain from introducing new such subsidies or from extending or enhancing existing ones.

174. We urge the identification and mainstreaming of strategies by 2014 that further assist developing countries, in particular the least developed countries and small island developing States, in developing their national capacity to conserve, sustainably manage and realize the benefits of sustainable fisheries, including through improved market access for fish products from developing countries.

düzenli olarak bu tür değerlendirmeler yapmaya ve bu değerlendirmelerin sonuçlarını halka duyurmaya davet ediyoruz. Bu tür değerlendirme önerilerinin uygulanmasını teşvik ediyoruz ve gerekli olduğu durumlarda bu değerlendirmelerin kapsamlılığının zamanla güçlendirilmesini öneriyoruz.

173. Bu sektörün, gelişmekte olan ülkeler için önemini göz önünde bulundurarak, Johannesburg Uygulama Planında belirtilen yasadışı, bildirilmeyen ve kontrolsüz balıkçılığa ve kapasite fazlasına katkıda bulunan sübvansiyonları ortadan kaldırma konusundaki taahhüdümüzü yeniden tasdik ediyoruz ve kalkınma öncelikleri, yoksulluğun azaltılması ve geçim kaynakları ve gıda güvenliği ile ilgili kaygılar bakımından bu sektörün önemini göz önünde bulundurarak, DTÖ balıkçılık sübvansiyonları müzakeresinin ayrılmaz bir parçası olması gereken, gelişmekte olan ve en az gelişmiş ülkeler için uygun olan, etkili bir özel ve ayrıcalıklı muameleyi kabul ederek, kapasite fazlası ve aşırı avcılığa katkıda bulunan balıkçılık sübvansiyonlarının belirli türlerinin yasaklanması yoluyla, balıkçılık sektöründeki sübvansiyonlara ilişkin disiplinleri güçlendirmeyi zorunlu kılan DTÖ Doha Kalkınma Gündemi ve Hong Kong Bakanlar Deklarasyonuna yetki veren balıkçılık sübvansiyonlarına ilişkin çok taraflı disiplinleri neticelendirme konusundaki taahhüdümüzü yineliyoruz. Devletleri, DTÖ aracılığıyla hâlihazırdaki balıkçılık sübvansiyonu programlarının şeffaflığını ve raporlanmasını daha da geliştirmeleri konusunda teşvik ediyoruz. Balıkçılık kaynaklarının içinde bulunduğu durumu göz önüne alarak ve balıkçılık sübvansiyonları üzerine düzenlenen DTÖ Doha ve Hong Kong bakanlar bildireleri ya da bu müzakerelerin sonuçlandırılmasına olan ihtiyaca halel getirmeksizin, devletleri kapasite fazlası ve aşırı avlanmaya katkıda bulunan sübvansiyonları ortadan kaldırmaları ve bu alanda yeni sübvansiyonlar getirilmesinden ya da hâlihazırdaki sübvansiyonların kapsamının geliştirilmesi veya genişletilmesinden kaçınmaları konusunda teşvik ediyoruz.

174. Gelişmekte olan ülkeleri, özellikle de en az gelişmiş ülkeleri ve gelişmekte olan küçük ada devletlerini, gelişmekte olan ülkelere balık ürünlerine olan piyasa erişimini geliştirme yoluyla, sürdürülebilir balıkçılığın faydalarını gerçekleştirmek, bunları sürdürülebilir bir şekilde yönetmek ve korumak için kendi ulusal kapasitelerini geliştirmeleri konusunda daha fazla destekleyen stratejilerin 2014 yılına kadar belirlenmesi ve içselleştirilmesini teşvik ediyoruz.

175. We commit to observe the need to ensure access to fisheries and the importance of access to markets, by subsistence, small-scale and artisanal fisherfolk and women fish workers, as well as indigenous peoples and their communities, particularly in developing countries, especially small island developing States.

176. We also recognize the significant economic, social and environmental contributions of coral reefs, in particular to islands and other coastal States, as well as the significant vulnerability of coral reefs and mangroves to impacts, including from climate change, ocean acidification, overfishing, destructive fishing practices and pollution. We support international cooperation with a view to conserving coral reef and mangrove ecosystems and realizing their social, economic and environmental benefits as well as facilitating technical collaboration and voluntary information-sharing.

177. We reaffirm the importance of area-based conservation measures, including marine protected areas, consistent with international law and based on best available scientific information, as a tool for conservation of biological diversity and sustainable use of its components. We note decision X/2 of the tenth Meeting of the Conference of the Parties to the Convention on Biological Diversity, that by 2020 10 per cent of coastal and marine areas, especially areas of particular importance for biodiversity and ecosystem services, are to be conserved through effectively and equitably managed, ecologically representative and well-connected systems of protected areas and other effective area-based conservation measures.

Small island developing States

178. We reaffirm that small island developing States remain a special case for sustainable development in view of their unique and particular vulnerabilities, including their small size, remoteness, narrow resource and export base, and exposure to global environmental challenges and external economic shocks, including to a large range of impacts from climate change and potentially more frequent and intense natural disasters. We note with

175. Başta gelişmekte olan ülkelerde, özellikle de gelişmekte olan küçük ada devletlerinde geçim kaynağı balıkçılık olanların, küçük ölçekli ve elle balıkçılık yapılan yerlerin ve kadın balıkçıların yanı sıra yerli halkın ve bu halkın içinde yaşadığı toplulukların balıkçılığa erişiminin sağlanmasına olan ihtiyacı ve pazarlara erişimlerinin olmasının önemini gözlemlemeyi taahhüt ediyoruz.

176. Mercan resiflerinin, özellikle adalara ve kıyı devletlerine büyük ölçüdeki ekonomik, sosyal ve çevresel katkıları olduğunu, bunun yanı sıra, iklim değişikliği, okyanus asitlenmesi, aşırı avlanma, tahrip edici balıkçılık uygulamaları ve kirliliğin etkilerine karşı mercan resiflerinin ve mangrovların aşırı ölçüde zarar görebilir olduğunu da farkında olduğumuzu belirtiyoruz. Mercan resiflerinin ve mangrov ekosistemlerinin korunması amacıyla uluslararası işbirliği geliştirilmesini ve teknik anlamda işbirliği ve gönüllü bilgi paylaşımını kolaylaştırmanın yanı sıra, sosyal, ekonomik ve çevresel faydalarını gerçekleştirmelerini destekliyoruz.

177. Deniz koruma alanları da dâhil, uluslararası hukuk ile uyumlu ve mevcut bulunan en iyi bilimsel bilgilere dayalı alan bazlı koruma önlemlerinin biyolojik çeşitliliğin korunması ve bileşenlerinin sürdürülebilir kullanımı için bir araç olarak önemini yeniden tasdik ediyoruz. Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi Taraflar Konferansının onuncu toplantısının, koruma alanlarının ve diğer etkili alan bazlı koruma önlemlerinin etkin ve eşit bir şekilde yönetilen, ekolojik açıdan temsil yeteneğine sahip ve geniş kapsamlı sistemleri aracılığıyla, özellikle de biyolojik çeşitlilik ve ekosistem hizmetleri açısından büyük öneme sahip kıyı bölgelerinin ve deniz alanlarının yüzde 10'unun 2020 yılına kadar korunacak olmasına ilişkin X/2 kararını dikkate alıyoruz.

Gelişmekte olan küçük ada devletleri

178. Gelişmekte olan küçük ada devletlerinin küçüklükleri, uzaklıkları, dar kapsamlı kaynakları ve ihracatları da dâhil kendilerine özgü zayıflıklarından dolayı ve iklim değişikliği ile potansiyel olarak daha sık ve daha yoğun görülen doğal felaketlerin çok çeşitli etkileri dâhil küresel çevresel zorluklara ve dış ekonomik şoklara maruz kalmalarından dolayı sürdürülebilir kalkınma için özel bir durum olmayı sürdürdüklerini yeniden tasdik ediyoruz.

concern that the outcome of the five-year review of the Mauritius Strategy concluded that small island developing States have made less progress than most other groupings, or even regressed, in economic terms, especially in terms of poverty reduction and debt sustainability. Sea-level rise and other adverse impacts of climate change continue to pose a significant risk to small island developing States and their efforts to achieve sustainable development, and for many represent the gravest of threats to their survival and viability, including for some through the loss of territory. We also remain concerned that, while small island developing States have progressed in the areas of gender, health, education and the environment, their overall progress towards achieving the Millennium Development Goals has been uneven.

179. We call for continued and enhanced efforts to assist small island developing States in implementing the Barbados Programme of Action and the Mauritius Strategy. We also call for a strengthening of United Nations System support to small island developing States in keeping with the multiple ongoing and emerging challenges faced by these States in achieving sustainable development.

180. Building on the Barbados Programme of Action and the Mauritius Strategy, we call for the convening in 2014 of a third international conference on small island developing States, recognizing the importance of coordinated, balanced and integrated actions to address the sustainable development challenges facing small island developing States, and we invite the General Assembly at its sixty-seventh session to determine the modalities of the conference.

Least developed countries

181. We agree to effectively implement the Istanbul Programme of Action and to fully integrate its priority areas into the present framework for action, the broader implementation of which will contribute to the overarching goal of the Istanbul Programme of Action of enabling half of the least developed countries to meet the criteria of graduation by 2020.

Mauritius Stratejisinin beş yıllık değerlendirmesi sonucunda, gelişmekte olan küçük ada devletlerinin, ekonomik anlamda, özellikle de yoksulluğun azaltılması ve borç sürdürülebilirliği anlamında diğer grupların pek çoğundan daha az gelişme kaydetmiş ya da gerilemiş olmasına endişe ile dikkat çekiyoruz. Deniz seviyesinin yükselmesi ve iklim değişikliğinin diğer olumsuz etkileri gelişmekte olan küçük ada devletleri ve bu devletlerin sürdürülebilir kalkınmayı gerçekleştirme çabaları için çok büyük bir risk oluşturmaya devam etmekte ve birçoğu için toprak kaybı da dâhil, varlıklarını koruma ve yaşamlarını sürdürülebilmeye açısından çok ciddi tehditler oluşturmaktadır. Ayrıca, gelişmekte olan küçük ada devletlerinin toplumsal cinsiyet, sağlık, eğitim ve çevre alanlarında ilerlerken Binyıl Kalkınma Hedeflerinin başarılmaması konusunda kaydettikleri toplam ilerleme seviyelerinin diğer gelişmelerle olan orantısızlığını endişe ile karşılıyoruz.

179. Gelişmekte olan küçük ada devletlerine Barbados Eylem Planını ve Mauritius Stratejisini uygulamada yardım etme çabalarının devam ettirilmesi ve artırılması çağrısında bulunuyoruz. Aynı zamanda, sürdürülebilir kalkınmayı sağlama noktasında devam etmekte olan ve yeni ortaya çıkan çok sayıda güçlkle başa çıkabilmeleri için gelişmekte olan küçük ada devletlerine verilen Birleşmiş Milletler Sistem desteğinin güçlendirilmesi çağrısında bulunuyoruz.

180. Barbados Eylem Planı ve Mauritius Stratejisine ek olarak, gelişmekte olan küçük ada devletlerinin karşılaştığı sürdürülebilir kalkınmayla ilgili güçlükleri ele almak için koordineli, dengeli ve bütünlük eylemleri kabul ederek, 2014 yılında gelişmekte olan küçük ada devletleri konusunda üçüncü bir uluslararası konferans düzenlenmesi çağrısında bulunuyor ve Genel Kurul'u altmış yedinci oturumunda konferans usullerini belirlemeye davet ediyoruz.

En az gelişmiş ülkeler

181. İstanbul Eylem Programı'nın etkin bir şekilde uygulanması ve bu programın öncelikli alanlarının şu anki faaliyet çerçevesine tamamen entegre edilmesi, böylece daha kapsamlı uygulandığında İstanbul Eylem Programı'nın en az gelişmiş ülkelerin yarısının 2020 yılına kadar derecelendirme kriterini karşılayabilmesini sağlama kapsayıcı hedefine katkıda bulunması konusunda mutabıkız.

Landlocked developing countries

182. We invite Member States, including development partners, organizations of the United Nations system and other relevant international, regional and subregional organizations, to speed up further the implementation of the specific actions in the five priorities agreed upon in the Almaty Programme of Action and those contained in the declaration on the midterm review of the Almaty Programme of Action, in a better coordinated manner, in particular for the construction, maintenance and improvement of their transport, storage and other transit-related facilities, including alternative routes, completion of missing links and improved communications and energy infrastructure, so as to support the sustainable development of landlocked developing countries.

Africa

183. While we acknowledge that some progress has been made towards the fulfilment of international commitments related to Africa's development needs, we emphasize that significant challenges remain in achieving sustainable development on the continent.

184. We call on the international community to enhance support and fulfil commitments to advance action in areas critical to Africa's sustainable development and welcome the efforts by development partners to strengthen cooperation with the New Partnership for Africa's Development. We also welcome the progress made by African countries in deepening democracy, human rights, good governance and sound economic management, and encourage African countries to continue their efforts in this regard. We invite all Africa's development partners, in particular developed countries, to support African countries in strengthening human capacities and democratic institutions, consistent with their priorities and objectives, with a view to furthering Africa's development at all levels, including through facilitating the transfer of technology needed by African countries as mutually agreed. We recognize the continued efforts by African countries to create enabling environments for inclusive growth in support of sustainable development

Karalarla çevrili gelişmekte olan ülkeler

182. Kalkınma ortakları, Birleşmiş Milletler sistemindeki örgütler ve diğer ilgili uluslararası, bölgesel ve alt-bölgesel örgütler ve üye devletlere, karayla çevrili gelişmekte olan ülkelerin sürdürülebilir kalkınmasını desteklemek amacıyla daha eşgüdümlü bir şekilde özellikle de ulaşım sistemleri için inşaa, bakım ve geliştirme, depolama ve alternatif yollar, eksik bağlantıların tamamlanması ve daha gelişmiş bir iletişim ve enerji altyapısını da kapsayacak şekilde ulaşım ile ilgili diğer konuların, geliştirilmesi için Almatı Faaliyet Programı'nda kararlaştırılmış beş öncelik içerisinde ve Almatı Faaliyet Programı'nın dönem ortası değerlendirme bildirgesinde yer alan belirli faaliyetlere hız kazandırmaları çağrısında bulunuyoruz.

Afrika

183. Afrika'nın kalkınma ihtiyaçlarıyla ilgili uluslararası taahhütlerin yerine getirilmesine yönelik birtakım ilerlemelerin kaydedilmiş olmasını kabul etmekle beraber, kıtada sürdürülebilir kalkınmanın gerçekleştirilmesine dair önemli sorunların hâlâ var olduğunu da vurguluyoruz.

184. Afrika'da sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması için kritik olan bölgelerde faaliyetleri ilerletme taahhütlerini yerine getirmesi ve desteğini artırması konusunda uluslararası topluma çağrıda bulunuyor, kalkınma ortaklarının Afrika'nın Kalkınması için Yeni Ortaklıkla işbirliğini güçlendirme çabalarını memnuniyetle karşılıyor. Ayrıca, Afrika ülkelerinin demokrasi, insan hakları, iyi yönetim ve sağlam bir ekonomi yönetimini ilerletmelerini de memnuniyetle karşılıyor, bu bağlamda çabalarına devam etmeleri konusunda Afrika ülkelerini destekliyoruz. Başta gelişmiş ülkeler olmak üzere Afrika'nın bütün kalkınma ortaklarını karşılıklı mutabık olduğu şekilde Afrika ülkelerinin ihtiyaç duyduğu teknoloji transferini sağlayarak Afrika'nın her seviyede kalkınmasını ilerletmek maksadıyla öncelikleri ve amaçlarıyla tutarlı olacak şekilde insanları ve demokratik kurumları kapasite geliştirme yoluyla güçlendirme konusunda Afrika ülkelerini desteklemeye davet ediyoruz. Afrika ülkelerinin, sürdürülebilir kalkınmayı destekleyecek kapsayıcı büyüme ve kalkınma

and for the international community to make continued efforts to increase the flow of new and additional resources for financing for development from all sources, public and private, domestic and foreign, to support these development efforts by African countries, and welcome the various important initiatives established between African countries and their development partners in this regard.

Regional efforts

185. We encourage coordinated regional actions to promote sustainable development. We recognize, in this regard, that important steps have been taken to promote sustainable development, in particular in the Arab region, Latin America and the Caribbean and the Asia-Pacific region, through relevant forums, including within the United Nations regional commissions. While noting that challenges remain in several areas, the international community welcomes these efforts, and the results already achieved, and calls for actions at all levels for their further development and implementation.

Disaster risk reduction

186. We reaffirm our commitment to the Hyogo Framework for Action 2005-2015: Building the Resilience of Nations and Communities to Disasters and call for States, the United Nations system, the international financial institutions, subregional, regional and international organizations and civil society to accelerate implementation of the Framework and the achievement of its goals. We call for disaster risk reduction and the building of resilience to disasters to be addressed with a renewed sense of urgency in the context of sustainable development and poverty eradication, and, as appropriate, to be integrated into policies, plans, programmes and budgets at all levels and considered within relevant future frameworks. We invite governments at all levels as well as relevant subregional, regional and international organizations to commit to adequate, timely and predictable resources for disaster risk reduction in order to enhance the resilience of cities and communities to disasters, according to their own circumstances and capacities.

187. We recognize the importance of early warning systems as part of effective disaster risk reduction at all levels in order to reduce

için kamusal, özel, yerli, yabancı bütün kaynaklarla finansal açıdan destek sağlayacak ve yeni kaynakların akışını hızlandıracak ulusal toplum için gerekli ortamı yaratmak üzere devamlı çaba gösterdiğini kabul ediyor ve bu bağlamda Afrika ülkeleri ve kalkınma ortakları arasında başlatılan birtakım önemli girişimleri de memnuniyetle karşılıyoruz.

Bölgesel çabalar

185. Sürdürülebilir kalkınmayı teşvik edecek eşgüdümlü bölgesel eylemleri destekliyoruz. Bu bağlamda, Birleşmiş Milletler bölgesel komisyonlarında da yer alan ilgili forumlar aracılığıyla özellikle Arap bölgesinde, Latin Amerika'da, Karayipler'de ve Asya Pasifik bölgesinde sürdürülebilir kalkınmayı artırmaya yönelik atılan önemli adımları takdir ediyoruz. Uluslararası toplum, bazı bölgelerde hâlâ sorunların var olduğunu belirtirken bu çabaları ve alınan sonuçları memnuniyetle karşılıyor ve daha fazla geliştirilmeleri ve uygulamaları için tüm seviyelerde faaliyete geçme çağrısında bulunuyor.

Afet riskini azaltma

186. Hyogo Eylem Çerçevesi 2005-2015: Uluslar ve Toplulukların Afetlere Direncinin Artırılması ile ilgili taahhüdümüzü yeniliyor, Devletlere, Birleşmiş Milletler sistemine, uluslararası finansal kuruluşlara, alt-bölgesel, bölgesel ve uluslararası örgütlere ve sivil topluma Çerçevenin uygulanmasının hızlandırılması ve amaçlarına ulaşılmasını çağrısında bulunuyoruz. Afet riskinin azaltılması ve afetlere direncin artırılması konularının sürdürülebilir kalkınma ve yoksulluğun ortadan kaldırılması bağlamında yeni bir öncelik duygusuyla ele alınması, uygun görüldüğü durumlarda her düzeydeki politikalarla, programlarla ve bütçelerle bütünleştirilmesi ve ilgili gelecek eylem çerçeveleri dâhilinde ele alınması çağrısında bulunuyoruz. Alt-bölgesel, bölgesel ve uluslararası örgütlerin yanı sıra hükümetleri her düzeyde kendi koşul ve kapasiteleri uyarınca kentlerin ve toplulukların afetlere karşı direncini artırmak için afet riskini azaltabilecek yeterli, zamanlı ve öngörülebilir kaynakları ayırmalarını taahhüt etmeye davet ediyoruz.

187. Can kayıpları da dâhil ekonomik ve sosyal kayıpları azaltmak için her seviyede etkin bir şekilde afet riskini azaltmanın bir parçası olarak

economic and social damages, including the loss of human life, and in this regard encourage States to integrate such systems into their national disaster risk reduction strategies and plans. We encourage donors and the international community to enhance international cooperation in support of disaster risk reduction in developing countries, as appropriate, through technical assistance, technology transfer as mutually agreed, capacity-building and training programmes. We further recognize the importance of comprehensive hazard and risk assessments, and knowledge- and informationsharing, including reliable geospatial information. We commit to undertake and strengthen in a timely manner risk assessment and disaster risk reduction instruments.

188. We stress the importance of stronger interlinkages among disaster risk reduction, recovery and long-term development planning, and call for more coordinated and comprehensive strategies that integrate disaster risk reduction and climate change adaptation considerations into public and private investment, decision-making and the planning of humanitarian and development actions, in order to reduce risk, increase resilience and provide a smoother transition between relief, recovery and development. In this regard, we recognize the need to integrate a gender perspective into the design and implementation of all phases of disaster risk management.

189. We call for all relevant stakeholders, including Governments, international, regional and subregional organizations, the private sector and civil society, to take appropriate and effective measures, taking into account the three dimensions of sustainable development, including through strengthening coordination and cooperation to reduce exposure to risk for the protection of people, and infrastructure and other national assets, from the impact of disasters, in line with the Hyogo Framework for Action and any post-2015 framework for disaster risk reduction.

Climate change

190. We reaffirm that climate change is one of the greatest challenges of our time, and we express profound alarm that emissions of greenhouse gases continue to rise globally.

erken uyarı sistemlerinin önemini farkında olduğumuzu kabul ediyor, bu bağlamda devletleri bu tür sistemleri kendi ulusal afet riskini azaltma strateji ve planları ile bütünleştirmeye teşvik ediyoruz. Donör kuruluşları ve uluslararası camiayı, uygun ise teknik destek, karşılıklı mutabakata dayanmak üzere teknoloji transferi, kapasite geliştirme ve eğitim programları yoluyla gelişmekte olan ülkelerde afet riskinin azaltılması çabalarını desteklemek üzere uluslararası işbirliğini geliştirmeye davet ediyoruz. Ayrıca, kapsamlı tehlike ve risk değerlendirmesi ile güvenilir coğrafi/mekansal bilgileri de kapsayan bilgi ve tecrübenin paylaşılmasının önemini vurguluyoruz. Zamanlı bir şekilde gerçekleştirilen risk değerlendirmesi yapmaya ve afet riskini azaltma araçlarını güçlendirmeye kararlıyız.

188. Afet riskini azaltma, iyileştirme ve uzun dönemli kalkınma planları arasındaki bağların daha güçlü hale getirilmesinin önemini vurguluyor, riski azaltmak, direnci artırmak ve yardım, kurtarma, ve kalkınma arasında daha dengeli bir geçişi sağlamak üzere, afet riskini azaltma ve iklim değişikliğine uyum konularını kamu ve özel yatırımları, karar-alma süreçleri ve insani ve kalkınma çabalarının planlanması ile bütünleştirendaha eşgüdümlü ve kapsamlı stratejilerin oluşturulması için çağrıda bulunuyoruz. Bu bağlamda, toplumsal cinsiyete dayalı bir bakış açısının afet risk yönetiminin tasarlanması ve uygulanması süreçlerinin her seviyesinde bütünleştirilmesi gerekliliğinin farkında olduğumuzu belirtiyoruz.

189. Hyogo Eylem Çerçevesine uygun ve afet riskinin azaltılması hususunda 2015 sonrasına dair her çerçevenin, hükümetler, uluslararası, bölgesel ve alt-bölgesel örgütler, özel sektör ve sivil toplum da dâhil ilgili tarafların, insanların, altyapının ve diğer ulusal değerlerin afetlerin etkilerine maruz kalmaktan korunması için koordinasyon ve işbirliğinin güçlendirilmesi dâhil olmak üzere sürdürülebilir kalkınmanın üç boyutunu da göz önünde bulundurarak, uygun ve etkin önlemlerin alınması çağrısında bulunuyoruz.

İklim değişikliği

190. İklim değişikliğinin zamanımızın en büyük sorunlarından biri olduğunu vurguluyor ve sera gazı salımının küresel çapta arttığına şiddetli bir şekilde dikkat çekmek istiyoruz. Başta

We are deeply concerned that all countries, particularly developing countries, are vulnerable to the adverse impacts of climate change, and are already experiencing increased impacts, including persistent drought and extreme weather events, sea-level rise, coastal erosion and ocean acidification, further threatening food security and efforts to eradicate poverty and achieve sustainable development. In this regard we emphasize that adaptation to climate change represents an immediate and urgent global priority.

191. We underscore that the global nature of climate change calls for the widest possible cooperation by all countries and their participation in an effective and appropriate international response, with a view to accelerating the reduction of global greenhouse gas emissions. We recall that the United Nations Framework Convention on Climate Change provides that parties should protect the climate system for the benefit of present and future generations of humankind on the basis of equity and in accordance with their common but differentiated responsibilities and respective capabilities. We note with grave concern the significant gap between the aggregate effect of mitigation pledges by parties in terms of global annual emissions of greenhouse gases by 2020 and aggregate emission pathways consistent with having a likely chance of holding the increase in global average temperature below 2° C, or 1.5° C above pre-industrial levels. We recognize the importance of mobilizing funding from a variety of sources, public and private, bilateral and multilateral, including innovative sources of finance, to support nationally appropriate mitigation actions, adaptation measures, technology development and transfer and capacity-building in developing countries. In this regard, we welcome the launching of the Green Climate Fund and call for its prompt operationalization so as to have an early and adequate replenishment process.

192. We urge parties to the United Nations Framework Convention on Climate Change and parties to the Kyoto Protocol to fully implement their commitments, as well as decisions adopted under those agreements. In this regard, we will build upon the progress achieved, including at the seventeenth session of the

gelişmekte olan ülkeler olmak üzere bütün ülkelerin iklim değişikliğinin olumsuz etkileri karşısında etkilenebilir oldukları konusunda son derece endişeliyiz ve hâlihazırda giderek artan bir şekilde süregiden kuraklık, aşırı hava olayları, deniz seviyesinin yükselmesi, kıyı erozyonu, okyanus asitlenmesi gibi etkileri hissedilmekte ve ayrıca gıda güvenliğini, yoksulluğu ortadan kaldırmak için gösterilen çabaları ve sürdürülebilir kalkınmaya ulaşmayı tehdit etmektedir. Bu bağlamda, iklim değişikliğine uyumun önemli ve acil bir küresel öncelik olduğunu vurguluyoruz.

191. Küresel sera gazı salımının azaltılmasını hızlandırmak amacıyla, iklim değişikliğinin küresel yapısı nedeniyle tüm ülkelerin mümkün olan en geniş çapta işbirliği yapmalarının ve etkin ve uygun uluslararası bir tepki verebilmek için katılımlarının gerektiğinin altını çiziyoruz. Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'nde, tarafların iklim sistemlerini hakkaniyet temelinde, ortak fakat farklılaşmış sorumluluk ve göreceli kapasiteleri doğrultusunda insanoğlunun şu anki ve gelecek nesillerin yararına korumaları gerektiğinin belirtildiğini hatırlatmak istiyoruz. Tarafların 2020 yılına kadar yıllık küresel sera gazı salımlarını azaltım vaatlerinin etkilerinin toplamı ile ortalama küresel sıcaklık artışını 2°C altında veya sanayileşme öncesinin 1,5°C'nin üzerinde tutma ihtimali yüksek olan salım eğilimleri toplamı arasında büyük bir uçurum olduğunu ve bundan derin bir endişe duyduğumuzu vurguluyoruz. Gelişmekte olan ülkelerde uygun ulusal azaltım faaliyetlerini, uyum önlemlerini, teknoloji geliştirmeyi ve teknoloji transferini ve kapasitenin geliştirilmesini desteklemek üzere yenilikçi finans kaynakları dâhil kamu veya özel, ikili veya çok taraflı çeşitli fonların harekete geçirilmesinin öneminin farkında olduğumuzu belirtiyoruz. Bu bağlamda, Yeşil İklim Fonu'nun kurulmasını memnuniyetle karşılamakla birlikte, erken dönemde ve uygun bir uyum sürecinin sağlanması için acilen işlevsellik kazandırılması çağrısında bulunuyoruz.

192. Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesinin taraflarını ve Kyoto Protokolünün taraflarını, bu anlaşmalarda kabul edilmiş diğer kararlarla birlikte verilmiş taahhütlerin eksiksiz bir şekilde yerine getirmeleri konusunda teşvik ediyoruz. Bu bağlamda, on yedinci Sözleşmenin Tarafları Konferansı ve 28

Conference of the Parties to the Convention and the seventh session of the Conference of the Parties serving as the Meeting of the Parties to the Kyoto Protocol, held in Durban, South Africa, from 28 November to 9 December 2011.

Forests

193. We highlight the social, economic and environmental benefits of forests to people and the contributions of sustainable forest management to the themes and objective of the Conference. We support cross-sectoral and cross-institutional policies promoting sustainable forest management. We reaffirm that the wide range of products and services that forests provide creates opportunities to address many of the most pressing sustainable development challenges. We call for enhanced efforts to achieve the sustainable management of forests, reforestation, restoration and afforestation, and we support all efforts that effectively slow, halt and reverse deforestation and forest degradation, including, inter alia, promoting trade in legally harvested forest products. We note the importance of such ongoing initiatives as reducing emissions from deforestation and forest degradation in developing countries, and the role of conservation, sustainable management of forests and enhancement of forest carbon stocks in developing countries. We call for increased efforts to strengthen forest governance frameworks and means of implementation, in accordance with the non-legally binding instrument on all types of forests, in order to achieve sustainable forest management. To this end, we commit to improving the livelihoods of people and communities by creating the conditions needed for them to sustainably manage forests, including through strengthening cooperation arrangements in the areas of finance, trade, transfer of environmentally sound technologies, capacity-building and governance, as well as by promoting secure land tenure, particularly decision-making and benefit-sharing, in accordance with national legislation and priorities.

194. We call for urgent implementation of the non-legally binding instrument on all types of forests and the Ministerial Declaration of the

Kasım - 9 Aralık 2011 tarihleri arasında Güney Afrika'nın Durban kentinde gerçekleştirilen Kyoto Protokolü Tarafları Buluşması olarak işlev görmüş olan yedinci Taraflar Konferansı'nda ulaşılan ilerlemeleri geliştireceğiz.

Ormanlar

193. Ormanların insanlara olan sosyal, ekonomik ve çevresel faydalarının; sürdürülebilir orman yönetiminin konferansın konularına ve amacına olan katkılarının altını çiziyoruz. Sürdürülebilir orman yönetimine ön ayak olan, sektörler arası ve kurumlar arası politikaları destekliyoruz. Ormanların sağladığı geniş çaplı ürün ve hizmetlerin, en çok öne çıkan sürdürülebilir kalkınma sorunlarının pek çoğunun çözümüne yönelik fırsatlar sunduğunu yeniden tasdik ediyoruz. Ormanların sürdürülebilir yönetimi, ağaçlandırma, ıslah ve yenileme çalışmalarının başarılmasına yönelik çabaların artırılmasına çağrıda bulunarak, yasal yollardan üretilmiş orman ürünlerinin ticaretini teşvik etmek de dâhil olmak üzere ormansızlaşma ve orman bozulmasını etkin bir şekilde yavaşlatan, durduran ve tersine çeviren tüm çabaları destekliyoruz. Gelişmekte olan ülkelerdeki ormansızlaşma ve ormanların tahrip edilmesinden kaynaklanan emisyonların ve orman tahribatının azaltılması gibi hâlihazırda uygulanan bu gibi girişimlerin önemine ve gelişmekte olan ülkelerdeki ormanların muhafazasının, ormanların sürdürülebilir yönetiminin ve orman karbon stoklarının geliştirilmesinin rolüne işaret ediyoruz. Tüm orman tipleri için bağlayıcı olmayan araçlar ile uyumlu olarak sürdürülebilir orman yönetimini başarmak üzere orman yönetim çerçevelerinin ve uygulama araçlarının güçlendirilmesi çabalarının artırılmasına çağrıda bulunuyoruz. Bu amaçla insanların ve toplulukların geçim kaynaklarını geliştirmek üzere; finans, ticaret, çevreye duyarlı teknolojilerin transferi, kapasite oluşturma ve yönetim alanlarında işbirliği düzenlemelerinin güçlendirilmesi ile ulusal yasalar ve önceliklerle uygun olarak başta karar-alma ve faydaların paylaşılması olmak üzere mülkiyet hakkı güvencesinin teşvik edilmesi yoluyla ormanların sürdürülebilir bir şekilde yönetilebilmeleri için ihtiyaç duyacakları koşulları sağlamayı taahhüt ediyoruz.

194. Tüm orman tipleri için bağlayıcı olmayan belge ve Uluslararası Orman Yılı'nın başlatılması münasebetiyle Birleşmiş Milletler

high-level segment of the ninth session of the United Nations Forum on Forests on the occasion of the launch of the International Year of Forests.

195. We recognize that the United Nations Forum on Forests, with its universal membership and comprehensive mandate, plays a vital role in addressing forest-related issues in a holistic and integrated manner and promoting international policy coordination and cooperation to achieve sustainable forest management. We invite the Collaborative Partnership on Forests to continue its support to the Forum and encourage stakeholders to remain actively engaged in the work of the Forum.

196. We stress the importance of integrating sustainable forest management objectives and practices into the mainstream of economic policy and decisionmaking, and to that end we commit to working through the governing bodies of member organizations of the Collaborative Partnership on Forests to integrate, as appropriate, the sustainable management of all types of forests into their strategies and programmes.

Biodiversity

197. We reaffirm the intrinsic value of biological diversity, as well as the ecological, genetic, social, economic, scientific, educational, cultural, recreational and aesthetic values of biological diversity and its critical role in maintaining ecosystems that provide essential services, which are critical foundations for sustainable development and human well-being. We recognize the severity of the global loss of biodiversity and the degradation of ecosystems and emphasize that these undermine global development, affecting food security and nutrition, the provision of and access to water and the health of the rural poor and of people worldwide, including present and future generations. This highlights the importance of the conservation of biodiversity, enhancing habitat connectivity and building ecosystem resilience. We recognize that the traditional knowledge, innovations and practices of indigenous peoples and local communities make an important contribution to the conservation and sustainable use of biodiversity, and their wider application can support social

Ormançılık Forumu'nun üst düzeyli dokuzuncu oturumunda çıkan "Bakanlar Deklarasyonu"nun acilen uygulanması için çağrıda bulunuyoruz.

195. Birleşmiş Milletler Ormançılık Forumu'nun (UNFF) evrensel üyelik ve kapsamlı yetkileri sayesinde, ormancılıkla ilgili konuların bütüncül ve bütünlük bir şekilde çözümünde oynamakta olduğu yaşamsal rolü ile sürdürülebilir orman yönetimini başarmak amacıyla uluslararası politikanın eşgüdümü ve işbirliğini teşvik etmesini onaylıyoruz. Ormançılık İşbirliği Ortaklığını, Forum'a verdiği desteği sürdürmeye ve paydaşlarını Forum'un çalışmalarına etkin olarak katılmalarını teşvik etmeye davet ediyoruz.

196. Sürdürülebilir orman yönetimi amaçlarının ve uygulamalarının, ana iktisadi politikalara ve karar alma süreçlerine bütünleştirilmesinin önemini vurguluyor ve bu amaçla Ormançılık İşbirliği Ortaklığına üye kurumların yönetim kanallarıyla tüm orman tiplerinin sürdürülebilir yönetimini stratejilerine ve programlarına mümkün olduğunca bütünleştirmeleri için birlikte çalışmayı taahhüt ediyoruz.

Biyolojik çeşitlilik

197. Biyolojik çeşitliliğin ekolojik, genetik, sosyal, ekonomik, bilimsel, eğitsel, kültürel, rekreasyonel ve estetik değerleri kadar biyolojik çeşitliliğin kendine özgü değerini ve sürdürülebilir kalkınma ile insan refahı için önemli yapıtaşları olan ve temel hizmetleri sunan ekosistemleri muhafaza etmesindeki kritik rolünü yeniden vurguluyoruz. Küresel biyolojik çeşitlilik kaybının ciddiyetini ve ekosistemlerin bozulduğunu kabul ediyor ve bunların küresel kalkınmanın önünde engel oluşturarak şimdiki ve gelecek nesillerin gıda güvenliği ve beslenmesi, su temini ve erişebilirliğini ve kırsal kesimdeki yoksul halkın ve aynı zamanda dünyadaki insanların sağlığını etkilediğinin önemini vurgulamak istiyoruz. Bu durum, biyolojik çeşitliliğin korunmasının, yaşam alanları arasındaki bağlantıların iyileştirilmesinin ve ekosistem dayanıklılığının sağlanmasının önemini vurgulamaktadır. Yerli halkların ve yerel toplulukların geleneksel bilgi, buluş ve uygulamalarının, biyolojik çeşitliliğin korunmasına ve sürdürülebilir kullanımına önemli katkılar yaptığını ve bunların geniş çapta uygulanmasının sosyal refahı ve sürdürülebilir geçim kaynaklarını

well-being and sustainable livelihoods. We further recognize that indigenous peoples and local communities are often the most directly dependent on biodiversity and ecosystems and thus are often the most immediately affected by their loss and degradation.

198. We reiterate our commitment to the achievement of the three objectives of the Convention on Biological Diversity and call for urgent actions that effectively reduce the rate of, halt and reverse the loss of biodiversity. In this context, we affirm the importance of implementing the Strategic Plan for Biodiversity 2011-2020 and achieving the Aichi Biodiversity Targets adopted by the Conference of the Parties to the Convention at its tenth meeting.

199. We note the adoption of the Nagoya Protocol on Access to Genetic Resources and the Fair and Equitable Sharing of Benefits Arising from Their Utilization to the Convention on Biological Diversity, and we invite parties to the Convention on Biological Diversity to ratify or accede to the Protocol, so as to ensure its entry into force at the earliest possible opportunity. We acknowledge the role of access and benefit-sharing arising from the utilization of genetic resources in contributing to the conservation and sustainable use of biological diversity, poverty eradication and environmental sustainability.

200. We welcome the strategy for resource mobilization in support of the achievement of the three objectives of the Convention on Biological Diversity, including the commitment to substantially increasing resources from all sources in support of biodiversity, in accordance with decisions taken at the Conference of the Parties at its tenth meeting.

201. We support mainstreaming the consideration of the socioeconomic impacts and benefits of the conservation and sustainable use of biodiversity and its components, as well as ecosystems that provide essential services, into relevant programmes and policies at all levels, in accordance with national legislation, circumstances and priorities. We encourage investments, through appropriate incentives and policies, which support the conservation and sustainable use of biological diversity and restoration of degraded ecosystems,

destekleyebileceğini kabul ediyoruz. Dahası, yerli halkların ve yerel toplulukların biyolojik çeşitlilik ve ekosistemlere doğrudan bağımlı olduğunu, bu yüzden bunların kaybı veya azalmasından sıklıkla doğrudan onların etkilenmekte olduğunu kabul ediyoruz.

198. Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi'nin (CBD) üç hedefine ulaşmadaki taahhüdümüzü yineliyor ve biyolojik çeşitlilik kaybını etkin bir şekilde azaltan, durduran ve tersine çeviren acil eylemler için çağrıda bulunuyoruz. Bu kapsamda, 2011-2020 arasını kapsayan Biyolojik Çeşitlilik Stratejik Plan'ının uygulanmasının ve Sözleşme'nin onuncu Taraflar Toplantısında kabul edilen Aichi Biyolojik Çeşitlilik Hedeflerine ulaşmanın önemini vurguluyoruz.

199. Genetik Kaynaklara Erişim ve Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi'nin Uygulanması Kapsamında Ortaya Çıkan Faydaların Adil ve Hakkaniyetli Paylaşımı Protokolü'nün (Nagoya Protokolü) kabulünü işaret ediyor ve Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesini imzalayan tarafları, ilk olası fırsatta uygulamaya geçirebilmesini sağlamak açısından Protokolü onaylamaya ya da uymaya davet ediyoruz. Genetik kaynakların kullanımından doğan faydalara erişebilirlik ve faydanın paylaşımının, biyolojik çeşitliliğin korunması ve sürdürülebilir kullanımında, yoksulluğun ortadan kaldırılmasında ve çevresel sürdürülebilirlikte oynadığı rolü vurguluyoruz.

200. Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi'nin üç hedefine ulaşmaya katkısı olan, Sözleşme'nin onuncu Taraflar Toplantısı'nda alınan kararlar doğrultusunda, biyolojik çeşitliliğe destek verecek tüm kaynakların artırılması taahhüdünü de içeren, kaynakların harekete geçirilmesi stratejisini memnuniyetle karşılıyoruz.

201. Temel hizmetleri sunan ekosistemler dâhil, biyolojik çeşitliliği ve onun öğelerinin korunması ve sürdürülebilir kullanımının sosyo-ekonomik etkileri ve faydalarının, ulusal mevzuat, koşullara uygun olarak her düzeydeki program ve politikalarda göz önüne alınması fikrini destekliyoruz. Uygun teşvikler ve politikalar yoluyla, Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi ve diğer ilgili uluslararası yükümlülüklerle tutarlı ve uyumlu olacak şekilde, biyolojik çeşitliliğin korunması ve sürdürülebilir kullanımını destekleyen ve bozulan ekosistemlerin ıslahını

consistent and in harmony with the Convention on Biological Diversity and other relevant international obligations.

202. We agree to promote international cooperation and partnerships, as appropriate, and information exchange, and in this context we welcome the United Nations Decade on Biodiversity, 2011-2020, for the purpose of encouraging active involvement of all stakeholders in the conservation and sustainable use of biodiversity, as well as access to and the fair and equitable sharing of benefits arising from the utilization of genetic resources, with the vision of living in harmony with nature.

203. We recognize the important role of the Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora, an international agreement that stands at the intersection between trade, the environment and development, promotes the conservation and sustainable use of biodiversity, should contribute to tangible benefits for local people, and ensures that no species entering into international trade is threatened with extinction. We recognize the economic, social and environmental impacts of illicit trafficking in wildlife, where firm and strengthened action needs to be taken on both the supply and demand sides. In this regard, we emphasize the importance of effective international cooperation among relevant multilateral environmental agreements and international organizations. We further stress the importance of basing the listing of species on agreed criteria.

204. We take note of the establishment of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services, and invite an early commencement of its work, in order to provide the best available policy-relevant information on biodiversity to assist decision makers.

Desertification, land degradation and drought

205. We recognize the economic and social significance of good land management, including soil, particularly its contribution to economic growth, biodiversity, sustainable agriculture and food security, eradicating

destekleyen yatırımları teşvik ediyoruz.

202. Uluslararası işbirliği ve ortaklıklar ve bilgi paylaşımının uygun olduğu durumlarda teşvik ediyor ve bu kapsamda, doğayla uyum içerisinde yaşama vizyonu ile genetik kaynakların kullanımından doğan faydalara ulaşım ve bunların adil ve hakkaniyetli paylaşımı ile biyolojik çeşitliliğin korunması ve sürdürülebilir kullanımında tüm paydaşların etkin katılımını teşvik etmek için 2011-2020 BM Biyolojik Çeşitlilik On Yılı'nı memnuniyetle karşılıyoruz.

203. Ticaret, çevre ve kalkınmanın ortak paydasında bulunan ve biyolojik çeşitliliğin korunması ve sürdürülebilir kullanımını destekleyen uluslararası bir sözleşme olan Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme'nin üstlendiği önemli rolün farkında olduğumuzu belirtiyor ve sözleşmenin yerel halka elle tutulur faydalar sağlaması ve uluslararası ticarete yer alan hiçbir hayvanın neslinin tükenmekte olmadığını sağlaması gerektiğini vurguluyoruz. Hem arz hem de talep tarafında katı ve güçlendirilmiş eylemlerin gerekli olduğu yaban hayatı kaçakçılığı konusunun ekonomik, sosyal ve çevresel etkilerinin farkındayız. Bu doğrultuda, konuyla alakalı çok taraflı çevresel sözleşmelerin ve uluslararası organizasyonların arasındaki etkili uluslararası işbirliğinin önemini vurguluyoruz. Dahası, canlıları ortaklaşa karar verilen kriterler üzerinden listelemenin önemini vurguluyoruz.

204. Biyolojik çeşitlilik ve ekosistem üzerine Hükümetler arası Bilim-Politika platformunun kuruluşunu dikkate alıyor ve biyolojik çeşitlilik hakkında politikalarla ilgili mevcut en iyi bilgiyi sağlayabilmek ve karar vericilere yardımcı olabilmesi açısından, erken bir şekilde çalışmalarına başlaması için göreve davet ediyoruz.

Çölleşme, arazi bozulması ve kuraklık

205. Toprak dâhil olmak üzere, iyi arazi yönetiminin özellikle ekonomik büyüme, biyolojik çeşitlilik, sürdürülebilir tarım ve gıda güvenliği, yoksulluğun giderilmesi, kadınların güçlendirilmesi, iklim değişikliğine atıfta bulunulması ve su mevcudiyetinin artırılması

poverty, the empowerment of women, addressing climate change and improving water availability. We stress that desertification, land degradation and drought are challenges of a global dimension and continue to pose serious challenges to the sustainable development of all countries, in particular developing countries. We also stress the particular challenges this poses for Africa, the least developed countries and the landlocked developing countries. In this regard, we express deep concern for the devastating consequences of cyclical drought and famine in Africa, in particular in the Horn of Africa and the Sahel region, and call for urgent action through short-, medium- and long-term measures at all levels.

206. We recognize the need for urgent action to reverse land degradation. In view of this, we will strive to achieve a land-degradation neutral world in the context of sustainable development. This should act to catalyse financial resources from a range of public and private sources.

207. We reaffirm our resolve in accordance with the United Nations Convention to Combat Desertification to take coordinated action nationally, regionally and internationally, to monitor, globally, land degradation and restore degraded lands in arid, semi-arid and dry sub-humid areas. We resolve to support and strengthen the implementation of the Convention and the 10-year strategic plan and framework to enhance its implementation (2008-2018), including through mobilizing adequate, predictable and timely financial resources. We note the importance of mitigating the effects of desertification, land degradation and drought, including by preserving and developing oases, restoring degraded lands, improving soil quality and improving water management, in order to contribute to sustainable development and poverty eradication. In this regard, we encourage and recognize the importance of partnerships and initiatives for the safeguarding of land resources. We also encourage capacity-building, extension training programmes and scientific studies and initiatives aimed at deepening understanding and raising awareness of the economic, social and environmental benefits of sustainable land management policies and practices.

gibi konular olmak üzere ekonomik ve sosyal öneminin farkındayız. Çölleşme, arazi bozulması ve kuraklığın küresel sorunlar olduğunu ve özellikle gelişmekte olan ülkeler olmak üzere, tüm ülkelerde sürdürülebilir kalkınma için zorluk oluşturmaya devam ettiğini vurguluyoruz. Ayrıca özellikle Afrika, en az gelişmiş ülkeler ve denize kıyısı olmayan gelişmekte olan ülkeler için oluşturduğu sorunları vurguluyoruz. Bu doğrultuda, Afrika'daki, özellikle de kuzeydoğu Afrika ve Sahel bölgesindeki, periyodik kuraklık ve kıtlığın neden olduğu yıkıcı sonuçlar için derin kaygımızı dile getiriyor ve her seviyede kısa, orta ve uzun vadeli önlemler dâhilinde acil eylem çağırısı yapıyoruz.

206. Arazi bozulmasını tersine çevirmek için acil eyleme ihtiyacı duyulduğunu belirtiyoruz. Bu bakış açısıyla, sürdürülebilir kalkınma kapsamında arazi bozulmasının olmadığı bir dünyaya ulaşmak için çaba göstereceğiz. Bu hedef, kamu ve özel sektörün finansal kaynaklarını harekete geçirmelidir.

207. BM Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi doğrultusunda, arazi bozulmasını küresel düzeyde izlemek ve kurak, yarı-kurak ve kuru yarı-nemli bölgelerde bozulan arazileri ıslah için ulusal, bölgesel ve uluslararası düzeyde eşgüdümlü bir biçimde hareket etme kararımızı yeniden tasdik ediyoruz. Sözleşmenin ve 10 yıllık stratejik plan ve çerçevesinin (2008-2018); uygun, bilinir ve zamanlı mali kaynakları harekete geçirmek de dâhil olmak üzere desteklenmesi ve güçlendirilmesine kararlıyız. Sürdürülebilir kalkınmaya katkıda bulunmak ve yoksulluğun giderilmesini sağlayabilmek için; vahaların korunması ve geliştirilmesi, bozulan arazilerin ıslahı, toprak kalitesinin artırılması ve su yönetiminin iyileştirilmesi gibi yollarla çölleşmenin, arazi bozulmasının ve kuraklığın etkilerinin giderilmesinin önemine işaret ediyoruz. Bu doğrultuda, arazi kaynaklarının korunması için ortaklıkların ve girişimlerin önemini takdir ediyor ve destekliyoruz. Ayrıca, sürdürülebilir arazi yönetimi politikaları ve uygulamalarının ekonomik, sosyal ve çevresel faydalarını daha iyi anlamayı ve farkındalığı yükseltmeyi hedefleyen kapasite artırma ve yaygınlaştırma eğitim programları ile bilimsel çalışmaları teşvik ediyoruz.

208. We stress the importance of the further development and implementation of scientifically based, sound and socially inclusive methods and indicators for monitoring and assessing the extent of desertification, land degradation and drought, as well as the importance of efforts under way to promote scientific research and strengthen the scientific base of activities to address desertification and drought in accordance with the United Nations Convention to Combat Desertification. In this respect, we take note of the decision of the Conference of the Parties to the Convention, at its tenth meeting, to establish an ad hoc working group, taking into account regional balance, to discuss specific options for the provision of scientific advice to its parties.

209. We reiterate the need for cooperation through the sharing of climate and weather information and forecasting and early warning systems related to desertification, land degradation and drought, as well as to dust storms and sandstorms, at the global, regional and subregional levels. In this regard, we invite States and relevant organizations to cooperate in the sharing of related information, forecasting and early warning systems.

Mountains

210. We recognize that the benefits derived from mountain regions are essential for sustainable development. Mountain ecosystems play a crucial role in providing water resources to a large portion of the world's population; fragile mountain ecosystems are particularly vulnerable to the adverse impacts of climate change, deforestation and forest degradation, land use change, land degradation and natural disasters; and mountain glaciers around the world are retreating and getting thinner, with increasing impacts on the environment and human well-being.

211. We further recognize that mountains are often home to communities, including indigenous peoples and local communities, who have developed sustainable uses of mountain resources. These communities are, however, often marginalized, and we therefore stress that continued effort will be required to address poverty, food security and nutrition, social exclusion and environmental

208. BM Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesine uygun bir şekilde çölleşme ve kuraklığa yönelik bilimsel çalışmalarının teşvik edilmesi ve çabaların bilimselliğinin artırılmasının yanında; çölleşmenin, arazi bozulmasının ve kuraklığın boyutunu izlemek ve değerlendirmek için bilime dayalı, güvenilir ve sosyal içermeyi destekleyecek yöntem ve göstergelerin geliştirilmesinin ve uygulanmasının önemini vurguluyoruz. Bu doğrultuda, Sözleşme'nin onuncu Taraflar Toplantısında bölgesel dengeleri göz önüne alarak, taraflara bilimsel tavsiyeler sunulması ve belirli seçeneklerin tartışılması için geçici bir çalışma grubunun kurulması kararını dikkate alıyoruz.

209. Küresel, bölgesel ve alt-bölgesel düzeylerde, toz ve kum fırtınaları dâhil olmak üzere çölleşme, arazi bozulması ve kuraklık ile alakalı iklim ve hava bilgileri ve tahminlerinin ve erken uyarı sistemlerinin paylaşımı yoluyla işbirliği yapılması ihtiyacının olduğunu yineliyoruz. Bu doğrultuda, devletleri ve ilgili kurumları konuya ilişkin bilgileri, tahminleri ve erken uyarı sistemlerini paylaşma konusunda işbirliğine davet ediyoruz.

Dağlar

210. Dağlık alanlardan elde edilen yararların sürdürülebilir kalkınma için elzem olduğunu kabul ediyoruz. Dağ ekosistemleri, dünya nüfusunun büyük bir bölümüne su kaynağı sağlamada çok önemli bir rol oynar; kırılgan dağ ekosistemleri, iklim değişikliğinin, ormansızlaşma ve orman bozulmalarının, arazi kullanımı değişikliğinin, arazi bozulmalarının ve doğal afetlerin olumsuz etkilerine en açık olan bölgelerdir ve dünyadaki dağ buzulları, çevre ve insan refahını tehdit edecek ölçüde hacmi küçülmekte ve incelmektedir.

211. Dağların, kaynakların sürdürülebilir bir şekilde kullanımını sağlayan yaşam şekilleri geliştirmiş yerli halklar ve yerel toplulukların yaşam alanı olduğunu kabul ediyoruz. Bu toplulukların kenarda kalmaları sebebiyle, bu alanlardaki yoksulluğu, gıda ve besin güvenliğini, sosyal içermeyi ve çevre bozulması konularının ele alınmasına yönelik çalışmaların aralıksız devam edilmesi gerekmektedir.

degradation in these areas. We invite States to strengthen cooperative action with effective involvement and sharing of experience of all relevant stakeholders, by strengthening existing arrangements, agreements and centres of excellence for sustainable mountain development, as well as exploring new arrangements and agreements, as appropriate.

212. We call for greater efforts towards the conservation of mountain ecosystems, including their biodiversity. We encourage States to adopt a long-term vision and holistic approaches, including through incorporating mountain-specific policies into national sustainable development strategies, which could include, inter alia, poverty reduction plans and programmes for mountain areas, particularly in developing countries. In this regard, we call for international support for sustainable mountain development in developing countries.

Chemicals and waste

213. We recognize that the sound management of chemicals is crucial for the protection of human health and the environment. We further recognize that growing global production and use of chemicals and their prevalence in the environment calls for increased international cooperation. We reaffirm our aim to achieve, by 2020, the sound management of chemicals throughout their life cycle and of hazardous waste in ways that lead to minimization of significant adverse effects on human health and the environment, as set out in the Johannesburg Plan of Implementation. We also reaffirm our commitment to an approach for the sound management of chemicals and waste, at all levels, that responds in an effective, efficient, coherent and coordinated manner to new and emerging issues and challenges, and encourage further progress across countries and regions in order to fill the gaps in the implementation of commitments.

214. We call for the effective implementation and strengthening of the Strategic Approach to International Chemicals Management as part of a robust, coherent, effective and efficient system for the sound management of chemicals throughout their life cycle, including to respond to emerging challenges.

vurguluyoruz. Devletleri, ilgili paydaşların etkin katılımı ve tecrübelerinin paylaşımıyla; dağlık alanların sürdürülebilir kalkınması için mevcut düzenlemelerin, sözleşmelerin ve mükemmeliyet merkezlerinin güçlendirilmesi ile yeni düzenlemeler ve anlaşmaların usulüne uygun olarak belirlenmesiyle, müşterek eylemlerini geliştirmeye davet ediyoruz.

212. Dağ ekosistemlerinin ve sahip oldukları biyolojik çeşitliliğin korunmasına yönelik çabaların artırılması çağrısında bulunuyoruz. Devletleri; dağlara odaklanan politikalarını başta gelişmekte olan ülkeler olmak üzere dağlık alanlarda yoksulluğun azaltılması konusundaki plan ve programları da içerecek şekilde ulusal sürdürülebilir kalkınma stratejileri ile bütünleştirerek uzun vadeli bir vizyon ve bütüncül yaklaşımlar oluşturmaya teşvik ediyoruz. Bu bağlamda, gelişmekte olan ülkelerde dağlık alanların sürdürülebilir kalkınması için uluslararası destek çağrısında bulunuyoruz.

Kimyasallar ve atıklar

213. Kimyasalların iyi yönetiminin insan sağlığı ve çevrenin korunması açısından oldukça önemli olduğunu kabul ediyoruz. Giderek artan küresel kimyasal üretimi ve kullanımı ve çevrede yaygınlaşmasının artan uluslararası işbirliğini gerektirdiğinin de farkındayız. 2020 yılına kadar, Johannesburg Uygulama Planı'nda belirtildiği üzere, yaşam döngüleri süresince kimyasalların ve tehlikeli atıkların, insan sağlığı ve çevre üzerindeki önemli yan etkilerinin en aza indirilmesini sağlayacak şekilde etkili yönetimini sağlama amacımızı yeniden tasdik ediyoruz. Aynı zamanda, yeni ve belirmekte olan hususlara ve zorluklara karşı etkili, etkin, tutarlı ve koordineli bir yaklaşımla yanıt veren, her düzeyde etkili, kimyasal ve atık yönetimine yönelik bir yaklaşım taahhüdümüzü yeniden onaylıyor ve taahhütlerin uygulanmasındaki eksikliklerin giderilmesi adına ülkeler ve bölgeleri daha fazla ilerleme için teşvik ediyoruz.

214. Belirmekte olan zorluklara yanıt verme dâhil olmak üzere, yaşam döngüleri boyunca kimyasalların etkili yönetimi için sağlam, tutarlı, etkili ve etkin bir sistemin parçası olarak Uluslararası Kimyasal Yönetimine Karşı Stratejik Yaklaşımın etkili bir şekilde uygulanması ve güçlendirilmesi çağrısında bulunuyoruz.

215. We are deeply concerned that many countries, in particular the least developed countries, lack the capacity for sound management of chemicals and waste throughout their life cycles. Additional efforts are needed to enhance work towards strengthening capacities, including through partnerships, technical assistance and improved governance structures. We encourage countries and organizations, which have made progress towards achieving the goal of sound management of chemicals by 2020 to assist other countries by sharing knowledge, experience and best practices.

216. We commend the increased coordination and cooperation among chemical and waste conventions, namely the Basel Convention, the Rotterdam Convention and the Stockholm Convention, and encourage continued enhanced coordination and cooperation among them and with the Strategic Approach to International Chemicals Management. We take note of the important role regional and coordinating centres of the Basel Convention and those of the Stockholm Convention.

217. We commend existing public-private partnerships and call for continued, new and innovative public-private partnerships among industry, governments, academia and other non-governmental stakeholders aiming to enhance capacity and technology for environmentally sound chemicals and waste management, including for waste prevention.

218. We recognize the importance of adopting a life cycle approach and of further development and implementation of policies for resource efficiency and environmentally sound waste management. We therefore commit to further reduce, reuse and recycle waste (3Rs), and to increase energy recovery from waste, with a view to managing the majority of global waste in an environmentally sound manner and, where possible, as a resource. Solid wastes, such as electronic waste and plastics, pose particular challenges, which should be addressed. We call for the development and enforcement of comprehensive national and local waste management policies, strategies, laws and regulations.

215. Az gelişmiş ülkeler başta olmak üzere, çoğu ülkenin yaşam döngüleri boyunca kimyasal ve atıkların etkili yönetimi kapasitesinden yoksun olmalarından derin endişe duyuyoruz. Kapasiteleri artırmaya yönelik çalışmaların geliştirilmesi adına ortaklıklar, teknik yardım ve gelişmiş yönetim yapıları gibi ek çabalar gerekmektedir. 2020 yılına kadar kimyasalların etkili yönetimi doğrultusunda gelişme gösteren ülke ve örgütleri; bilgi, deneyim ve en iyi uygulamaları paylaşarak diğer ülkelere yardım etmeleri konusunda teşvik ediyoruz.

216. Kimyasal ve atık anlaşmaları arasından artan işbirliği ve eşgüdümü, diğer bir deyişle Basel Sözleşmesini, Rotterdam Sözleşmesini ve Stockholm Sözleşmesini takdir ediyor ve aralarındaki ve Uluslararası Kimyasal Yönetimine Stratejik Yaklaşım ile süregelen gelişmiş koordinasyon ve işbirliğini teşvik ediyoruz. Basel Sözleşmesi ve Stockholm Sözleşmesinin bölgesel ve düzenleyici merkez rollerinin önemini belirtiyoruz.

217. Mevcut kamu-özel ortaklıklarını takdir ediyor ve atık önleme dâhil olmak üzere çevresel açıdan etkili kimyasal ve atık yönetimi için kapasite ve teknoloji gelişimini hedefleyen hükümetler, akademi ve diğer sivil toplum paydaşları arasında yeni ve yaratıcı kamu-özel ortaklıkları oluşturma çağrısında bulunuyoruz.

218. Yaşam döngüsü yaklaşımını benimsemenin ve kaynak yeterliliği ve çevresel açıdan etkili atık yönetimi için politika geliştirme ve uygulamanın önemini farkında olduğumuzu belirtiyoruz. Bu nedenle, atıkları daha fazla azaltma, yeniden kullanma ve geri dönüştürme (3R) ve küresel atıkların büyük bir kısmını çevresel açıdan etkili yöntem ile yönetme ve mümkünse kaynak olarak kullanarak atıktan enerji üretimini artırma taahhüdü veriyoruz. Elektronik atık ve plastikler gibi katı atıklar, değiştirilmesi gereken önemli zorluklar teşkil etmektedir. Kapsamlı ulusal ve yerel atık yönetim politikaları, stratejileri, yasa ve mevzuatlarının gelişim ve uygulaması için çağrıda bulunuyoruz.

219. We urge countries and other stakeholders to take all possible measures to prevent the unsound management of hazardous wastes and their illegal dumping, particularly in countries where the capacity to deal with these wastes is limited, in a manner consistent with the obligations of countries under relevant international instruments. In this context, we welcome the relevant decisions taken at the tenth meeting of the Conference of the Parties to the Basel Convention.

220. We recognize the importance of science-based assessments of the risks posed by chemicals to human beings and the environment, and of reducing human and environmental exposure to hazardous chemicals. We encourage the development of environmentally sound and safer alternatives to hazardous chemicals in products and processes. To this end, we encourage, inter alia, life cycle assessment, public information, extended producer responsibility, research and development, sustainable design and knowledge-sharing, as appropriate.

221. We welcome the ongoing negotiating process on a global legally binding instrument on mercury to address the risks to human health and the environment and call for a successful outcome to the negotiations.

222. We recognize that the phase-out of ozone-depleting substances is resulting in a rapid increase in the use and release of high global-warming potential hydrofluorocarbons to the environment. We support a gradual phase-down in the consumption and production of hydrofluorocarbons.

223. We acknowledge that sustainable and adequate long-term funding is a key element for the sound management of chemicals and waste, in particular in developing countries. In this regard, we welcome the consultative process on financing options for chemicals and waste, initiated to consider the need for heightened efforts to increase the political priority accorded to sound management of chemicals and waste, and the increased need for sustainable, predictable, adequate and accessible financing for the chemicals and waste agenda. We look forward to the

219. Ülkeleri ve diğer paydaşları, ilgili uluslararası araçlar altında ülkelerin yükümlülükleri ile tutarlı olacak şekilde, özellikle bu atıklarla baş etme kapasitesinin sınırlı olduğu ülkelerde, tehlikeli atıkların etkili olmayan yönetimi ve bunların yasa dışı boşaltımını önlemek adına tüm olası önlemleri alma hususunda teşvik ediyoruz. Bu bağlamda, Basel Sözleşmesi Taraflar Konferansının onuncu toplantısında alınan ilgili kararları memnuniyetle karşılıyoruz.

220. Kimyasalların insanlar ve çevre üzerinde teşkil ettiği risklerin bilimsel değerlendirmelerinin ve insanların ve çevrenin tehlikeli kimyasallara maruz kalmalarının azaltılmasının önemini farkındayız. Ürün ve işlemlerde tehlikeli kimyasallara çevresel açıdan daha etkili ve güvenli alternatifler geliştirilmesini teşvik ediyoruz. Bu maksatla, bunların dışında, uygun görüldüğü şekilde, yaşam döngüsü değerlendirmeleri, kamu bilgilendirmesi, genişletilmiş üretici sorumluluğu, araştırma ve geliştirme, sürdürülebilir tasarım ve bilgi paylaşımını teşvik ediyoruz.

221. İnsan sağlığına ve çevreye karşı risklerine değinmek adına cıva ile ilgili küresel açıdan yasal olarak bağlayıcı belgeler üzerine devam etmekte olan görüşme sürecini memnuniyetle karşılıyor ve görüşmelerden başarılı sonuçlar alınması için çağrıda bulunuyoruz.

222. Ozon tabakasını inceltici maddelerin kullanımdan kalkmasının, yüksek küresel ısınma potansiyeline sahip hidroflorokarbonun kullanımında ve çevreye yayılmasında bir artışla sonuçlanacağını farkında olduğumuzu belirtiyoruz. Tüketiminin ve hidroflorokarbon üretiminin aşamalı olarak azaltılmasını destekliyoruz.

223. Sürdürülebilir ve yeterli uzun vadeli finansman sağlamanın, özellikle gelişmekte olan ülkelerde etkili kimyasal ve atık yönetimi için temel unsur olduğunu tasdik ediyoruz. Bu bağlamda, etkili kimyasal ve atık yönetimi için politik önceliği artırmak amacıyla yapılan çalışmaları geliştirme ihtiyacını ve sürdürülebilir, öngörülebilir, yeterli ve erişilebilir kimyasal ve atık finansmanı gündemi ihtiyacını göz önünde bulundurmak amacıyla başlatılan kimyasal ve atıkların finansman seçeneklerine ilişkin istişare sürecini memnuniyetle karşılıyoruz. Birleşmiş Milletler Çevre Programı'nın (UNEP)

forthcoming proposals by the Executive Director of UNEP, which will be considered by the International Conference on Chemicals Management and at the twenty-seventh session of the Governing Council of UNEP.

Sustainable consumption and production

224. We recall the commitments made in the Rio Declaration on Environment and Development, Agenda 21 and the Johannesburg Plan of Implementation on sustainable consumption and production and, in particular, the request in chapter 3 of the Plan of Implementation to encourage and promote the development of a 10-year framework of programmes. We recognize that fundamental changes in the way societies consume and produce are indispensable for achieving global sustainable development.

225. Countries reaffirm the commitments they have made to phase out harmful and inefficient fossil fuel subsidies that encourage wasteful consumption and undermine sustainable development. We invite others to consider rationalizing inefficient fossil fuel subsidies by removing market distortions, including restructuring taxation and phasing out harmful subsidies, where they exist, to reflect their environmental impacts, with such policies taking fully into account the specific needs and conditions of developing countries, with the aim of minimizing the possible adverse impacts on their development and in a manner that protects the poor and the affected communities.

226. We adopt the 10-year framework of programmes on sustainable consumption and production patterns, as contained in document A/CONF.216/5, and highlight that the programmes included in the 10-year framework are voluntary. We invite the General Assembly, at its sixty-seventh session, to designate a Member State body to take any necessary steps to fully operationalize the framework.

Mining

227. We acknowledge that minerals and metals make a major contribution to the world economy and modern societies. We note that mining industries are important to all countries with mineral resources, in particular developing

Yönetim Konseyi'nin yirmi yedinci oturumunda ve Uluslararası Kimyasal Yönetim Konferansı tarafından değerlendirilecek olan UNEP Direktörü tarafından öne sürülecek teklifleri sabırsızlıkla bekliyoruz.

Sürdürülebilir üretim ve tüketim

224. Rio Çevre ve Kalkınma Deklarasyonu, Gündem 21 ve Johannesburg Uygulama Planı'ndaki, özellikle Uygulama Planı'nın üçüncü bölümündeki 10 yıllık program çerçevesi geliştirilmesinin teşvik edilmesi olmak üzere verilen sürdürülebilir üretim ve tüketim taahhütlerini hatırlatıyoruz. Toplumların tüketim ve üretim şekillerindeki köklü değişimlerin küresel sürdürülebilir kalkınmanın gerçekleştirilebilmesi için elzem olduğunu kabul ediyoruz.

225. Ülkeler, savurgan tüketimi teşvik eden ve sürdürülebilir kalkınmayı baltalayan zararlı, verimsiz fosil yakıt sübvansiyonlarının aşamalı olarak azaltılmasını vadeden taahhütlerini yeniden tasdik etmektedir. Diğerlerini de, vergilendirmenin yeniden yapılandırılması ve mevcut zararlı sübvansiyonların aşamalı olarak kaldırılması gibi yollarla piyasa aksaklıklarını ortadan kaldırarak verimsiz fosil yakıt sübvansiyonlarını rasyonel hâle getirmeye ve çevresel etkilerini yoksullar ile etkilenen toplumları koruyacak ve kalkınmalarına yönelik olumsuz etkileri en aza indirecek şekilde gelişmekte olan ülkelerin kendilerine özgü ihtiyaç ve koşullarını dikkate alan politikalarla yansıtmaya davet ediyoruz.

226. Sürdürülebilir tüketim ve üretim modellerine yönelik 10 yıllık program çerçevesini, A/CONF.216/5 belgesinde belirtildiği şekilde benimsiyor ve 10 yıllık çerçeve kapsamındaki programların gönüllü olduğunun altını çiziyoruz. Genel Kurul'u, altmış yedinci toplantısında, çerçeveyi tamamen faaliyete geçirebilmek için gerekli adımları atacak bir üye devlet organı tayin etmeye davet ediyoruz.

Madencilik

227. Minerallerin ve metallerin, dünya ekonomisine ve modern toplumlara büyük katkılar sağladığını kabul ediyoruz. Başta gelişmekte olan ülkeler olmak üzere tüm ülkeler için mineral kaynaklarla birlikte maden sanayilerinin önemli

countries. We also note that mining offers the opportunity to catalyse broad-based economic development, reduce poverty and assist countries in meeting internationally agreed development goals, including the Millennium Development Goals, when managed effectively and properly. We acknowledge that countries have the sovereign right to develop their mineral resources according to their national priorities and responsibility regarding the exploitation of resources described in the Rio Principles. We further acknowledge that mining activities should maximize social and economic benefits, as well as effectively address negative environmental and social impacts. In this regard, we recognize that Governments need strong capacities to develop, manage and regulate their mining industries, in the interest of sustainable development.

228. We recognize the importance of strong and effective legal and regulatory frameworks, policies and practices for the mining sector that deliver economic and social benefits and include effective safeguards that reduce social and environmental impacts, as well as conserve biodiversity and ecosystems, including during postmining closure. We call on governments and businesses to promote the continuous improvement of accountability and transparency, as well as the effectiveness of the relevant existing mechanisms to prevent the illicit financial flows from mining activities.

Education

229. We reaffirm our commitments to the right to education and in this regard, we commit to strengthen international cooperation to achieve universal access to primary education, particularly for developing countries. We further reaffirm that full access to quality education at all levels is an essential condition for achieving sustainable development, poverty eradication, gender equality and the empowerment of women, as well as human development, for the attainment of the internationally agreed development goals, including the Millennium Development Goals, and for the full participation of both women and men, in particular young people. In this regard, we stress the need for ensuring equal access to education for persons with disabilities,

olduğunu belirtiyoruz. Ayrıca madencilik, etkin ve uygun bir şekilde yönetildiğinde, geniş tabanlı ekonomik kalkınmayı kolaylaştırma, yoksulluğu azaltma ve Binyıl Kalkınma Hedefleri de dâhil olmak üzere ülkelere uluslararası kalkınma hedeflerini gerçekleştirmelerinde destek olma fırsatı sunduğunu belirtiyoruz. Kaynaklardan faydalanmaya ilişkin Rio İlkeleri'nde belirtildiği üzere; ülkelerin kendi mineral kaynaklarını, kendi ulusal öncelik ve yükümlülüklerine göre geliştirme hakkına sahip olduklarını kabul ediyoruz. Ayrıca madencilik faaliyetlerinin, hem toplumsal ve ekonomik yararları azami seviyeye çıkarması hem de olumsuz çevresel ve toplumsal etkileri gidermesi gerektiğini ikrar ediyoruz. Bu bağlamda, hükümetlerin sürdürülebilir kalkınmaya yönelik olarak maden sanayilerini geliştirebilmeleri, yönetebilmeleri ve düzenleyebilmeleri için sağlam kapasitelere ihtiyaç duyduklarının farkında olduğumuzu belirtiyoruz.

228. Ekonomik ve sosyal yararlar sağlayan ve toplumsal, çevresel etkileri azaltan, madencilik faaliyetlerinin bitmesinin ardından madenlerin kapatılması sırasında bile biyolojik çeşitliliği ve ekosistemleri koruyan etkili teminatları kapsayan güçlü, etkili yasal ve düzenleyici çerçevelerin, politikaların ve uygulamaların madencilik sektörü için teşkil ettiği önemi kabul ediyoruz. Hükümetlere ve işletmelere, madencilik faaliyetlerinde yasadışı para akışının önlenmesi için hem hesap verebilirlik ve şeffaflığın hem de mevcut mekanizmaların etkinliğinin sürekli olarak geliştirilmesinin teşvik edilmesi çağrısında bulunuyoruz.

Eğitim

229. Eğitim hakkı taahhütlerimizi yeniden tasdik ediyor ve bu bağlamda, ilköğretime evrensel erişimi, özellikle gelişmekte olan ülkelerin erişimini sağlamak adına uluslararası işbirliğini pekiştirmeyi amaçlıyoruz. Ayrıca; sürdürülebilir kalkınmaya ulaşılması, yoksulluğun ortadan kaldırılması, toplumsal cinsiyet eşitliğinin ve kadınların güçlendirilmesinin sağlanması, insani gelişmişlik seviyesine ulaşılabilmesi Binyıl Kalkınma Hedefleri de dâhil olmak üzere uluslararası kalkınma hedeflerine ulaşılabilmesi, hem kadınların hem de erkeklerin, özellikle de gençlerin tam katılımının sağlanabilmesi için her düzeyde kaliteli eğitime tam erişimin vazgeçilmez bir koşul olduğunu, yeniden tasdik ediyoruz. Bu bağlamda, engellilerin, yerli halkların, yerel toplumların, etnik azınlıkların ve kırsal bölgelerde yaşayanların

indigenous peoples, local communities, ethnic minorities and people living in rural areas.

230. We recognize that the younger generations are the custodians of the future and the need for better quality and access to education beyond the primary level. We therefore resolve to improve the capacity of our education systems to prepare people to pursue sustainable development, including through enhanced teacher training, the development of sustainability curricula, the development of training programmes that prepare students for careers in fields related to sustainability, and more effective use of information and communications technologies to enhance learning outcomes. We call for enhanced cooperation among schools, communities and authorities in efforts to promote access to quality education at all levels.

231. We encourage Member States to promote sustainable development awareness among youth, inter alia by promoting programmes for non-formal education in accordance with the goals of the United Nations Decade of Education for Sustainable Development, 2005-2014.

232. We emphasize the importance of greater international cooperation to improve access to education, including through building and strengthening education infrastructure and increasing investment in education, particularly investment to improve the quality of education for all in developing countries. We encourage international educational exchanges and partnerships, including the creation of fellowships and scholarships to help achieve global education goals.

233. We resolve to promote education for sustainable development and to integrate sustainable development more actively into education beyond the United Nations Decade of Education for Sustainable Development.

234. We strongly encourage educational institutions to consider adopting good practices in sustainability management on their campuses and in their communities with the active participation of, inter alia, students, teachers and local partners, and teaching sustainable development as an integrated component across disciplines.

eğitime erişimlerinin eşit d¼zeyde sağlanması gereksinimini vurguluyoruz.

230. Gen nesillerin geleceğin vrisleri olduğunu ve ilköğretim d¼zeyinin ¼zerinde, kaliteli bir eğitime erişim gereksinimi olduğunun farkındayız. Bu sebeple, insanları s¼rd¼r¼lebilir kalkınmaya sevk edebilmek için eğitim sistemlerimizin kapasitelerini ¼đretmen eğitimiyle, s¼rd¼r¼lebilirlik m¼fredatlarının geliştirilmesiyle, ¼đrencileri s¼rd¼r¼lebilirlik ile ilgili kariyerlere hazırlayan eğitim programlarının geliştirilmesiyle ve ¼đrenme sonuçlarını iyileştirmek için bilgi ve iletişim teknolojilerinin daha etkin kullanılmasıyla geliştirmeyi amaçlıyoruz. Her d¼zeyde kaliteli eğitime erişimi teşvik etmek amacıyla okullar, toplumlar ve yetkililer arasında ileri d¼zeyde işbirliği oluşturulması için çağrıda bulunuyoruz.

231. ¼ye Devletleri, Birleşmiş Milletler S¼rd¼r¼lebilir Kalkınma için On Yıllık Eğitim'in (DESD, 2005-2014) hedefleri çerçevesinde yaygın eğitim programları ile s¼rd¼r¼lebilir kalkınma konusunda gençlerde farkındalık yaratmaya teşvik ediyoruz.

232. Eğitim altyapısı oluşturmak ve bu altyapıyı g¼çlendirmek, ¼zellikle gelişmekte olan ¼lkelerdeki eğitimin kalitesini iyileştirmek için yapılan yatırımları artırmak suretiyle eğitime erişimi geliştirmek için ileri d¼zeyde uluslararası işbirliğinin ¼nemini vurguluyoruz. K¼resel eğitim hedeflerinin gerçekleştirilmesine destek olmak için oluşturulan burs programları da dâhil olmak ¼zere uluslararası eğitim değişimlerini ve ortaklıkları teşvik ediyoruz.

233. S¼rd¼r¼lebilir kalkınma için eğitimi teşvik etmeyi, s¼rd¼r¼lebilir kalkınmayı daha faal bir Şekilde eğitime katmayı ve Birleşmiş Milletler S¼rd¼r¼lebilir Kalkınma için On Yıllık Eğitim'in ilerisine taşımayı amaçlıyoruz.

234. Eğitim kurumlarını; ¼đrencilerin, ¼đretmenlerin ve yerel ortakların da faal katılımıyla; kamp¼slerinde ve çevrelerinde s¼rd¼r¼lebilir yönetim iyi uygulamalarını uyarlamalarını ve s¼rd¼r¼lebilir kalkınmayı disiplinlerarası bir bileşen olarak ¼đretmelerini Őiddetle teşvik ediyoruz.

235. We underscore the importance of supporting educational institutions, especially higher educational institutions in developing countries, to carry out research and innovation for sustainable development, including in the field of education, to develop quality and innovative programmes, including entrepreneurship and business skills training, professional, technical and vocational training and lifelong learning, geared to bridging skills gaps for advancing national sustainable development objectives.

Gender equality and the empowerment of women

236. We reaffirm the vital role of women and the need for their full and equal participation and leadership in all areas of sustainable development, and decide to accelerate the implementation of our respective commitments in this regard as contained in the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women, as well as Agenda 21, the Beijing Declaration and Platform for Action and the United Nations Millennium Declaration.

237. We recognize that, although progress on gender equality has been made in some areas, the potential of women to engage in, contribute to and benefit from sustainable development as leaders, participants and agents of change has not been fully realized, owing to, inter alia, persistent social, economic and political inequalities. We support prioritizing measures to promote gender equality and the empowerment of women in all spheres of our societies, including the removal of barriers to their full and equal participation in decision-making and management at all levels, and we emphasize the impact of setting specific targets and implementing temporary measures, as appropriate, for substantially increasing the number of women in leadership positions, with the aim of achieving gender parity.

238. We resolve to unlock the potential of women as drivers of sustainable development, including through the repeal of discriminatory laws and the removal of formal barriers, ensuring equal access to justice and legal support, the reform of institutions to ensure competence and capacity for gender mainstreaming and the development and adoption of innovative and special approaches

235. Eğitim alanı da dâhil olmak üzere tüm alanlarda sürdürülebilir kalkınmaya yönelik araştırma ve yenilik faaliyetlerinin yürütülebilmesi, gelişen ulusal sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ayak uydurabilmek adına girişimcilik eğitimi, iş becerileri eğitimi, teknik eğitim, mesleki eğitim, öğretim ve yaşam boyu öğrenme gibi kaliteli, yenilikçi programların geliştirilebilmesi için eğitim kurumlarını, özellikle de gelişmekte olan ülkelerdeki yüksek öğretim kurumlarını desteklemenin önemini altını çiziyoruz.

Toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadının güçlendirilmesi

236. Kadının sürdürülebilir kalkınmanın her alanında elzem bir rolü olduğunu, tam ve eşit katılımları ve önderliklerinin gereksinimini yeniden tasdik ediyor ve bu anlamda Gündem 21, Pekin Bildirgesi ve Eylem Platformu ve Birleşmiş Milletler Binyıl Bildirgesi'nde olduğu gibi Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi'nde de yer alan taahhütlerimizin her birinin uygulamaya konmasını hızlandırma kararı alıyoruz.

237. Bazı alanlarda toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda kaydedilen gelişmelere rağmen kadınların sürdürülebilir kalkınmaya lider, katılımcı ve değişim elçisi olarak iştigal etme, katılma ve yarar sağlama potansiyelinin süregelen sosyal, ekonomik ve siyasi eşitsizlikler sebebiyle tamamen gerçekleştirilemediğinin farkında olduğumuzu belirtiyoruz. Toplumsal cinsiyet eşitliğini teşvik etmek ve kadınların toplumumuzun her alanında güçlendirilmesini amaçlayan, her düzeyde karar alma mercilerine ve idari birimlere tam ve eşit katılımlarının önündeki engellerin kaldırılması da dâhil olmak üzere öncelik verme önlemlerini destekliyor ve belli hedefler koymanın ve geçici önlemler uygulamanın cinsiyet eşitliğini sağlamak amacıyla yönetici konumundaki kadınların sayısının büyük oranda artırılması üzerindeki etkisini vurguluyoruz.

238. Kadınların, sürdürülebilir kalkınmaya itici güç olarak katkıda bulunma potansiyellerini; ayrımcı yasaların ilga edilmesi, resmi engellerin kaldırılması, hukuki ve yasal desteğe eşit erişimin sağlanması, toplumsal cinsiyet eşitliğini özümsemesine ortam sağlamak adına yeterlilik ve kapasitenin sağlanması için kurumların reformu ve toplumsal cinsiyet eşitliği önünde engel teşkil eden gayri resmi,

to address informal, harmful practices that act as barriers to gender equality. In this regard, we commit to creating an enabling environment for improving the situation of women and girls everywhere, particularly in rural areas and local communities and among indigenous peoples and ethnic minorities.

239. We commit to actively promote the collection, analysis and use of gendersensitive indicators and sex-disaggregated data in policy, programme design and monitoring frameworks, in accordance with national circumstances and capacities, in order to deliver on the promise of sustainable development for all.

240. We are committed to equal rights and opportunities for women in political and economic decision-making and resource allocation and to removing any barriers that prevent women from being full participants in the economy. We resolve to undertake legislative and administrative reforms to give women equal rights with men to economic resources, including access to ownership and control over land and other forms of property, credit, inheritance, natural resources and appropriate new technology.

241. We are committed to promote the equal access of women and girls to education, basic services, economic opportunities and health-care services, including addressing women's sexual and reproductive health, and ensuring universal access to safe, effective, affordable and acceptable modern methods of family planning. In this regard, we reaffirm our commitment to implement the Programme of Action of the International Conference on Population and Development and the key actions for the further implementation of that Programme of Action.

242. We recognize that gender equality and the effective participation of women are important for effective action on all aspects of sustainable development.

243. We support the work of the United Nations system, including the United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women (UN-Women), in promoting and achieving gender equality and the empowerment of women in all

zararlı uygulamaları ele alan yenilikçi ve özel yaklaşımların geliştirilmesi ve benimsenmesiyle ortaya çıkarmayı amaçlıyoruz. Bu anlamda kadınların ve kızların durumunun her yerde özellikle de kırsal kesimlerde, yerel yönetimlerde, yerli halklar ve etnik azınlıklar arasında iyileştirilmesini sağlayacak bir ortam yaratmaya kararlıyız.

239. Herkes için sürdürülebilir kalkınma sözünde durulabilmesi için ulusal koşullar ve kapasiteler göz önünde bulundurularak politikalar, program tasarımı ve izleme çerçevelerinde toplumsal cinsiyete duyarlı göstergelerin ve cinsiyet temelinde ayrıştırılmış verilerin toplanması, analizi ve kullanımını faal olarak teşvik etmeye kararlıyız.

240. Kadınların siyasi ve ekonomik karar alma süreçlerinde, kaynak tahsisinde eşit hak ve fırsatlara sahip olmasını ve kadınların ekonomiye tam katılımlarının önündeki engellerin kaldırılmasını taahhüt ediyoruz. Kadınlara; mülkiyet, arazi işletmesi ve diğer mülkiyet çeşitleri, kredi, miras, doğal kaynak ve yeni teknolojiye erişim de dâhil olmak üzere ekonomik kaynaklara erkeklerle eşit erişim hakkı sağlamak için yasal ve idari reformlar gerçekleştirilmeyi amaçlıyoruz.

241. Kadınların ve kız çocuklarının; eğitime, temel hizmetlere, ekonomik fırsatlara, kadınların cinsel ve üreme sağlığını ele alan ve güvenli, etkin, uygun fiyatlı, makul ve modern aile planlaması yöntemlerine evrensel erişimi sağlayan sağlık hizmetlerine eşit erişimini teşvik etmeye kararlıyız. Bu anlamda, Uluslararası Nüfus ve Kalkınma Konferansı Eylem Programı'nın uygulanması ve Eylem Programı'nın ileri uygulanması için gerekli başlıca eylemlerin gerçekleştirilmesi konusundaki kararlılığımızı yeniden tasdik ediyoruz.

242. Toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadınların etkin katılımının, sürdürülebilir kalkınmanın her boyutunda etkin eylemler gerçekleştirilebilmesi için önemli olduğunu belirtiyoruz.

243. Birleşmiş Milletler Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Kadını Güçlendirme Birimi'nin (BM-Kadın) hayatın her alanında toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadının güçlendirilmesini teşvik etme ve gerçekleştirme çalışmalarını birlikte, Birleşmiş Milletler sisteminin toplumsal

aspects of life, including with respect to the linkages between gender equality and the empowerment of women and the promotion of sustainable development. We support the work of UN-Women in leading, coordinating and promoting the accountability of the United Nations system in this regard.

244. We invite donors and international organizations, including the United Nations system organizations, as well as the international financial institutions, regional banks and major groups, including the private sector, to integrate fully commitments and considerations on gender equality and the empowerment of women and to ensure the participation of women and effective gender mainstreaming in their decision-making and full programming cycle. We invite them to play a supportive role in the efforts of developing countries to integrate fully commitments and considerations on gender equality and the empowerment of women and ensure the participation of women and effective gender mainstreaming in their decision-making, programme planning, budgeting and implementation, in accordance with national legislation, priorities and capacities.

B. Sustainable development goals

245. We underscore that the Millennium Development Goals are a useful tool in focusing achievement of specific development gains as part of a broad development vision and framework for the development activities of the United Nations, for national priority-setting and for mobilization of stakeholders and resources towards common goals. We therefore remain firmly committed to their full and timely achievement.

246. We recognize that the development of goals could also be useful for pursuing focused and coherent action on sustainable development. We further recognize the importance and utility of a set of sustainable development goals, based on Agenda 21 and the Johannesburg Plan of Implementation, which fully respect all the Rio Principles, taking into account different national circumstances, capacities and priorities, are consistent with international law, build upon commitments already made, and contribute to the full implementation of the outcomes of

cinsiyet eşitliği, kadınların güçlendirilmesi ve sürdürülebilir kalkınma arasındaki bağlarla ilişkin çalışmalarını destekliyoruz. BM Kadın'ın Birleşmiş Milletler'in bu konudaki hesap verebilirliğini yönlendirme, koordine ve teşvik etme çalışmalarını destekliyoruz.

244. Birleşmiş Milletler sisteminin örgütleri ile birlikte donör kuruluşları, uluslararası örgütleri, uluslararası finans kurumlarını, bölgesel bankaları, büyük bankacılık gruplarını ve özel sektörü toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadınların güçlendirilmesi konularındaki taahhütler ve hususları benimsemeye, tüm karar alma ve planlama süreçlerinde kadınların katılımını ve etkin toplumsal cinsiyet ana akımlaştırmasını sağlamaya davet ediyoruz. Yine bu mercileri, gelişmekte olan ülkelerin toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadınların güçlendirilmesi konularındaki taahhütleri ve hususları benimsemelerinde ve ulusal yasaları, öncelikleri ve kapasiteleri çerçevesinde tüm karar alma, planlama, bütçe hazırlama ve uygulama süreçlerinde kadınların katılımını ve etkin toplumsal cinsiyet ana akımlaştırmasını sağlamalarında destekleyici bir rol oynamaya davet ediyoruz.

B. Sürdürülebilir kalkınma hedefleri

245. Binyıl Kalkınma Hedefleri'nin, geniş bir kalkınma vizyonunun parçası ve Birleşmiş Milletler'in kalkınma çalışmalarının bir parçası olarak belirli kalkınma kazanımları elde etmeye odaklanana, ulusal önceliklerin belirlenmesi ve paydaşlar ile kaynakların ortak hedeflere yönlendirilmesini amaçlayan yararlı bir araç olduğunu vurguluyoruz. Dolayısıyla eksiksiz bir şekilde ve zamanında ulaşılmışından kesinlikle taviz vermiyoruz.

246. Hedeflerin belirlenmesinin, aynı zamanda sürdürülebilir kalkınma konusunda odaklı ve tutarlı eylem arayışına da katkı yapacağının farkındayız. Ayrıca Gündem 21 ve Johannesburg Uygulama Planı'na dayanan, Rio İlkelerinin tamamına uygun ve farklı ulusal koşulları, kapasiteleri ve öncelikleri göz önünde bulunduran, uluslararası hukuk ile çelişmeyen, daha önce verilen taahhütler üzerine kurulan ve işbu sonuç bildirgesi de dâhil olmak üzere ekonomik, sosyal ve çevresel konular hakkında gerçekleştirilen tüm büyük zirvelerin sonuç bildirgelerinin uygulanmasına katkıda bulunan

all major summits in the economic, social and environmental fields, including the present outcome document. The goals should address and incorporate in a balanced way all three dimensions of sustainable development and their interlinkages. They should be coherent with and integrated into the United Nations development agenda beyond 2015, thus contributing to the achievement of sustainable development and serving as a driver for implementation and mainstreaming of sustainable development in the United Nations system as a whole. The development of these goals should not divert focus or effort from the achievement of the Millennium Development Goals.

247. We also underscore that sustainable development goals should be action oriented, concise and easy to communicate, limited in number, aspirational, global in nature and universally applicable to all countries while taking into account different national realities, capacities and levels of development and respecting national policies and priorities. We also recognize that the goals should address and be focused on priority areas for the achievement of sustainable development, being guided by the present outcome document. Governments should drive implementation with the active involvement of all relevant stakeholders, as appropriate.

248. We resolve to establish an inclusive and transparent intergovernmental process on sustainable development goals that is open to all stakeholders, with a view to developing global sustainable development goals to be agreed by the General Assembly. An open working group shall be constituted no later than at the opening of the sixty-seventh session of the Assembly and shall comprise 30 representatives, nominated by Member States from the five United Nations regional groups, with the aim of achieving fair, equitable and balanced geographic representation. At the outset, this open working group will decide on its methods of work, including developing modalities to ensure the full involvement of relevant stakeholders and expertise from civil society, the scientific community and the United Nations system in its work, in order to provide a diversity of perspectives and experience. It will submit a report, to the sixty-eighth session of the Assembly, containing a proposal for sustainable development goals for consideration and appropriate action.

bir takım sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin önem ve faydasını biliyoruz. Hedefler, sürdürülebilir kalkınmanın üç boyutunu ve aralarındaki bağlantıları dengeli bir şekilde ele almalı ve kapsmalıdır. Birleşmiş Milletler'in 2015 sonrası kalkınma gündemi ile tutarlı ve bütünleştirilmiş olmalı, dolayısıyla sürdürülebilir kalkınmanın gerçekleştirilebilmesine katkıda bulunmalı ve sürdürülebilir kalkınmanın Birleşmiş Milletler sisteminin tamamında uygulanmasına ve hakim yaklaşım olmasına itici bir güç olarak hizmet etmelidir. Bu hedeflerin geliştirilmesi, Binyıl Kalkınma Hedeflerinin gerçekleştirilmesine yönelik çabaları engellememelidir.

247. Ayrıca sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin; eylem odaklı, sayıca az fakat içeriği öz, kolay anlatılabilir, istekli, küresel bir doğaya sahip ve tüm ülkelerde evrensel olarak uygulanabilmesi, aynı zamanda farklı ulusal gerçeklikler, kapasiteler, kalkınma düzeylerini göz önünde bulundurması ve ulusal politika ve önceliklere saygı duyması gerektiğinin altını çiziyoruz. Bu hedeflerin, işbu sonuç bildirgesinin kılavuzluğunda, sürdürülebilir kalkınmanın öncelikli alanlarını ele alması ve onlara odaklanması gerektiğini de kabul ediyoruz. Hükümetler, uygun olduğu takdirde bu hedeflerin hayata geçirilmesini tüm ilgili paydaşların katılımını teşvik ederek sağlamalıdır.

248. Bizler, Genel Kurul'un onaylayacağı küresel sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin oluşturulması amacıyla tüm paydaşlara açık, kapsamlı ve şeffaf hükümetler arası bir süreç başlatmayı kararlaştırıyoruz. Altmış yedinci Genel Kurul toplantısının açılış tarihinden daha geç olmamak kaydıyla, açık bir çalışma grubu oluşturulacaktır ve bu grup, Birleşmiş Milletler'in beş bölgesel grubundaki üye devletler tarafından tayin edilecek 30 temsilciden oluşacak ve adil, hakkaniyetli ve dengeli coğrafi temsili amaçlayacaktır. Bu açık çalışma grubu öncelikle, bakış açısı ve tecrübe zenginliği sağlayabilmek için ilgili paydaşların tam katılımı ve sivil toplum, bilimsel çevreler ile Birleşmiş Milletler sisteminin tecrübelerini çalışmalarına dâhil etmeyi de kapsayacak şekilde kendi çalışma yöntemini belirleyecektir. Çalışma grubu, önerdiği sürdürülebilir kalkınma hedeflerini içeren raporunu, altmış sekizinci Genel Kurul'a değerlendirilmesi ve uygun eylemlerin belirlenmesi için sunacaktır.

249. The process needs to be coordinated and coherent with the processes to consider the post-2015 development agenda. The initial input to the work of the working group will be provided by the Secretary-General, in consultation with national Governments. In order to provide technical support to the process and to the work of the working group, we request the Secretary-General to ensure all necessary input and support to this work from the United Nations system, including through establishing an inter-agency technical support team and expert panels, as needed, drawing on all relevant expert advice. Reports on the progress of work will be made regularly to the General Assembly.

250. We recognize that progress towards the achievement of the goals needs to be assessed and accompanied by targets and indicators, while taking into account different national circumstances, capacities and levels of development.

251. We recognize that there is a need for global, integrated and scientifically based information on sustainable development. In this regard, we request the relevant bodies of the United Nations system, within their respective mandates, to support the regional economic commissions in collecting and compiling national inputs in order to inform this global effort. We further commit to mobilizing financial resources and capacity-building, particularly for developing countries, to achieve this endeavour.

249. Bu sürecin, 2015 yılı sonrası kalkınma gündemini ele alacak diğer süreçlerle eşgüdümlü ve tutarlı olması gerekmektedir. Çalışma grubunun çalışmalarına ilk katkı, ulusal hükümetlerle istişareleri doğrultusunda Genel Sekreter tarafından yapılacaktır. Genel Sekreterden; çalışma grubunun çalışmalarına ve sürece teknik destek sağlamak için gerek duyulduğu takdirde bütün ilgili uzman görüşlerinin dâhil edilmesi için kurumlar arası teknik destek ekipleri ve uzman panelleri oluşturulmasını böylece bu çalışmalara Birleşmiş Milletler sisteminden gerekli bütün katkı ve desteğin yönlendirilmesini bekliyoruz. Çalışma süreci ile ilgili raporlar düzenli olarak Genel Kurul'a sunulacaktır.

250. Hedeflerin gerçekleştirilmesine yönelik ilerlemenin farklı ulusal koşullar, kapasiteler ve kalkınma düzeyleri göz önünde bulundurularak değerlendirilebilmesi için, amaç ve göstergelerle tamamlanması gerektiğini kabul ediyoruz.

251. Sürdürülebilir kalkınma ile ilgili küresel, bütünleşik ve bilimsel temelli verilere ihtiyaç duyulduğunun farkında olduğumuzu belirtiyoruz. Bu sebeple, bu küresel çabaya bilgi temin edilmesi için Birleşmiş Milletler sisteminin ilgili organlarından yetkileri kapsamında bölgesel ekonomik komisyonları ulusal verilerin toplanması ve derlenmesi konusunda desteklemelerini talep ediyoruz. Ayrıca, bu yolda özellikle gelişmekte olan ülkeler için finansman kaynaklarının harekete geçirilmesi ve kapasitenin geliştirilmesi kararlılığımızdır.

VI. Means of implementation VI. Uygulama yöntemleri

252. We reaffirm that the means of implementation identified in Agenda 21, the Programme for the Further Implementation of Agenda 21, the Johannesburg Plan of Implementation, the Monterrey Consensus of the International Conference on Financing for Development and the Doha Declaration on Financing for Development are indispensable for achieving the full and effective translation of sustainable development commitments into tangible sustainable development outcomes. We reiterate that each country has primary responsibility for its own economic and social development and that the role of national policies, domestic resources and development strategies cannot be overemphasized. We reaffirm that developing countries need additional resources for sustainable development. We recognize the need for significant mobilization of resources from a variety of sources and the effective use of financing, in order to promote sustainable development. We acknowledge that good governance and the rule of law at the national and international levels are essential for sustained, inclusive and equitable economic growth, sustainable development and the eradication of poverty and hunger.

A. Finance

253. We call on all countries to prioritize sustainable development in the allocation of resources in accordance with national priorities and needs, and we recognize the crucial importance of enhancing financial support from all sources for sustainable development for all countries, in particular developing countries. We recognize the importance of international, regional and national financial mechanisms, including those accessible to subnational and local authorities, to the implementation of sustainable development programmes, and call for their strengthening and implementation. New partnerships and innovative sources of financing can play a role in complementing sources of financing for sustainable development. We encourage their further exploration and use, alongside the traditional means of implementation.

252. Gündem 21'de, Gündem 21'in Daha İleri Düzeyde Uygulanması Programı'nda, Johannesburg Uygulama Planı'nda, Kalkınmanın Finansmanı konulu Uluslararası Konferansın Monterrey Mutabakatında ve Kalkınmanın Finansmanı Doha Bildirisi'nde belirlenen uygulama yöntemlerinin, sürdürülebilir kalkınma taahhütlerinin tamamen ve etkili bir şekilde somut sürdürülebilir kalkınma çıktılarına dönüştürülebilmesi için elzem olduğunu yeniden tasdik ediyoruz. Her ülkenin, kendi ekonomik ve sosyal kalkınmasından birinci derecede sorumlu olduğunu; ulusal politikaların, yerel kaynakların ve kalkınma stratejilerinin rolü üzerinde baskı yapılamayacağını yeniden vurguluyoruz. Gelişmekte olan ülkelerin sürdürülebilir kalkınma için ek kaynaklara gereksinim duyduğunu yeniden tasdik ediyoruz. Sürdürülebilir kalkınmanın teşviki için, tahsis edilen çeşitli kaynakların seferber edilmesinin ve finansmanın etkin kullanımının gerekli olduğunu kabul ediyoruz. Ulusal ve uluslararası düzeylerde, iyi yönetim ve hukukun üstünlüğü ilkelerinin sürdürülebilir, kapsayıcı ve hakkaniyetli ekonomik büyüme, sürdürülebilir kalkınma ve yoksulluk ile açlığın ortadan kaldırılması için elzem olduğunu onaylıyoruz.

A. Finansman

253. Tüm ülkelere kaynaklarının tahsisinde, ulusal öncelik ve gereksinimleri doğrultusunda sürdürülebilir kalkınmaya öncelik vermeleri için çağrıda bulunuyor ve başta gelişmekte olan ülkeler olmak üzere tüm ülkelerde sürdürülebilir kalkınma için tüm kaynaklardan sağlanan finansal desteğin artırılmasının kritik önemini kabul ediyoruz. Alt-ulusal ve yerel yönetimler de dâhil olmak üzere uluslararası, bölgesel ve ulusal finans mekanizmalarının sürdürülebilir kalkınma programlarının uygulanmasındaki önemini kabul ediyor ve bu mekanizmaların güçlendirilmeleri ve yürürlüğe konmaları için çağrıda bulunuyoruz. Yeni ortaklıklar ve yenilikçi finansman kaynakları, sürdürülebilir kalkınma için finansman kaynaklarını tamamlayıcı bir rol oynayabilirler. Geleneksel uygulama yöntemlerinin yanında bunların da araştırılmalarını ve kullanılmalarını teşvik ediyoruz.

254. We recognize the need for significant mobilization of resources from a variety of sources and the effective use of financing, in order to give strong support to developing countries in their efforts to promote sustainable development, including through actions undertaken in accordance with the outcome of the United Nations Conference on Sustainable Development and for achieving sustainable development goals.

255. We agree to establish an intergovernmental process under the auspices of the General Assembly, with technical support from the United Nations system and in open and broad consultation with relevant international and regional financial institutions and other relevant stakeholders. The process will assess financing needs, consider the effectiveness, consistency and synergies of existing instruments and frameworks, and evaluate additional initiatives, with a view to preparing a report proposing options on an effective sustainable development financing strategy to facilitate the mobilization of resources and their effective use in achieving sustainable development objectives.

256. An intergovernmental committee, comprising 30 experts nominated by regional groups, with equitable geographical representation, will implement this process, concluding its work by 2014.

257. We request the General Assembly to consider the report of the intergovernmental committee and take appropriate action.

258. We recognize that the fulfilment of all commitments related to ODA is crucial, including the commitments by many developed countries to achieve the target of 0.7 per cent of gross national product (GNP) for ODA to developing countries by 2015, as well as a target of 0.15 to 0.20 per cent of GNP for ODA to the least developed countries. To reach their agreed timetables, donor countries should take all necessary and appropriate measures to raise the rate of aid disbursements in order to meet their existing commitments. We urge those developed countries that have not yet done so to make additional concrete efforts towards the target of 0.7 per cent of GNP for ODA to developing countries, including the specific target of 0.15 to 0.20 per cent of GNP for ODA to the least developed countries, in

254. Gelişmekte olan ülkelere, Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Konferansı Sonuç Bildirgesi uyarınca taahhüt edilen faaliyetler de dâhil olmak üzere sürdürülebilir kalkınmayı teşvik çabalarında destek olabilmek ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin gerçekleştirilmesini sağlayabilmek için, tahsis edilen çeşitli kaynakların seferber edilmesinin ve finansmanın etkin kullanımının gerekli olduğunu kabul ediyoruz.

255. Genel Kurul himayesinde, Birleşmiş Milletler sisteminden alınacak teknik destekle ve ilgili uluslararası ve bölgesel finans kuruluşları ve diğer ilgili paydaşlarla açık, geniş çaplı müzakereler yürütülerek hükümetler arası bir süreç başlatılmasını uygun buluyoruz. Bu süreç, finansman ihtiyaçlarını belirleyecek, mevcut araçların ve çerçevenin etkinliğini, tutarlılığını ve sinerjilerini değerlendirecek ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmak için kaynakların seferberliğini ve etkin kullanımlarını sağlayacak etkili bir sürdürülebilir kalkınma finansman stratejisi konusunda seçenekler sunan bir rapor hazırlamak amacıyla ek girişimleri değerlendirecektir.

256. Bu süreci, 2014 yılında tamamlamak üzere, bölgesel gruplarca seçilen, adil coğrafi dağılımlı 30 uzmandan oluşan hükümetler arası bir komite yürütecektir.

257. Genel Kurul'dan hükümetler arası komitenin raporunu değerlendirmesini ve gerekli adımları atmasını talep ediyoruz.

258. Birçok gelişmiş ülkenin geliştirmekte olan ülkelere yapacağı RKY'ye ayrılan gayrisafi milli hâsıla (GSMH) payını 2015 yılına kadar yüzde 0,7'ye ulaştırma taahhütleri ve GSMH'nin yüzde 0,15 ila 0,20'sini az geliştirmiş ülkelere yapacağı RKY'ye ayırma hedefi de dâhil olmak üzere, RKY'ye ilişkin taahhütlerin gerçekleştirilmesinin elzem olduğunu kabul ediyoruz. Donör ülkelerin, belirlenen tarihlerde mevcut taahhütlerine ulaşmak üzere yardım oranlarını artırmak için tüm gerekli ve uygun önlemleri almaları gerekmektedir. Gelişmekte olan ülkelere yapacakları RKY'ye ayrılan lerinin yüzde 0,15 ila 0,20'sini az geliştirmiş ülkelere yapacakları RKY'ye ayırma hedeflerini henüz gerçekleştirilmemiş gelişmiş ülkeleri taahhütlerini gerçekleştirmek üzere ilave somut çaba göstermeye çağırıyoruz. RKY'nin etkin

accordance with their commitments. To build on progress achieved in ensuring that ODA is used effectively, we stress the importance of democratic governance, improved transparency and accountability, and managing for results. We strongly encourage all donors to establish, as soon as possible, rolling indicative timetables that illustrate how they aim to reach their goals, in accordance with their respective budget allocation process. We stress the importance of mobilizing greater domestic support in developed countries towards the fulfilment of their commitments, including through raising public awareness, providing data on the development impact of aid provided and demonstrating tangible results.

259. We welcome increasing efforts to improve the quality of ODA and to increase its development impact. We also recognize the need to improve development effectiveness, increase programme-based approaches, use country systems for activities managed by the public sector, reduce transaction costs and improve mutual accountability and transparency and, in this regard, we call upon all donors to untie aid to the maximum extent. We will further make development more effective and predictable by providing developing countries with regular and timely indicative information on planned support in the medium term. We recognize the importance of efforts by developing countries to strengthen leadership of their own development, national institutions, systems and capacity to ensure the best results for effective development by engaging with parliaments and citizens in shaping those policies and deepening engagement with civil society organizations. We should also bear in mind that there is no one-size-fits-all formula that will guarantee development effectiveness. The specific situation of each country needs to be fully considered.

260. We note that the aid architecture has significantly changed in the current decade. New aid providers and novel partnership approaches, which utilize new modalities of cooperation, have contributed to increasing the flow of resources. Further, the interplay of development assistance with private investment, trade and new development actors provides new opportunities for aid to leverage private resource flows. We reiterate our support for South-South cooperation, as well as triangular cooperation, which provide much needed additional

bir şekilde kullanımının sağlanmasına bağlı olarak demokratik yönetişimin, geliştirilmiş şeffaflığın ve hesap verebilirliğin ve sonuçların yönetilmesinin önemini vurguluyoruz. Tüm donörlerin en kısa zamanda ilgili bütçe tahsisi süreçleri doğrultusunda hedeflerine nasıl ulaşmayı planladıklarını gösteren periyodik belirleyici zaman çizelgeleri oluşturmalarını teşvik ediyoruz. Gelişmiş ülkelerin, toplumun bilinçlendirilmesi, sağlanan yardımın kalkınmaya etkileri hakkında veri paylaşımı ve somut sonuçların açıklanması gibi yollarla, taahhütlerini gerçekleştirmek konusunda daha fazla yerel desteği seferber etmesinin önemini vurguluyoruz.

259. RKY'nin kalitesini geliştirmeye ve kalkınmaya etkisini artırmaya yönelik artan çabaları memnuniyetle karşılıyoruz. Ayrıca kalkınmanın etkinliğinin geliştirilmesi, program odaklı yaklaşımların artırılması, kamu sektörü tarafından yönetilen faaliyetlerde ülke sistemlerinin kullanılması, işlem maliyetlerinin azaltılması ve karşılıklı hesap verebilirlik ile şeffaflığın geliştirilmesi gereksinimlerini kabul ediyor ve bu bağlamda tüm donörleri, yardımlarını maksimum derecede yapmaya davet ediyoruz. Gelişmekte olan ülkelere, orta vadede planlanan destek konusunda düzenli ve periyodik belirleyici bilgiler sağlayarak kalkınmayı daha etkin ve daha öngörülebilir bir hale getireceğiz. Gelişmekte olan ülkelerin, etkin kalkınmaya yönelik en iyi sonuçları elde etmek için bu politikaları şekillendirirken parlamentoları ve vatandaşları bir araya getirerek ve sivil toplum kuruluşlarıyla olan bağlarını kuvvetlendirerek kendi kalkınmalarının, ulusal kurumlarının, sistemlerinin ve kapasitelerinin önderliğini güçlendirme çabalarının önemini kabul ediyoruz. Ayrıca, kalkınmanın etkinliğini garanti edecek her ülkeye uyan tek bir formül olmadığını göz önünde bulundurmalıyız. Her ülkenin kendine özgü şartları etrafıca ele alınmalıdır.

260. Yardım mimarisinin son on yıl içerisinde kayda değer bir değişim gösterdiğini belirtiyoruz. Yeni işbirliği yöntemlerinden istifade eden yeni yardım tedarikçileri ve ortaklık yaklaşımları kaynakların akışının hızlanmasına katkıda bulunmuştur. Ayrıca, kalkınma yardımının özel yatırımlar, ticaret ve yeni kalkınma aktörleriyle karşılıklı etkileşimi, yardımların özel kaynak akışını hızlandırması için yeni fırsatlar sağlar. Kalkınma programlarının uygulanmasına gerekli ek kaynakları sağlayan Güney-Güney işbirliğine ve üçgen işbirliğine

resources to the implementation of development programmes. We recognize the importance and different history and particularities of South-South cooperation and stress that South-South cooperation should be seen as an expression of solidarity and cooperation between countries, based on their shared experiences and objectives. Both forms of cooperation support a development agenda that addresses the particular needs and expectations of developing countries. We also recognize that South-South cooperation complements rather than substitutes for North-South cooperation. We acknowledge the role played by middle-income developing countries as providers and recipients of development cooperation.

261. We invite the international financial institutions, within their respective mandates, to continue providing financial resources, including through specific mechanisms for the promotion of sustainable development and poverty eradication in developing countries.

262. We recognize that greater coherence and coordination among the various funding mechanisms and initiatives related to sustainable development are crucial. We reiterate the importance of ensuring that developing countries have steady and predictable access to adequate financing from all sources to promote sustainable development.

263. We recognize that ongoing serious global financial and economic challenges carry the possibility of undoing years of hard work and gains made in relation to the debt of developing countries. We further recognize the need to assist developing countries in ensuring long-term debt sustainability through coordinated policies aimed at fostering debt financing, debt relief and debt restructuring, as appropriate.

264. We stress the need for adequate funding for the operational activities of the United Nations development system, as well as the need to make funding more predictable, effective and efficient as part of wider efforts to mobilize new, additional and predictable resources to achieve the objectives that we have set forth in the present outcome document.

olan desteğimizi yineliyoruz. Güney-Güney işbirliğinin önemi ile farklı tarihi ve özelliklerini kabul ediyor ve Güney-Güney işbirliğinin, ortak tecrübeleri ve amaçları çerçevesinde ülkelerarası dayanışma ve işbirliğinin bir ifadesi olarak görülmesi gerektiğini vurguluyoruz. İşbirliklerinin her ikisi de gelişmekte olan ülkelerin gereksinim ve beklentilerini dile getiren kalkınma gündemini desteklemektedir. Bizler ayrıca, Güney-Güney işbirliğinin Kuzey-Güney işbirliğinin yerine geçmektense, onu tamamladığını kabul ediyoruz. Orta gelir düzeyindeki gelişmekte olan ülkelerin, kalkınma işbirliği çerçevesinde üstlendikleri yardım sağlayan ve alan ülke rollerini tasdik ediyoruz.

261. Uluslararası finans kurumlarını, kendi yetkileri çerçevesinde özel mekanizmalar yoluyla gelişmekte olan ülkelerde sürdürülebilir kalkınmanın teşviki ve yoksulluğun ortadan kaldırılması için finansman kaynakları sağlamaya devam etmeye davet ediyoruz.

262. Sürdürülebilir kalkınmaya ilişkin çeşitli finansman mekanizmalarının ve girişimlerin arasında uyum ve koordinasyonun artırılmasının elzem olduğunu kabul ediyoruz. Gelişmekte olan ülkelerin, sürdürülebilir kalkınmayı teşvik eden tüm kaynaklardan gelen uygun miktarda finansmana, istikrarlı ve öngörülebilir bir erişim olanağına sahip olmasının sağlanmasının önemini yeniden vurguluyoruz.

263. Süregelen ciddi küresel finansal ve ekonomik zorlukların, gelişmekte olan ülkelerin borçları dolayısıyla yıllarca süren sıkı çalışmaları ve elde edilenleri geri alma ihtimali taşıdığı kabul ediyoruz. Ayrıca, gelişmekte olan ülkelerin, uzun vadeli borç sürdürülebilirliklerini sağlamaları için borç finansmanını, borçların hafifletilmesini ve yeniden yapılandırılmasını geliştirmeyi amaçlayan koordineli politikalarla desteklenmesi gereksinimini de kabul ediyoruz.

264. Birleşmiş Milletlerin kalkınma sisteminin operasyonel faaliyetlerine yeterli miktarda finansman sağlanması gereksiniminin yanında işbu sonuç bildirgesinde sunduğumuz amaçları gerçekleştirebilmek adına yeni, öngörülebilir ve ek kaynakların yönlendirilmesi için daha geniş çapta çaba sarf edilmesinin bir parçası olarak, finansmanı daha öngörülebilir, etkin ve verimli kılma ihtiyacını da vurguluyoruz.

265. We recognize the important achievements of the Global Environment Facility (GEF) over the past 20 years in funding environmental projects and welcome important reform processes that GEF has carried out during recent years, and we call for its further improvement and encourage GEF to take additional steps, within its mandate, to make resources more accessible to meet country needs for the national implementation of their international environmental commitments. We support further simplification of procedures and assistance to developing countries, in particular in assisting the least developed countries, Africa and small island developing States in accessing resources from GEF, and enhanced coordination with other instruments and programmes focusing on environmentally sustainable development.

266. We stress that fighting corruption and illicit financial flows at both the national and international levels is a priority and that corruption is a serious barrier to effective resource mobilization and allocation and diverts resources away from activities that are vital for poverty eradication, the fight against hunger and sustainable development. We are determined to take urgent and decisive steps to continue to combat corruption in all its manifestations, which requires strong institutions at all levels, and urge all States that have not yet done so to consider ratifying or acceding to the United Nations Convention against Corruption and begin its implementation.

267. We consider that innovative financing mechanisms can make a positive contribution in assisting developing countries to mobilize additional resources for financing for development on a voluntary basis. Such financing should supplement and not be a substitute for traditional sources of financing. While recognizing the considerable progress in innovative sources of financing for development, we call for a scaling-up of present initiatives, where appropriate.

268. We recognize that a dynamic, inclusive, well-functioning, socially and environmentally responsible private sector is a valuable instrument that can offer a crucial contribution to economic growth and reducing poverty and promoting sustainable development. In order to foster private sector development, we shall continue to pursue appropriate national

265. Küresel Çevre Fonu'nun (GEF) son 20 yılda çevre projelerini finanse etme konusundaki önemli başarılarını kabul ediyor ve GEF'in son yıllarda yürüttüğü önemli reform süreçlerini memnuniyetle karşılayarak bu gelişmelerin devamı için çağrıda bulunuyor ve GEF'i yetkileri çerçevesinde uluslararası çevre taahhütlerinin ulusal uygulamalarını gerçekleştirmek isteyen ülkelerin ihtiyaçlarını karşılamak adına kaynakları daha erişilebilir kılmak için ileri adımlar atmaya teşvik ediyoruz. Prosedürlerin ve gelişmekte olan ülkelere sağlanan yardımın, özellikle de en az gelişmiş ülkeler, Afrika ve gelişmekte olan küçük ada devletlerine sağlanan yardımların ve GEF'ten aldıkları yardıma erişimlerinin olabildiğince kolaylaştırılmasını ve çevresel sürdürülebilir kalkınmayı odaklayan diğer araçlar ve programlar ile geniş çapta koordinasyon sağlanmasını destekliyoruz.

266. Hem ulusal hem de uluslararası düzeyde yolsuzluk ve yasadışı para akışı ile mücadelenin bir öncelik olduğunu ve yolsuzluğun etkin kaynak yönlendirmesi ve tahsis edilmesine ciddi bir engel teşkil ettiğini ve kaynakları yoksulluğun ortadan kaldırılması, açlıkla mücadele ve sürdürülebilir kalkınma için hayati önem taşıyan faaliyetlerden uzaklaştırdığını vurguluyoruz. Bizler, her düzeyde güçlü kurumlar gerektiren, yolsuzlukla tüm alanlarda mücadelemize devam etmek için ivedi ve kararlı adımlar atma konusunda kararlıyız ve bu adımları henüz atmamış olan tüm ülkeleri Birleşmiş Milletler Yolsuzlukla Mücadele Sözleşmesi'ni imzalamaya, onaylamaya ve yürürlüğe koymaya teşvik ediyoruz.

267. Yenilikçi finansman mekanizmalarının, gelişmekte olan ülkelere kalkınma finansmanlarına gönüllülük esasına dayalı olarak ek kaynakları yönlendirmelerinde destek olma konusunda olumlu katkıları olabileceğini düşünüyoruz. Bu tarz finansmanlar, geleneksel finansman kaynaklarının yerine geçmektense onları tamamlamalıdır. Kalkınma finansmanı kaynakları alanında kayda değer gelişmeler kaydedildiğini kabul ediyor ve mevcut girişimlerin uygun hallerde artırılması için çağrıda bulunuyoruz.

268. Dinamik, kapsayıcı, iyi işleyen, sosyal ve çevresel anlamda sorumlu özel sektörün; ekonomik büyümeye, yoksulluğun azaltılmasına ve sürdürülebilir kalkınmanın teşvikine önemli katkılar sunabilecek değerli bir araç olduğunu kabul ediyoruz. Özel sektör kalkınmasını hızlandırmak için yerel düzeyde de dâhil olmak üzere özel ve kamu girişimlerinin teşvikini,

policy and regulatory frameworks in a manner consistent with national laws to encourage public and private initiatives, including at the local level, to foster a dynamic and well-functioning business sector, and to facilitate entrepreneurship and innovation, including among women, the poor and the vulnerable. We will work to improve income growth and distribution, inter alia through raising productivity, empowering women, protecting labour rights, and taxation. We recognize that the appropriate role of government in relation to the promotion and regulation of the private sector will vary from country to country depending on national circumstances.

B. Technology

269. We emphasize the importance of technology transfer to developing countries and recall the provisions on technology transfer, finance, access to information and intellectual property rights as agreed in the Johannesburg Plan of Implementation, in particular its call to promote, facilitate and finance, as appropriate, access to and the development, transfer and diffusion of environmentally sound technologies and corresponding know-how, in particular to developing countries, on favourable terms, including on concessional and preferential terms, as mutually agreed. We also take note of the further evolution of discussions and agreements on these issues since the adoption of the Plan of Implementation.

270. We stress the importance of access by all countries to environmentally sound technologies, new knowledge, know-how and expertise. We further stress the importance of cooperative action on technology innovation, research and development. We agree to explore modalities in the relevant forums for enhanced access to environmentally sound technologies by developing countries.

271. We underline the need for enabling environments for the development, adaptation, dissemination and transfer of environmentally sound technologies. In this context, we note the role of foreign direct investment, international trade and international cooperation in the transfer of environmentally sound technologies. We engage in our countries as well as through international cooperation to promote investment

dinamik ve iyi işleyen iş dünyasını geliştirmeyi, kadınlar, yoksullar ve etkilenebilir gruplar arasında da olmak üzere girişimcilik ile yenilikçiliği kolaylaştırmayı amaçlayan, ulusal kanunlarla çelişmeyen uygun ulusal politikalar ve düzenleyici çerçeveler sürdürmeye devam etmeliyiz. Gelir artışını ve dağılımını, üretkenliği artırarak, kadınları güçlendirerek, işçi haklarını koruyarak ve vergilendirme sistemi gibi yollarla geliştirmek için çalışacağız. Hükümete biçilen özel sektörün teşviki ve düzenlenmesine ilişkin uygun rolün, ulusal koşullara bağlı olarak ülkeden ülkeye farklılık göstereceğini kabul ediyoruz.

B. Teknoloji

269. Gelişmekte olan ülkelere teknoloji transferinin önemini vurguluyor ve Johannesburg Uygulama Planı'nda belirtilen teknoloji transferi, finansman, bilgi erişimi ve fikri mülkiyet haklarına ilişkin hükümleri, özellikle de Uygulama Planı'nın çevresel açıdan uygun teknolojilerin ve ilgili teknik bilginin karar alındığı şekilde bilhassa gelişmekte olan ülkelere, imtiyazlı ve ayrıcalıklı koşullar da dâhil olmak üzere uygun koşullarda, transferi ve dağıtımını teşvik etme, kolaylaştırma ve finansman sağlama çağrısını anımsıyoruz. Ayrıca Uygulama Planı'nın onaylanmasından itibaren bu konulardaki istişare ve anlaşmaların gelişmesine önem veriyoruz.

270. Tüm ülkelerin çevresel açıdan uygun teknolojilere, yeni verilere, teknik bilgilere ve uzmanlığa erişiminin önemini vurguluyoruz. Ayrıca teknolojik gelişme, araştırma ve geliştirme konusunda yürütülen müşterek faaliyetlerin önemini de vurguluyoruz. Gelişmekte olan ülkelerin çevresel açıdan uygun teknolojilere erişiminin artırılması için düzenlenen ilgili forumlarda usulleri araştırmayı kabul ediyoruz.

271. Çevresel açıdan uygun teknolojilerin geliştirilmesi, adaptasyonu, yaygınlaştırılması ve transferi için kolaylaştırıcı bir ortam oluşturulması gereksiniminin altını çiziyoruz. Bu bağlamda, çevresel açıdan uygun teknolojilerin transferinde doğrudan dış yatırımın, uluslararası ticaret ve uluslararası işbirliğinin rolünü dikkate alıyoruz. Ülkelerimizde ve uluslararası işbirliği yoluyla sürdürülebilir kalkınma için bilime ve

in science, innovation and technology for sustainable development.

272. We recognize the importance of strengthened national, scientific and technological capacities for sustainable development. This can help countries, especially developing countries, to develop their own innovative solutions, scientific research and new, environmentally sound technologies, with the support of the international community. To this end, we support building science and technology capacity, with both women and men as contributors and beneficiaries, including through collaboration among research institutions, universities, the private sector, governments, non-governmental organizations and scientists.

273. We request relevant United Nations agencies to identify options for a facilitation mechanism that promotes the development, transfer and dissemination of clean and environmentally sound technologies by, inter alia, assessing the technology needs of developing countries, options to address those needs and capacity-building. We request the Secretary-General, on the basis of the options identified and taking into account existing models, to make recommendations regarding the facilitation mechanism to the sixty-seventh session of the General Assembly.

274. We recognize the importance of space-technology-based data, in situ monitoring and reliable geospatial information for sustainable development policymaking, programming and project operations. In this context, we note the relevance of global mapping and recognize the efforts in developing global environmental observing systems, including by the Eye on Earth Network and through the Global Earth Observation System of Systems. We recognize the need to support developing countries in their efforts to collect environmental data.

275. We recognize the importance of strengthening international, regional and national capacities in research and technology assessment, especially in view of the rapid development and possible deployment of new technologies that may also have unintended negative impacts, in particular on biodiversity and health, or other unforeseen consequences.

teknolojiye yatırımı teşvik ediyoruz.

272. Güçlendirilmiş ulusal, bilimsel ve teknolojik kapasitelerin sürdürülebilir kalkınma için teşkil ettiği önemin farkında olduğumuzu belirtiyoruz. Bu durum ülkelerin, özellikle de gelişmekte olan ülkelerin, uluslararası toplumun desteğiyle kendi yenilikçi çözümlerini, bilimsel araştırmalarını ve çevresel açıdan uygun yeni teknolojilerini üretmelerini sağlayabilir. Bu amaçla, hem kadınların hem de erkeklerin katkıda bulunabilecekleri ve yararlanabilecekleri, araştırma kurumlarının, üniversitelerin, özel sektörün, hükümetlerin, sivil toplum kuruluşlarının ve bilim insanlarının işbirliği ile bilimsel ve teknolojik kapasiteler oluşturmayı destekliyoruz.

273. Birleşmiş Milletler'in ilgili organlarının, gelişmekte olan ülkelerin teknoloji ihtiyaçlarını değerlendirerek, bu ihtiyaçların giderilmesi ve kapasite oluşturulması adına temiz ve çevresel açıdan uygun teknolojilerin gelişimini, aktarımını ve yaygınlaştırılmasını teşvik eden bir kolaylaştırma mekanizması oluşturmak için seçenekler belirlemelerini talep ediyoruz. Sayın Genel Sekreter'in belirlenen seçeneklere dayanarak ve mevcut modelleri göz önünde bulundurarak altmış yedinci Genel Kurul'da kolaylaştırma mekanizmalarına ilişkin önerilerde bulunmasını talep ediyoruz.

274. Sürdürülebilir kalkınma politikası oluşturma, programlama ve proje faaliyetleri konusunda uzay teknolojisi temelli verilerin, yerinde incelemenin ve güvenilir coğrafi verilerin önemini kabul ediyoruz. Bu bağlamda, küresel haritalandırmanın anlamını dikkate alıyor ve Yeryüzü Gözlem Ağı (Eye on Earth Network), Küresel Yer-Gözlem Sistemleri (GEOSS) gibi küresel çevre gözlem sistemlerinin geliştirilmesi konusundaki çabaları takdir ediyoruz. Gelişmekte olan ülkelerin çevresel veri toplama çabalarında desteğe ihtiyaç duyduklarını kabul ediyoruz.

275. Araştırma ve teknoloji değerlendirmesi ile ilgili uluslararası, bölgesel ve ulusal kapasitelerin güçlendirilmesinin, özellikle de biyolojik çeşitlilik, sağlık veya diğer öngörülemeyen sonuçlar üzerinde istenmeyen olumsuz etkileri olabilecek yeni teknolojilerin hızlı gelişimi ve yaygınlaşma ihtimali açısından önemini kabul ediyoruz.

276. We recognize the need to facilitate informed policy decision-making on sustainable development issues and, in this regard, to strengthen the science-policy interface.

C. Capacity-building

277. We emphasize the need for enhanced capacity-building for sustainable development and, in this regard, we call for the strengthening of technical and scientific cooperation, including North-South, South-South and triangular cooperation. We reiterate the importance of human resource development, including training, the exchange of experiences and expertise, knowledge transfer and technical assistance for capacity-building, which involves strengthening institutional capacity, including planning, management and monitoring capacities.

278. We call for the continued and focused implementation of the Bali Strategic Plan for Technology Support and Capacity-building, adopted by UNEP.

279. We encourage the participation and representation of men and women scientists and researchers from developing and developed countries in processes related to global environmental and sustainable development assessment and monitoring, with the purpose of enhancing national capabilities and the quality of research for policy- and decision-making processes.

280. We invite all relevant agencies of the United Nations system and other relevant international organizations to support developing countries and, in particular, the least developed countries in capacity-building for developing resource-efficient and inclusive economies, including through:

- (a) Sharing sustainable practices in various economic sectors;
- (b) Enhancing knowledge and capacity to integrate disaster risk reduction and resilience into development plans;
- (c) Supporting North-South, South-South and triangular cooperation for the transition to a resource-efficient economy;
- (d) Promoting public-private partnerships.

276. Sürdürülebilir kalkınma konularında bilinçli politikalar oluşturulmasını kolaylaştırma ve buna bağlı olarak da bilimsel politikaların ara yüzlerini güçlendirme ihtiyacı kabul ediyoruz.

C. Kapasite oluşturma

277. Sürdürülebilir kalkınma için gelişmiş kapasite oluşturma ihtiyacını vurguluyor ve buna bağlı olarak Kuzey-Güney, Güney-Güney ve üçgen işbirlikleri de dâhil olmak üzere teknik ve bilimsel işbirliğinin güçlendirilmesi için çağrıda bulunuyoruz. Kapasite geliştirmek için eğitim, deneyim ve uzmanlık paylaşımı, bilgi aktarımı, kurumsal kapasitelerin güçlendirilmesi, planlama, yönetim ve izleme de dâhil teknik desteği kapsayan insan kaynakları gelişiminin önemini yineliyoruz.

278. Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) tarafından kabul edilen Teknolojik Destek ve Kapasite Oluşturma için Bali Stratejik Planı'nın dikkatle uygulanmasının devamı için çağrıda bulunuyoruz.

279. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerdeki kadın ve erkek bilim insanları ve araştırmacıların, ulusal imkânlarını geliştirmek ve politika oluşturma ile karar alma süreçleri için yapılan araştırmaların kalitesini artırmak amacıyla, küresel çevresel ve sürdürülebilir kalkınmanın değerlendirmesi ve izlenmesi konularındaki süreçlere katılımını ve bu süreçlerde temsilini teşvik ediyoruz.

280. Birleşmiş Milletler sisteminin tüm ilgili organlarını ve diğer ilgili uluslararası örgütleri, gelişmekte olan ülkelere ve özellikle de en az gelişmiş ülkelere, etkin kaynaklı ve kapsayıcı ekonomilere sahip olabilmeleri için kapasite oluşturmalarında aşağıdaki hususları içerecek şekilde destek olmaya davet ediyoruz:

- (a) Ekonominin çeşitli sektörlerindeki sürdürülebilir uygulamaları paylaşmak;
- (b) Afet riski azaltımı ve dayanıklılığı kalkınma planlarına entegre etmek için bilgi ve kapasiteyi artırmak;
- (c) Kaynak etkin bir ekonomiye geçiş için Kuzey-Güney, Güney-Güney ve üçgen işbirliklerini desteklemek;
- (d) Özel-kamu ortaklıklarını teşvik etmek.

D. Trade

281. We reaffirm that international trade is an engine for development and sustained economic growth, and also reaffirm the critical role that a universal, rules-based, open, non-discriminatory and equitable multilateral trading system, as well as meaningful trade liberalization, can play in stimulating economic growth and development worldwide, thereby benefiting all countries at all stages of development, as they advance towards sustainable development. In this context, we remain focused on achieving progress in addressing a set of important issues, such as, inter alia, trade-distorting subsidies and trade in environmental goods and services.

282. We urge the members of WTO to redouble their efforts to achieve an ambitious, balanced and development-oriented conclusion to the Doha Development Agenda, while respecting the principles of transparency, inclusiveness and consensual decision-making, with a view to strengthening the multilateral trading system. In order to effectively participate in the work programme of WTO and fully realize trade opportunities, developing countries need the assistance and enhanced cooperation of all relevant stakeholders.

E. Registry of commitments

283. We welcome the commitments voluntarily entered into at the United Nations Conference on Sustainable Development and throughout 2012 by all stakeholders and their networks to implement concrete policies, plans, programmes, projects and actions to promote sustainable development and poverty eradication. We invite the Secretary-General to compile these commitments and facilitate access to other registries that have compiled commitments, in an Internet-based registry. The registry should make information about the commitments fully transparent and accessible to the public, and it should be periodically updated.

D. Ticaret

281. Uluslararası ticaretin kalkınma ve sürdürülebilir ekonomik büyüme için bir motor olduğunu yeniden tasdik ediyor, ayrıca; evrensel, kurallara dayalı, açık, ayrımcı olmayan, adil ve çok taraflı ticaret sisteminin yanında ticaretin anlamlı biçimde liberalleştirilmesinin de dünya çapında ekonomik büyüme ve kalkınmayı teşvik ederek, tüm ülkelerin sürdürülebilir kalkınmalarını geliştirmede ve kalkınmanın her aşamasından yararlanmasını sağlamada önemli bir role sahip olduğunu da yeniden tasdik ediyoruz. Bu bağlamda, ticareti bozan sübvansiyonlar ve çevresel mal ve hizmetlerin ticareti gibi önemli meseleleri ele alma konusunda ilerleme kaydetmeye odaklanıyoruz.

282. Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) üyelerini; şeffaflık, kapsayıcılık ve karşılıklı mutabakata dayalı karar alma ilkelerini göz önünde bulundurarak çok taraflı ticaret sistemini güçlendiren bir bakış açısıyla, Doha Kalkınma Gündeminde hırslı, dengeli ve kalkınma odaklı bir sonuç elde etme çabalarını iki katına çıkarmaya teşvik ediyoruz. Gelişmekte olan ülkeler, Dünya Ticaret Örgütü'nün iş programına etkin katılım sağlamak ve ticaret fırsatlarını tamamen gerçekleştirebilmek için tüm ilgili paydaşlardan gelecek destek ve işbirliğine gereksinim duymaktadır.

E. Taahhüt Kaydı

283. Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Konferansı'nda ve 2012 yılı boyunca sürdürülebilir kalkınmayı teşvik etmek ve yoksulluğu ortadan kaldırmak için uygulanan somut politikaların, planların, programların, projelerin ve faaliyetlerin yürürlüğe konulması konusunda tüm paydaşlar ve ağıları tarafından gönüllü olarak sunulan taahhütleri memnuniyetle karşılıyoruz. Sayın Genel Sekreteri bu taahhütleri derlemeye ve taahhütleri içeren diğer kayıtlara internet tabanlı erişimi kolaylaştırmaya davet ediyoruz. Kayıtlar, tamamen şeffaf ve kamuya açık taahhütler hakkında bilgiler içermeli ve düzenli olarak güncellenmelidir.

www.surdurulebilir kalkinma.gov.tr